

Auto diagnòstic Participat

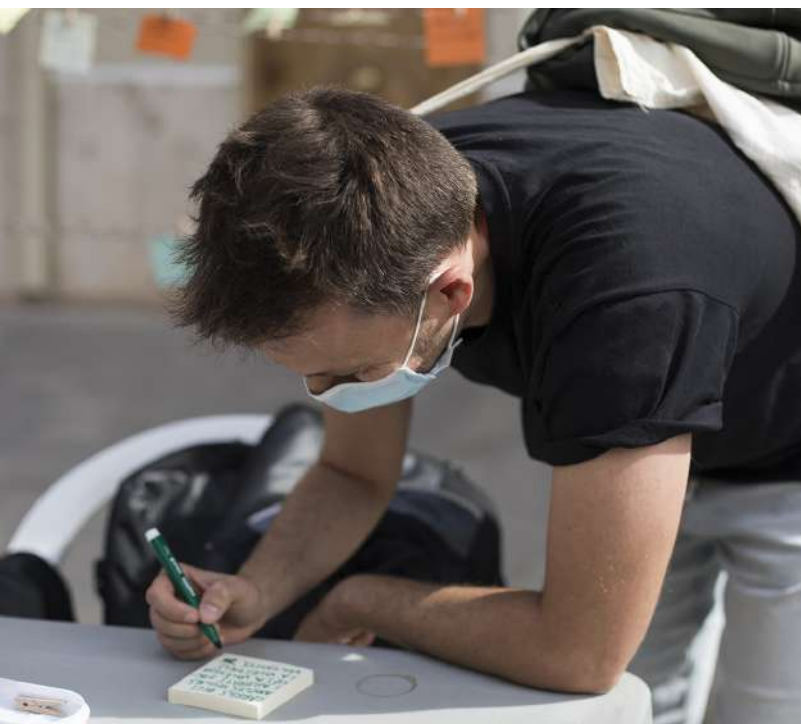
Castellar
L'Oliveral

estratègia participativa de barri

Introducció

L'Estratègia Participativa de Barri de Castellar-l'Oliveral és un pla d'acció participat per la societat civil del poble i consolidat mitjançant criteris tècnics i de viabilitat que suposarà una guia per a l'aplicació de les polítiques públiques d'àmbit municipal.

Com hem constatat durant la fase d'autodiagnòstic que es presenta tot seguit, Castellar-l'Oliveral té un marcat caràcter propi com a poble d'horta que ha quedat encaixat per una infraestructura grisa que l'ha aïllat de la resta de la ciutat. El sociograma d'agents elaborat ens confirma que aquest aïllament ha derivat en la configuració d'una xarxa veïnal molt activa i mobilitzada, especialment durant les últimes dècades i com a resposta a aquests projectes urbanístics als quals fèiem menció més amunt.

Aquesta part central del procés d'elaboració de l'Estratègia, la que correspon a l'autodiagnòstic, s'articula precisament al voltant dels diversos contactes i relacions establertes amb la ciutadania. L'aplicació d'una metodologia diversa, amb tècniques de dinamització i recollida d'informació adaptades a uns objectius predeterminats, ha permès configurar un relat del territori on totes aquelles dades recopilades en un primer estadi cobren sentit confrontades amb les mateixes veus que habiten Castellar-l'Oliveral. És en aquestes pàgines on les persones estretament vinculades amb poble dibuixen la seua realitat i, el que és més important per al present treball, la seua particular visió de futur entre anhels i certeses.

Índex de continguts

INTRODUCCIÓ	2
PRESENTACIÓ	4
ESTRUCTURA DE PARTICIPACIÓ	5
Metodologia	5
Estratègia de comunicació	6
Anàlisi del procés d'autodiagnòstic	8
SOCIOGRAMA	10
RESULTATS DE L'AUTODIGNÒSTIC	11
Resultats de les accions	11
Resultats generals	49
ANNEX	56

Presentació

El Castellar-Oliveral ha viscut durant els mesos d'octubre de 2021 i març del 2022 un procés participatiu per a configurar el diagnòstic ciutadà de l'Estratègia Participativa de Barri, un document impulsat per l'Ajuntament de València a proposta de l'associació de veïnes i veïns. L'estratègia ha de dotar al consistori d'un pla a través del qual desenvolupar les polítiques públiques al territori en els anys vinents. Per tal de configurar aquesta estratègia de forma participada s'han reproduït al barri una sèrie d'activitats que tenien com a objectiu aconseguir un document àmpliament consensuat, plural i transversal. El procés presentava els següents objectius:

- **Apropar-se a la realitat de les persones que viuen al barri**
- **Conèixer les principals problemàtiques**
- **Aproximar-se al teixit associatiu del barri**
- **Aconseguir una visió intergeneracional del Castellar-l'Oliveral**
- **Oferir una visió del territori integral, entenent aquest com el conjunt de la trama urbana i els terrenys d'horta**

L'Autodiagnòstic Participat que es desplega en les següents pàgines és la part central de l'Estratègia Participada de Barri de Castellar-l'Oliveral. És precisament en aquest apartat on les aportacions de la ciutadania fan d'encaix per a donar forma i aterrar tota la informació recollida durant el procés de prospecció desenvolupat amb l'elaboració del diagnòstic tècnic.

La diagnosi participada té una importància cabdal per a l'Estratègia si tenim present que és el punt de partida i el primer contacte que el procés té amb la ciutadania civil del poble de Castellar-l'Oliveral. I per a articular aquest contacte, s'ha optat per una metodologia variada dissenyada atenent els diversos objectius i la informació que es pretenia recopilar fruit de cada encontre. Així, s'han realitzat des d'entrevistes personals o en grup, fins a dinàmiques participatives, sessions de treball en grup i fins i tot actes de carrer més lúdics.

Aquesta fase de la qual en estes pàgines presenten els resultats ha estat acompanyada des dels seus inicis d'una estratègia de comunicació per tal de fer arribar la informació a àmplies capes de la ciutadania. Per a informar sobre el punt en què es trobava el procés es van combinar ferramentes digitals, coordinades des del web de projecte (<https://www.valencia.es/estrategiacastellaroliveral>) i les xarxes socials, amb comunicacions físiques (cartelleria, convocatòries personalitzades, etc.).

Estructura de participació

METODOLOGIA

El procés de participació ciutadana per tal de poder exposar en quin estat es percep la situació del Castellar-l'Oliveral, es va estructurar en torn una sèrie d'accions agrupades en quatre blocs de treball. El primer d'ells el conformen les "accions de carrer", esdeveniments de convocatòria oberta a la ciutadania en el que es pretén recopilar informació general sobre l'estat del barri a través d'un diàleg entre la ciutadania i el personal tècnic. El segon dels grups de treball metodològic el constitueixen els "focus groups", una sèrie de tallers en què es convoquen a persones que presenten una relació directa amb assumptes concrets sobre els quals discutir. El tercer bloc el componen les activitats dutes a terme en centres educatius i orientades a la participació de l'estudiantat amb un fort marcat caràcter pedagògic. En darrer terme, es van dur a terme una sèrie d'entrevistes especialitzades a actors rellevants en el barri.

Les accions de carrer es van executar al voltant de tres activitats. Dos mercats de les idees, un orientat al públic en general i altre a la gent gran, i una passejada crítica. Pel que fa a la primera activitat, els mercats, pretén que la ciutadania escriga i expose la seua visió del barri. Les persones participants tenien l'oportunitat d'exposar tota mena de comentari relacionat amb l'estat del Castellar-l'Oliveral, aquest era anònim, però s'havia de mostrar en un lloc públic per tal que la resta de persones interessades poguen llegir-les i alimentar la seua opinió. Ambdós mercats de les idees es van dur a terme coincidint amb la celebració de mercats populars per tal d'aprofitar-ne l'impuls de convocatòria que ja tenien aquestes fites. En darrer lloc, cal remarcar la celebració d'una "passejada crítica". Aquesta activitat va coincidir amb la presentació del procés. El personal tècnic amb col·laboració amb l'Associació de Veïnes i Veïns va configurar un itinerari sobre el qual passejar i en les diferents aturades les persones participants exposaven la seua visió i marcaven els problemes "in situ".

El segon dels blocs d'actuació el van compondre els "focus grup". La primera de les característiques d'aquestes era la selecció, sobre el mapa d'agents socials, de les persones participants. Aquestes persones havien de complir el requisit de tindre alguna mena de vinculació amb el tema que tractar (sectors productius, associacions

de veïns, teixit cultural, etc.). El tema troncal de la sessió guiava el desenvolupament d'aquesta, tractant d'aprofundir en matèria de diagnòstic. Els focus groups es van desenrotllar amb diverses tècniques com els tallers de creativitat social o la PDOP. Amb el taller de creativitat social es tracta de crear un clima on l'opinió de totes les persones participants siga escoltada per tal de detectar idees emergents sobre la seua visió de la realitat del territori. Es pretén detectar símptomes que presenten un vincle amb les necessitats del barri i de la seua cultura participativa a través de l'exposició conjunta d'idees i el debat d'aquestes. Mentre que en el FDOP (fets, desafiaments, objectius, propostes), busca que a través del diàleg determinar una visió de la situació. Els fets representaran evidències que estan succeint al poble. Els desafiaments són les temàtiques que cal afrontar (que seran delimitades pel grup). Els objectius han de constituir una postura global d'una visió de territori. I per últim, la proposta ha de respondre als ítems anteriors: formular solucions que, enfront dels fets, ens ajuden a superar els desafiaments i assolir els objectius.

Per tal d'apropar el disseny d'aquest diagnòstic amb la infància i adolescència, es van dur a terme tallers pedagògics en centres educatius. El principal objectiu d'aquests tallers era apropar-se a les seues demandes mentre se'ls explicava de forma pràctica quines ferramentes posseeix la ciutadania per poder expressar-se i relacionar-se amb la cosa pública. Les sessions es van organitzar entorn de quatre blocs; una definició grupal sobre aquelles coses que els agradava o desagradava de viure en el barri, com s'imaginaven el futur, dibuixar sobre un mapa les necessitats a implementar i, per últim, un debat sobre les prioritats. En darrer lloc i com a complement, destaca el bloc de les entrevistes. Aquestes van servir per a ampliar les visions exposades en els tallers. Es van convocar a persones o entitats que presenten relació amb el barri, prestant especial atenció a aquelles que desenvolupen activitats (socials, laborals, culturals, etc.) en el territori.

ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ

La comunicació oficial d'aquest procés de diagnòstic participatiu s'ha dut a terme a través de l'ús de diversos canals, sempre amb el propòsit d'arribar al màxim nombre de gent possible. En primer lloc, es destaquen les fonts telemàtiques; obertes, com ara la pàgina web del procés (valencia.es/estrategiacastellaroliveral), o tancades com el correu electrònic. En segon lloc, s'ha comunicat de forma física o presencial, a través de la publicació de cartelleria o l'entrega de targetes d'invitació.

A banda de la comunicació realitzada des dels espais propis habilitats per a l'estratègia, com la web, el correu electrònic o les xarxes socials de la Regidoria de Participació Ciutadana i Acció veïnal, també es va comptar amb el suport divulgatiu d'entitats pròpies d'El Castellar-l'Oliveral, com ara l'Alcaldia o l'Associació de Veïns i Veïnes.

EXEMPLES DE CANALS COMUNICATIUS

- Convocatòria a la web del procés.

- Exemple de cartelleria

- Ús de les xarxes socials de la regidoria de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de València

- Ús de les xarxes socials de l'alcaldia de Castellar-l'Oliveral

- Ús de les xarxes socials de l'Associació de Veïns i Veïnes

ANÀLISI DEL PROCÉS D'AUTODIAGNÒSTIC

El desenvolupament de les activitats abans exposades ha estat satisfactori ple que fa a l'acompliment dels objectius establerts per aquesta fase. En termes generals, el perfil de persona que més vegades ha participat ha estat el femení d'entre 60 i 75 anys, molt vinculat amb el teixit associatiu del Castellar-l'Oliveral, sobretot a les activitats de carrer, com ara la passejada crítica o el mercat de les idees. Més enllà de les fórmules comunicatives establides per l'equip tècnic i exposades adés, les associacions del barri s'han configurat com a principal element mobilitzador de gent per a la participació. Destaca el paper central de l'Associació de Veïnes i Veïns, una entitat que compta amb vora 400 persones associades, i que alhora forma part d'altres entitats representatives del barri. Durant tot el procés, persones representants de les entitats han assistit a les sessions, fora a títol personal com a actors o en representació d'una entitat. Cal destacar, a més, el ric i divers estat en què es troba l'associacionisme del Castellar-l'Oliveral. Aquest ha estat clau per al correcte desenvolupament del procés. Per altra banda, pel que té a veure amb la mobilització d'altres sectors com ara els vinculats amb el teixit productiu, ha jugat un paper clau l'Alcaldia de Barri, un organisme de representació delegat per l'Alcalde de València.

Les activitats s'han desenvolupat de diverses formes. Les sessions es poden dividir en quatre grups, les entrevistes, les accions de carrer, les accions en sala i, en darrer lloc, les sessions en els centres educatius. Pel que fa a les entrevistes, aquestes s'han realitzat en la seu de les entitats interpel·lació. Les accions de carrer, s'han realitzat en diversos indrets: la passejada crítica va recórrer tot el barri amb una ruta que s'iniciava en la Cebera i finalitzava en l'IES Ravatxol (que és contigu a la Cebera). Per altra banda, els mercats de les idees es van dur a terme coincidint amb la celebració dels mercats de barri; el Mercat de Tasta, a la Plaça Verge de Lepant, i el mercadet setmanal, al carrer de l'Escultor Federico Siurana. En darrer lloc pel que fa a les accions de carrer, tot i que emmarcada en altra fase però rellevant per al diagnòstic, es destaca l'activitat realitzada a l'Horta a la Zona del Poblet, enfront del motor de la Font del Bonet. En

altre ordre d'assumptes, destaca la celebració dels "focus groups", aquest s'hi han realitzat sempre en la Cebera. Per últim, ple que fa als centres educatius, les sessions s'han dut a terme en les aules i grups predefinitos per les direccions dels centres.

Pel que fa a les sessions de treball en grup, seguint un esquema cronològic, cal indicar que la primera activitat que es va dur a terme va ser la del Mercat de les Idees del 16 d'octubre de 2021, hi va haver 53 participants, dels quals el 84,9% eren dones, les edats d'entre 50 i 74 anys van ser les predominades. La segona de les activitats, la passejada crítica, que acompanyava a la presentació pública del procés per part de la Regidora Elisa Valía, es va dur a terme el dilluns 25 d'octubre de 2021. Hi van participar 12 persones, 9 dones i 4 homes, l'edat majoritària va ser el bloc d'entre 66 i 74 anys.

El 24 de novembre de 2021 es va realitzar el tercer taller, que era el primer dels "focus groups", destinat als sectors econòmics. Van assistir 10 agents socials, 6 dones i 4 homes, tots ells vinculats al negoci familiar o de comerç, el grup d'edat d'entre 46 i 55 anys va dominar. Seguint amb els "focus", l'1 de desembre de 2021 es va convocar al teixit associatiu del barri. Van assistir 28 persones, 17 dones i 11 homes. La majoria de les persones participants tenia entre 50 i 74 anys. L'endemà, 2 de desembre, es va convocar als sectors vinculats amb l'educació, les cures i les persones majors. Van assistir 10 persones, sent paritàries quant a sexe, el bloc d'edat més destacat va ser el de les persones majors de 65 anys. Com a fruit de les problemàtiques detectades amb la gent de major edat, es va decidir realitzar una activitat de carrer "ex profeso" per dialogar amb la gent gran. Aquesta es va materialitzar com a "Mercat de les Idees" el 14 de gener de 2022. Es va dialogar amb 18 veïns i veïnes, excepte un, tots majors de 60 anys. El 61,1% van ser dones i el 38,9% homes.

Per tal d'incloure l'òptica de l'adolescència del barri, el 26 de gener de 2022 es van realitzar quatre sessions a l'alumnat de l'IES el Ravatxol, a grups de 1r, 2n i 3r de l'ESO i 1r de Batxillerat. En total van formar part de les dinàmiques 83 adolescents, un 55,4% dones i un 44,6% homes. Amb el mateix propòsit, però orientat a la infància, es van realitzar

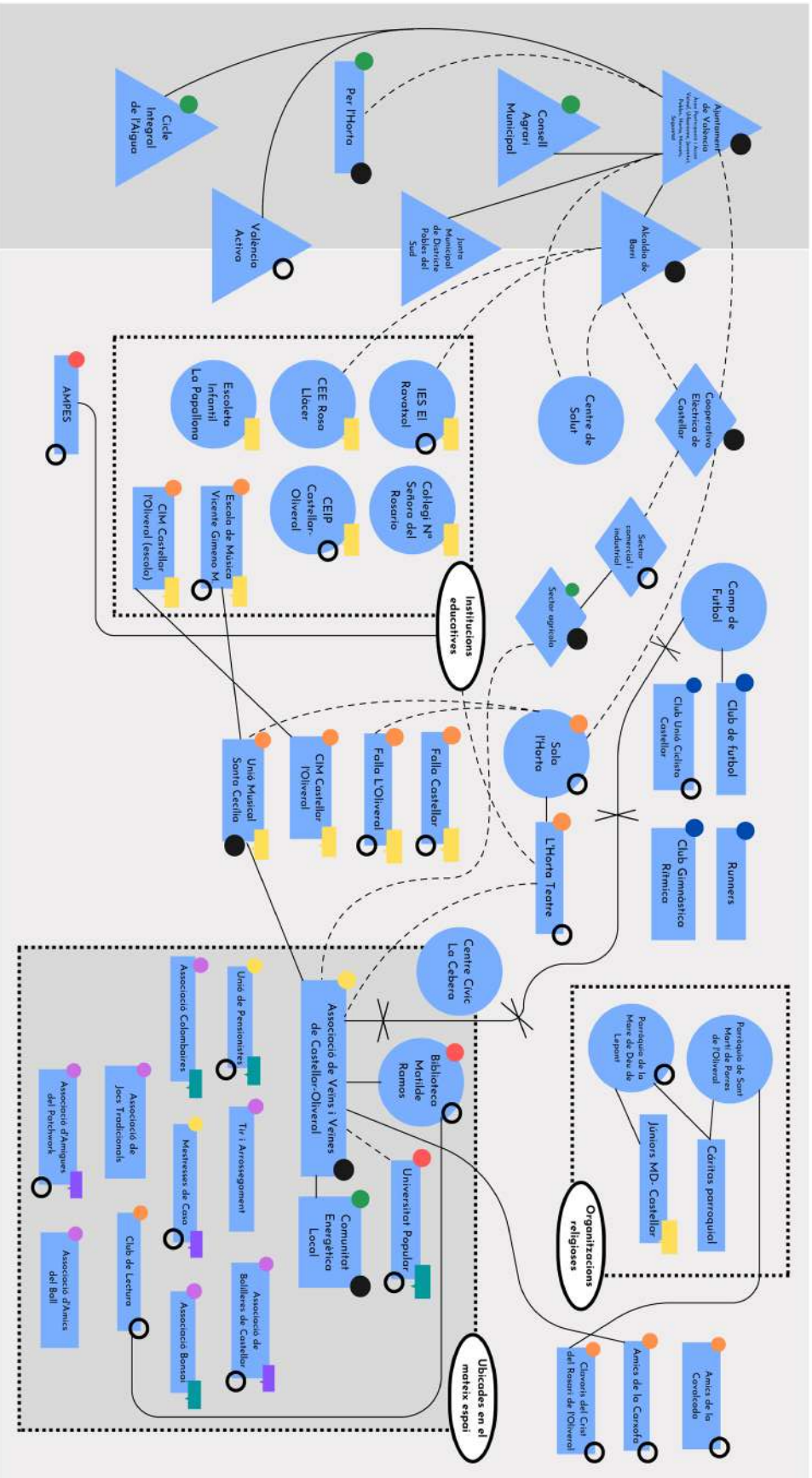

dos tallers al CEIP Castellar-Oliveral, l'alumnat de 6é i 5é va ser el protagonista. En global van assistir 62 persones, un 54,8% xiquetes i un 45,2% xiquets. En darrer lloc, el 3 març de 2022 es va dur a terme una activitat específica per al jovent del barri major de 16 anys i menor de 35. Es va preparar una sessió a la Cebera a tall de focus grup per aquest extracte generacional. Van assistir 7 persones (5 homes i 2 dones).

L'altre gran bloc per a elaborar el diagnòstic va ser la realització d'entrevistes a agents socials claus. La primera de les entrevistes de diagnòstic, prèvia a la sortida a la palestra del mateix procés, es va dur a terme el 6 de setembre de 2021, a la presidenta, presidenta d'honor i el secretari de l'Associació de Veïnes i Veïns. La resta es van dur a terme en els mesos de gener i febrer de 2022 i com a complement als resultats obtinguts sobretot als "focus groups". El 14 de gener es va entrevistar al director de l'IES el Ravatxol. El dia 20 del mateix mes es van entrevistar a representats de la Unió Musical Santa Cecília, la Falla de l'Oliveral i la Falla del castellar, tots els representants eren homes. Una setmana més tard, el 27 de gener, es va dialogar amb el sacerdot de la Parròquia Mare de Déu de Lepant i el director del Teatre l'Horta, tots dos mascles. A més, el dia 31 del mateix més es va entrevistar a dos llauradors, Pare i filla, a la tècnica de l'Ajuntament per a l'alcaldia de barri i a tres representants i una representat de la Cooperativa Elèctrica del Castellar. En darrer lloc, el 2 de febrer es va entrevistar a un treballador i una treballadora del comerç local (Farmàcia i Forn) i orientadora de la Fundació València Activa per al Castellar-l'Oliveral.

Sociograma

CIUTAT

BARRI

Llegenda d'elements

- Institució pública / administració
- Entitat
- Dotació
- Tèxtil associatiu
- Agent econòmic
- Esportiu
- Cultural
- Educatiu
- Lúdica
- Venal
- Ambiental
- Altres
- Diferent
- Referència en el procés de l'edifici
- Relació entre
- Relació puntual
- Relació conflictiva

Resultats de l'autodiagnòstic

RESULTATS DE LES ACCIONS

RESUM DE LES ACCIONS

- Dos mercats de les idees
- Una passejada crítica
- Tres sessions de treball model 'focus group'
- Cinc tallers a dos centres educatius
- Tretze entrevistes amb agents del barri

RESULTATS DE LES DINÀMIQUES PARTICIPATIVES EN LA FASE DE DIAGNÒSTIC

TALLER 1- MERCAT DE LES IDEES

Data: 16 d'octubre de 2021

Horari: de 10 a 13 hores

Lloc: plaça de la Mare de Déu de Lepant

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

El Mercat de les Idees es va celebrar aprofitant la capacitat mobilitzadora del mercat de productes de proximitat 'Tasta', organitzat per l'Associació de Veïns i Veïnes de Castellar-l'Oliveral dins dels actes de la Tardor Cultural. Aquesta era la primera activitat pública de l'Estratègia i pretenia ser un apropament del procés a la ciutadania: explicar-se i presentar-se. Per a açò es va desenvolupar una dinàmica molt senzilla mitjançant la qual les persones participants havien d'escriure en un xicotet tros de paper una proposta per a millorar el barri i penjar-la a una trama de fil. Amb aquesta exposició de propostes ciutadanes es va produir un primer apropament a les mancances del barri, fent precisament el recorregut contrari per a, d'entre les propostes, extreure una visió dels punts més crítics detectats pel veïnat i alimentar d'aquesta manera el diagnòstic participat.

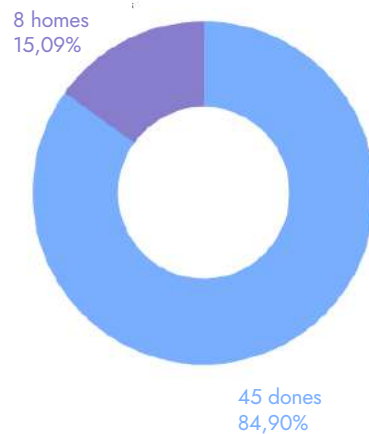
RESULTATS DE LES DINÀMIQUES PARTICIPATIVES EN LA FASE DE DIAGNÒSTIC

Dades de participació obtingudes:

53 participants /
70 propostes recollides

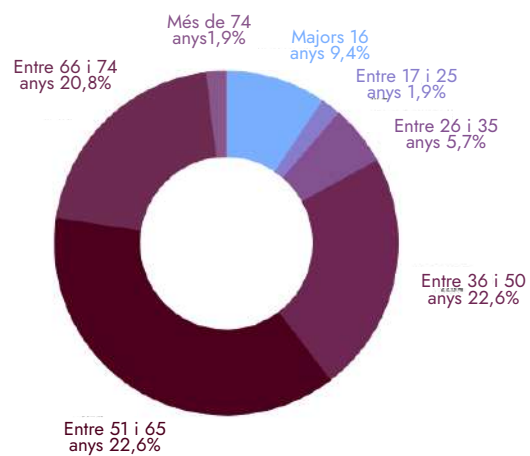
Sexe

45 dones - 84,90%
8 homes - 15,09%

Edat

5 persones menors de 16 anys
1 persona entre 17 i 25 anys
3 persones entre 26 i 35 anys
12 persones entre 36 i 50 anys
20 persones entre 51 i 65 anys
11 persones entre 66 i 74 anys
1 persona major de 75 anys

PARTICIPACIÓ

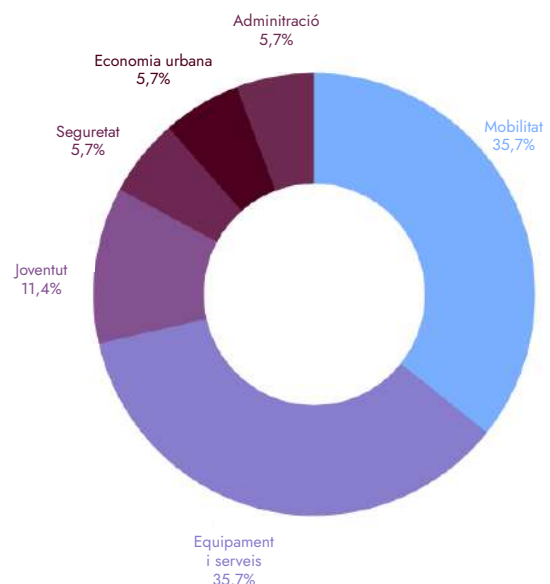
Un total de 53 persones van prendre part d'aquesta activitat de carrer.

- Es va detectar un desequilibri evident entre la participació de les dones i dels homes.
- Tot i que va participar gent de totes les edats, la participació va ser major en els trams centrals, entre els 36 i els 65, especialment en aquest últim.

RESULTATS

Es van recollir un total de 70 aportacions entre totes les persones participants. Aquesta participació, així com l'anàlisi posterior de les dinàmiques detectades, va permetre identificar aquelles qüestions que ocupen un lloc destacat en l'agenda del barri, tot tenint molt present que l'actualitat del moment condiona de gran manera els resultats i que s'ha d'aplicar la perspectiva per tal d'avaluar l'impacte real sobre tota la població en un marc temporal més ampli.

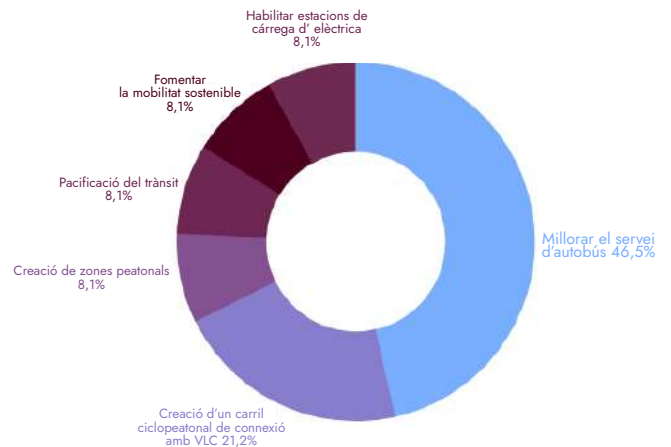
D'entre totes les propostes recollides, s'han pogut diferenciar fins a 6 àmbits temàtics: mobilitat, equipaments i serveis, joventut, seguretat, economia urbana i administració pública.

Per àmbit temàtic, les propostes sorgides d'aquesta primer dinàmica participativa van ser les següents.

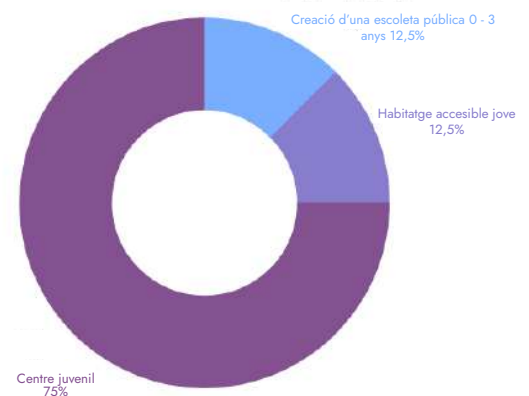
MOBILITAT:

- Millorar el servei d'autobús urbà
- Creació d'un carril ciclopeatonal que connecte en barri amb la resta de la ciutat de València
- Creació de zones exclusives per a vianants dins del centre urbà
- Pacificació del trànsit de vehicles
- Foment de mecanismes per a una mobilitat alternativa i sostenible
- Habilitació de zones per a la càrrega de vehicles elèctrics
- Construcció d'un aparcament soterrat

JOVENTUT:

- Creació d'una escoleta pública per als 0-3 anys
- Facilitar l'accés a l'habitatge dels més joves
- Creació d'un centre o casal jove

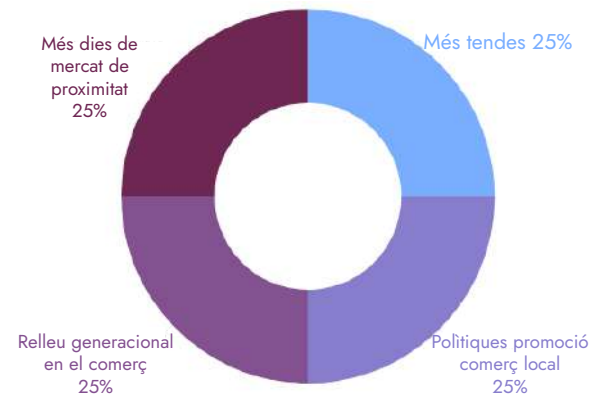
SEGURETAT:

- Creació d'una Policia de Barri
- Incrementar els efectius de seguretat
- Major control de la venda i el tràfic de drogues

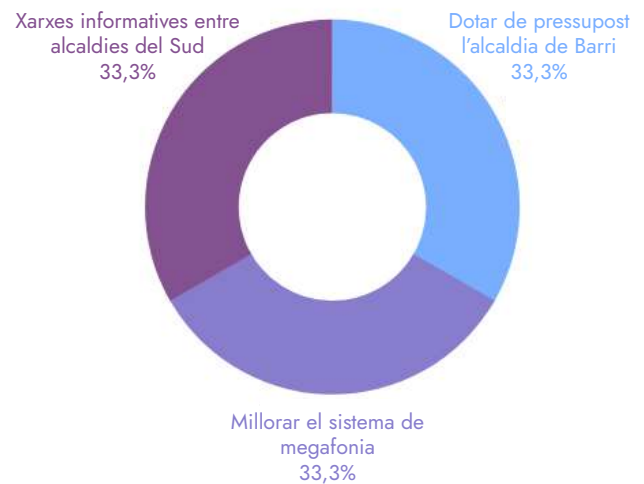
ECONOMIA URBANA:

- Incentivar l'obertura de nous negocis i la diversificació del comerç local
- Promocionar i difondre els beneficis del comerç local
- Incentivar el relleu generacional en el teixit del barri
- Incrementar els dies de mercat de proximitat

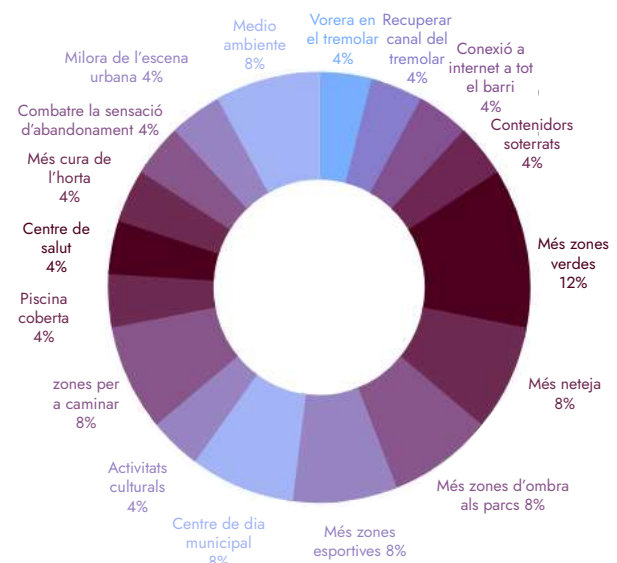
ADMINISTRACIÓ PÚBLICA:

- Dotar de pressupost propi l'Alcaldia de Barri
- Millorar el sistema de megafonia
- Creació d'una xarxa informativa i de suport entre els Pobles del Sud

EQUIPAMENTS, SERVEIS I ESCENA URBANA:

- Habilitar una vorera en la zona del Tremolar
- Recuperar el canal del Tremolar
- Garantir una connexió de Internet d'alta velocitat a tot el barri
- Instal·lar contenidors soterrats
- Creació de més zones verdes urbanes
- Incrementar la neteja
- Creació de zones d'ombra als parcs i als principals recorreguts urbans
- Incrementar la dotació de zones esportives
- Creació d'un Centre de Dia Municipal
- Programació de més activitats culturals
- Creació d'itineraris per al passeig
- Cobrir la piscina
- Millorar les instal·lacions i els serveis del Centre de Salut
- Millorar la conservació i cura de l'horta
- Combatre la sensació d'abandonament
- Millorar els espais públics
- Dotar el barri de vida, activitats i més ambient pels carrers

CONCLUSIONS: DE LES PROPOSTES AL DIAGNÒSTIC

La ciutadania participant va rebre amb entusiasme la possibilitat de prendre part d'aquest procés participatiu. Alguns dels participants ja tenien constància d'aquest, generalment per la informació que els ha arribat els darrers mesos per part de l'Associació de Veïns i Veïnes del Barri.

Pel que fa a la composició de la mostra recollida (sense predeterminar prèviament), s'observa un clar esbiaix de gènere a favor del sexe femení, el qual s'ha mostrat molt més propici a la participació en aquesta ocasió. Igualment, hi ha un grup d'edat (a partir dels 50 anys) que ha participat d'una forma més contundent. Ambdues circumstàncies ens indiquen que s'hauran d'incorporar altres perspectives d'altres segments poblacionals.

Hi ha tres qüestions que concentren les demandes ciutadanes: el transport públic (especialment l'autobús urbà intramunicipal), les polítiques de joventut i la seguretat ciutadana front actituds incíviques.

Pel que fa al transport públic, el veïnat consultat considera que aquest és del tot insuficient (en freqüència i en horaris), fet que els obliga a haver de recórrer al vehicle privat en els seus desplaçaments als seus llocs de feina, per a adquirir béns o serveis a altres indrets de la ciutat o també per a gaudir d'alternatives d'oci com anar al cinema o a llocs de restauració.

Parlant de mobilitat, la situació de dependència del vehicle privat, sumat al fet que al barri no hi ha disponibilitat de mitjans alternatius de desplaçament (Metro, Valenbisi, carril bici o ciclopeatonal...), també contribueix en incrementar la pressió sobre el trànsit rodat de vehicles. La pacificació del trànsit, la reordenació d'aquest, el control de la velocitat en determinats punts i la vigilància policial, han sigut qüestions molt reiterades.

Pel que fa a la joventut, el veïnat adult mostra una preocupació evident pel que consideren una desatenció davant les seues necessitats específiques. Una de les propostes més reiterades és la creació d'un centre juvenil on els i les joves puguin acudir a passar el seu temps lliure, amb una programació d'activitats adequada a les diverses edats i als interessos actuals. Algunes veïnes majors afirmen que els joves han d'anar-se'n a altres barris o a altres localitats per tal de gaudir d'alternatives d'oci.

Com a resultat d'aquesta activitat s'ha detectat una demanda ciutadana ingent (proposta) per tal de dotar el barri amb un equipament i infraestructura esportiva adient a les seues necessitats. Actualment, diuen, només es disposa d'una pista coberta, però aquesta s'està convertint en un espai on es concentren grups de joves per tal de fer 'botellot'.

I aquesta última qüestió s'entrellaça amb altra circumstància detectada per algunes i alguns veïns: la inseguretat ciutadana. Cert és que no es detecta una gran conflictivitat social ni zones especialment degradades o vulnerables. Però sí que s'assenyala que existeixen determinats grups de persones que en els darrers anys estan cometent i encadenant robatoris en habitatges del camp, es dediquen a la venda de drogues i, en definitiva, generen malestar entre una part destacada de la població.

Tanmateix, en converses amb el veïnat, es coincideix a assenyalar una situació d'aïllament del barri ocasionat per les infraestructures grises. Fins i tot, diuen algunes persones, d'abandó institucional i de greuges comparatius vers altres zones i barris de la ciutat.

L'economia urbana, en concret el comerç local, també és una qüestió que preocupa notablement al veïnat de Castellar-l'Oliveral. Tant en les aportacions al Mercat de les Idees com en les converses informals mantingudes durant la seua celebració, les veïnes han destacat com fa uns anys el barri disposava d'una diversitat de comerços que hui en dia ha desaparegut quasi per complet. La falta de relleu generacional és un dels motius que més es reitera. També hi ha qui apunta que la remodelació de l'escena urbana de Castellar-l'Oliveral (pacificant el trànsit, incrementant les zones de vianants, instal·lant punts d'ombra als recorreguts urbans...), contribuiria al redisseny dels carrers i a una nova utilització de l'espai públic.

TALLER 2 - PASSEJADA CRÍTICA

Data: 25 d'octubre de 2021

Horari: de 17:30 a 20 hores

Lloc: inici al Centre Cívic La Cebera

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

La Passejada Crítica va ser el primer acte oficial i de presentació de l'Estratègia Participativa de Barri de Castellar-l'Oliveral. El centre social La Cebera va ser el punt de trobada de les persones participants, i on es va fer una breu introducció del procés participatiu per part de la regidora de Participació Ciutadana i Acció Veïnal de l'Ajuntament de València, Elisa Valía. Tot seguit, el grup de participants va emprendre la marxa d'un itinerari planificat prèviament i que estava dissenyat per a debatre al voltant de diverses qüestions d'interés per a aquesta estratègia com: accessibilitat en l'escena urbana, mobilitat, zones verdes i parcs, equipament públic, joventut, seguretat, salut... Cada persona participant tenia un plànol del barri amb els punts de parada marcats. Aquest full tenia també un espai lliure per tal de fer notes i apunts que més tard van ser lliurats a l'equip dinamitzador. A més, es va facilitar a totes i tots un codi QR amb accés a un formulari en línia on també es podien bolcar els resultats.

**Castellar
l'Oliveral**
estratègia participativa de barri

REGIDORIA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I ACCIÓ VEÏNAL

REGIDORIA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I ACCIÓ VEÏNAL

**PASSEJADA
CRÍTICA** CASTELLAR
L'OLIVERAL

**FES-NOS ARRIBAR LES TEUES
APORTACIONS A TRAVÉS DE
GOOGLE FORMS**

**CONTACTA AMB NOSALTRES EN: ESTRATEGIACASTELLAR@VALENCIA.ES
WWW.VALENCIA.ES/PARTICIPACIO-CASTELLAR-OLIVERAL**

Parades previstes

- 1- Plaça Sagrada
- 2- Carrer Pignatelli
- 3- Carrer Ada 1
- 4- Carrer de Sola
- 5- Plaça de l'Oliveral
- 6- Carrer Joan Carles 100
- 7- El Ravell

Edat: _____ **Gènere:** _____

Notes, apunts, idees, reflexions, propostes

OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT
 Propiciar una mirada crítica vers l'espai públic per tal d'analitzar les funcionalitats que ha de complir el barri per a satisfer les necessitats i desitjos de les persones que allí hi viuen.
 Dissenyar de forma col·lectiva les propostes de millora que han de contribuir a minimitzar o eliminar els punts de conflicte detectats prèviament així com a introduir nous elements o nous usos en l'escena urbana per a definir el barri que volem en un futur.

PUNTS CLAU: accessibilitat, mobilitat urbana, espais verds, espais per a la sociabilització, urbanisme amb perspectiva de gènere, mobiliari urbà, atenció a les diversitats...

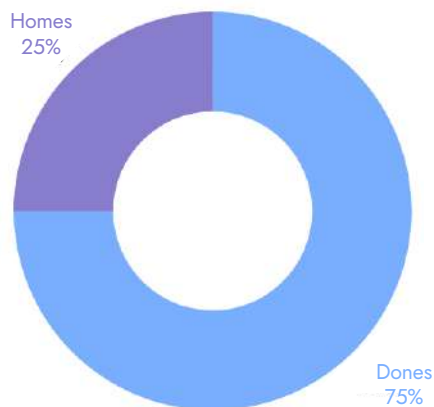
Dades de participació obtingudes:

12 participants

Sexe

9 dones

3 homes

Per edat

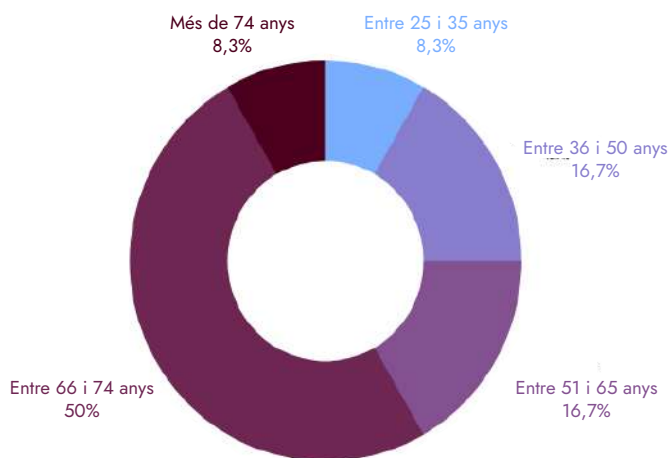
1 persona entre 25 i 35 anys

2 persones entre 36 i 50 anys

2 persones entre 51 i 65 anys

6 persones entre de 66 i 74 anys

1 persona major de 75 anys

ITINERARI COMPLETAT DURANT LA PASSEJADA I ÀMBITS TEMÀTICS TRACTATS:

Resum de resultats per àmbit temàtic:

*Fonts d'informació: sexe (H/D) i edat.

Per exemple: D78 - dona de 78 anys

Àmbit temàtic: **Alcaldia, administració pública i serveis del barri**

Punt de l'itinerari: **La Cebera**

APORTACIONS:

- L'edifici de La Cebera no compta actualment amb personal que es faci càrrec de les instal·lacions i atenga les persones que necessiten resoldre dubtes o saber on adreçar-se. Seria necessari dotar l'edifici amb personal públic que ofereixi servei d'informació, acompanyament i faci sensació de seguretat a l'edifici. **D47, D68.**
- El servei de megafonia actual, que s'encarrega de difondre informació d'interès per a la ciutadania, no arriba a totes les parts del poble i es perd així molta informació. **D68.**
- El barri sofreix la manca d'alguns serveis o dotacions d'equipament bàsic, com ara un Centre de Dia per a majors, un centre juvenil, infraestructures esportives o una escoleta infantil. **D78, D71, D56, D66.**

Àmbit temàtic: **Usos comunitaris de l'espai públic**

Punt de l'itinerari: **Plaça Figuereta**

APORTACIONS:

- Es detecten retards per a l'execució de la reforma de la plaça Figuereta i la posada en marxa el mercat de productes de proximitat que s'ha projectat. **D66, D48, D47.**
- Es fa menció a l'estat de la Casa Sola, actualment abandonada, com a un espai en desús i d'oportunitat. Algunes de les persones participants proposen el seu enderrocament i l'obertura de la plaça Figuereta fins el carrer José Siurana. **H66, H69, D68.**
- Seguint el fil del punt anterior, altres persones veuen la Casa Sola com a una oportunitat per a habilitar noves dotacions per al barri, com ara un centre juvenil, un Centre de Dia, una escoleta infantil... **D56, D78, D47.**
- Davant la imminent reforma de la plaça Figuereta, es detecta l'oportunitat d'ampliar el seu ús i compatibilitzar-la per a la celebració del mercat de proximitat i altres activitats com ara programacions culturals (cinema, concerts...) i per a l'ús per part de la Falla de Castellar. **D56.**
- Executar el parc entre carrer Figuereta i carrer Ador. **D68.**

Àmbit temàtic: **Estat dels solars i espais abandonats**

Punt de l'itinerari: **Carrer Figuereta**

APORTACIONS:

- Es planteja la necessitat d'intensificar les tasques de neteja en els solars que siguen de propietat municipal, ja que s'han detectat un número considerable d'espais d'este tipus al barri i se'ls ha de donar solució o, com a mínim, mantenir en bon estat. **D68.**
- En els punts de transició entre l'horta i la trama urbana es necessiten espais segurs com voreres urbanitzades. **D68, H66, D56.**

- Per tal de descongestionar el trànsit, es proposa obrir al trànsit els carrers perpendiculars entre l'avinguda Ruiz i Comes i el carrer Ador (carrer Campana, carrer Pico Caroché i carrer José Siurana), així com reordenar la circulació. **D68, D56, H69, D71.**
- Fer un seguiment dels solars existents i obligar les persones propietàries a mantenir-los en un bon estat de conservació. **D61.**
- Elaborar un pla de xoc per a recuperar espais abandonats o sense un ús determinat (culs de sac). **D66.**

Àmbit temàtic: Infraestructura grisa i paisatge de transició

Punt de l'itinerari: Carrer Ador

APORTACIONS:

- En els espais de transició entre l'horta i la ciutat es detecten espais degradats, solars o camps abandonats que trenquen la continuïtat. Cal treballar per una una transició entre l'horta i la ciutat. **D56.**
- Executar accions que contribuïsqen a combatre el soroll produït per la V30 i V31 (barreres antisoroll), així com a minimitzar la contaminació ambiental generada pel trànsit. **D66.**
- Recuperar les connexions entre els Pobles del Sud, ja que es detecta que hi ha una falta d'unió entre ells. **D48.**
- S'ha de planificar el barri per a donar solució a la barrera grisa i integrar l'horta com a element diferenciador de Castellar-l'Oliveral. **D48.**

Àmbit temàtic: Aïllament i degradació urbana

Punt de l'itinerari: Barri Dolç (carrer Benicàssim)

APORTACIONS:

- El conegut com a barri del Dolç presenta una imatge degradada, amb carrers estrets, de difícil trànsit. S'està quedant aïllat i açò pot derivar en problemes més greus de marginalitat. Cal un pla urgent per a reintegrar-lo al barri i millorar el seu estat de conservació. **D68, H66, D56.**
- Reorganitzar la circulació del trànsit per a donar entrada i eixida al barri del Dolç. Ara mateixa en situacions d'emergència hi hauria greus problemes per a poder arribar a tots els punts. **D61.**
- En determinats punts del poble s'han detectat problemes de seguretat derivats de falta d'elements urbans com ara la il·luminació. **D47.**
- Hi ha determinats punts (part posterior de la Cebera, pista esportiva...) on es concentren grups de persones per a realitzar botellots o altres activitats il·lícites. Cal més vigilància per a evitar que aquests problemes es consoliden. **D78, D47, D68, D68.**

Àmbit temàtic: Serveis sanitaris bàsics i cures

Punt de l'itinerari: Centre de Salut

APORTACIONS:

- Hi ha unanimitat a assenyalar les deficiències actuals que presenta el Centre de Salut, tant pel que respecta a les infraestructures, com als serveis que ofereix. En l'actualitat, el Centre de Salut està ocupant la planta baixa d'un edifici al carrer Vicente Puchol. Es tracta d'un local de lloguer. Les persones assistents consideren que seria necessari dotar d'unes millors instal·lacions al Centre de Salut, per tal de millorar les condicions en què es presta el servei, tant per al personal treballador com per als i les usuàries. **Totes les persones assistents.**
- Actualment el barri no compta amb un Centre de Dia o centre de majors per a atendre a una població gran que cada vegada és més nombrosa. **D56, D66.**

Àmbit temàtic: Dotacions esportives i joventut

Punt de l'itinerari: Zona esportiva de l'Oliveral

APORTACIONS:

- La joventut del barri té poques alternatives d'oci i temps lliure. Necessiten un espai on poder gaudir de temps de qualitat amb una programació adient per a les respectives edats. **Totes les persones assistents.**
- De nou, es proposa la recuperació de la Casa Sola per a destinar-la a un centre juvenil. **D78, D61.**
- Com s'ha vist al diagnòstic tècnic, al barri hi ha poca disponibilitat d'habitatge. És per això que les i els assistents indiquen que la joventut ha d'anar-se'n a altres parts de València a viure. A més, el barri no disposa d'habitatge públic. Es proposa la promoció de l'habitatge per part de l'administració pública per al seu ús per part de la joventut. **D47, H66, D56.**
- Segons les aportacions d'algunes de les participants, les dotacions esportives existents són del tot insuficients per a la joventut del barri, i és per això que demanen unes infraestructures noves. Les joves, diuen, es veuen forçades a anar-se'n a altres barris o municipis per tal d'anar al gimnàs o practicar altres disciplines esportives. **D68, D66, D56, D78.**
- Es proposa adaptar i cobrir la piscina per a poder donar-li un major ús durant tot l'any. **D68, H66, D56.**
- La zona esportiva (pista coberta i piscina), ubicada a un dels marges del barri, es troba actualment en una zona aïllada i, segons s'explica, és procliu a la concentració de persones joves per a fer botellot i altres actituds que generen inseguretats. S'hauria d'integrar i urbanitzar per tal d'integrar-la millor al barri i que no quede com una part al marge. **D56.**

Àmbit temàtic: Mobilitat alternativa i pacificació del trànsit

Punt de l'itinerari: Avinguda Doctor Ruíz i Comes

APORTACIONS:

- La distribució actual de les direccions és confusa i genera saturació en els carrers, així com inseguretat per al vianant. Necessitat de reordenar el trànsit. **D56, D68, H66.**
- No hi ha infraestructura per a una mobilitat alternativa. Una solució seria la construcció del carril ciclopeatonal de connexió amb el centre de València. **D66.**
- Hi ha determinats carrers on els cotxes circulen a una velocitat molt elevada i suposen un perill, especialment a l'avinguda Ruíz i Comes o al carrer Principal. Es proposa instal·lar sistemes per al control de la velocitat. **D68.**
- La dotació de servei públic (autobús urbà) és totalment insuficient per a cobrir les necessitats actuals del barri. Cal millorar la connexió del barri amb el centre de la ciutat i amb els barris veïns. **D48.**
- S'ha de pacificar el trànsit especialment en els entorns dels centres educatius. **D56.**
- El camí del Tremolar està molt degradat i, sent com és una zona per al passeig, és molt insegur per a les persones. **D47.**

Àmbit temàtic: Equipaments educatius i participació juvenil

Punt de l'itinerari: IES El Ravatxol

APORTACIONS:

- Es tracta d'un institut que dona servei al barri però també a la resta de barris veïns, amb unes bones instal·lacions i una bona oferta educativa. Es proposa destinar les infraestructures esportives de l'IES Ravatxol per a l'ús de més grups de població. **D56, D68.**
- El personal docent de l'IES s'involucra sovint en les dinàmiques del barri amb resultats satisfactoris. Es proposa seguir aquesta línia de col·laboració i motivar i involucrar als i les joves en les dinàmiques del barri d'una forma més participativa i protagonista. **D56, D47.**

TALLER 3 - FOCUS GROUP 'SECTORS ECONÒMICS'

(fotos recurs: 'FocusEconomics')

Data: 24 de novembre de 2021

Horari: 20 hores

Lloc: Centre Cívic La Cebera

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

Els focus groups són dinàmiques participatives que permeten reunir en un mateix espai a diverses persones amb les quals es vol treballar al voltant de qüestions concretes definides prèviament. Mitjançant el debat i la conversa en grup, s'assoleixen acords i es prioritzen aquestes qüestions. En aquesta primera sessió es va convocar als agents del barri representants dels sectors productius (comerç, indústria, agricultura...) per tal d'analitzar l'estat de l'economia urbana a Castellar-l'Oliveral i establir els principals desafiaments als quals haurà de donar solució l'Estratègia. Les persones participants havien d'escriure en xicotets fulls conceptes per a cadascun dels tres apartats proposats (Fets- Desafiaments- Propostes), al temps que es debatien les aportacions de cadascú. Una vegada realitzades totes les aportacions, l'equip tècnic va establir relacions entre elles per tal de distingir tendències o opinions amb un elevat grau d'acord. Aquest grau d'acord s'ha representat tot seguit amb una barra de percentatge que indica quantes persones del total van manifestar estar-hi d'acord amb cada aportació.

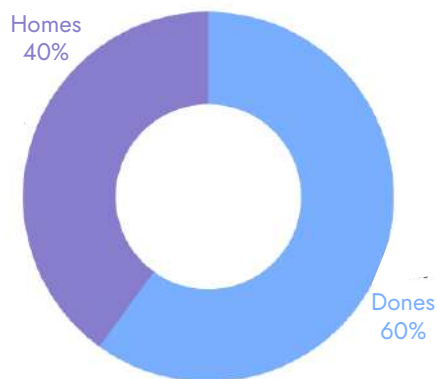
Dades de participació obtingudes:

10 participants

Per gènere

6 dones

4 homes

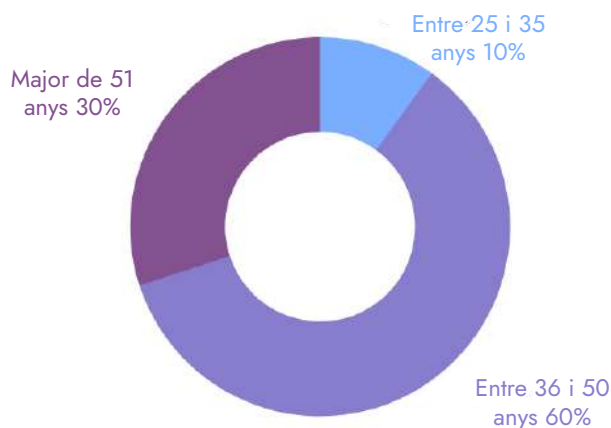
Per edat

1 persona de 25 anys

2 persones entre 35 i 45 anys

4 persones entre de 46 i 55 anys

3 persones entre 56 i 70 anys

PARTICIPACIÓ

- Entre les persones assistents hi ha equilibri de sexe entre les participants dones i els homes. Pel que fa a les edats, totes i tots els participants que representen els sectors productius es troben en una forqueta que va des dels 37 fins els 70 anys. Hi ha un assistent més jove que ho fa en qualitat de membre de l'Associació de Veïnes i Veïns del barri.

- Les i els participants provenen de sector econòmics ben diferents entre ells: instal·lacions industrials, empresa cultural, assegurances, entitat d'energia, funerària, paisatgisme... el que pot oferir al debat una riquesa i diversitat molt positiva.

FETS IDENTIFICATS I GRAU D'ACORD

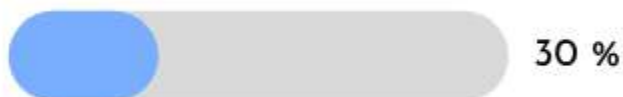
S'ha produït un canvi estructural d'hàbits en el consum de la població que perjudica al comerç de proximitat en favor de les grans superfícies i de les compres per Internet.

Al barri falta diversitat comercial i una oferta més rica.

Hi ha moltes dificultats administratives i excessiva burocràcia per tal de posar en marxa un negoci.

L'escena urbana del barri presenta situacions d'inseguretat en alguns carrers i això fa que les persones eviten els desplaçaments a peu i opten per agafar el cotxe i anar a comprar a altres indrets.

El tancament de molts negocis tradicionals del barri es produeix perquè falta relleu generacional i la joventut no veu el comerç com una opció de futur.

La dificultat per a la circulació dels vehicles i de les persones fa complicat que la gent del barri opte pel comerç de proximitat.

Hi ha una elevada pressió fiscal sobre les persones que trien emprendre un negoci o desenvolupar la seua pròpia activitat econòmica.

El sector comercial de proximitat té poca capacitat d'adaptació a les noves tendències (digitalització, innovació, sostenibilitat...) i açò fa complicada la seua pervivència enfront d'altres alternatives.

El fet que cada vegada hi haja menys negocis i el tancament progressiu del comerç tradicional genera una inèrcia negativa sobre la resta.

DESAFIAMENTS I ÀMBITS PRIORITARIS D'ACTUACIÓ

Durant el temps dedicat al debat de les aportacions i entre les i els participants s'acorden quatre punts que recullen unanimitat pel que fa als principals desafiaments que té el barri i als quals haurà de fer front l'Estratègia. Aquests quatre punts són els següents:

- Millorar l'escena urbana (reverdiment, il·luminació, zones de vianants, ombres...) per a motivar els desplaçaments pel barri i motivar l'activitat econòmica.
- Dissenyar i difondre campanyes de foment del comerç local i de proximitat per tal d'augmentar la seua visibilitat i el seu valor afegit.
- Atreure noves empreses i nous negocis, oferint incentius i un clima innovador al temps que siga de proximitat.
- Fomentar la unió i el treball conjunt entre els agents del territori. Creació de xarxa.

* Impacte de la metodologia per al futur de les dinàmiques del barri.

Totes i tots els presents van destacar la importància de trobar-se en un mateix espai per tal de debatre i analitzar qüestions que els afecten d'igual manera. De fet, aquest consens va determinar la conveniència de crear i consolidar una associació de comerciants del barri per tal de poder desenvolupar les accions plantejades que estiguen dins de les seues possibilitats i seguir treballant conjuntament dins d'aquesta línia de col·laboració i suport mutu.

TALLER 4- FOCUS GROUP 'TEIXIT ASSOCIATIU I CULTURAL'

Data: 1 de desembre de 2021

Horari: 19 hores

Lloc: Centre Cívic La Cebera

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

Com en el cas anterior, la dinàmica desplegada per tal de treballar amb el teixit associatiu del poble va ser el 'focus group'. En aquesta ocasió l'elevada assistència va entorpir i minvar el debat, però per contra les aportacions van ser més variades i la diversitat de les aportacions més rica. Les persones participants havien d'escriure en xicotets fulls conceptes per a cadascun dels tres apartats proposats (Fets- Desafiaments- Propostes), al temps que es debatien les aportacions de cadascú.

L'objectiu d'aquesta dinàmica era analitzar la situació actual del barri pel que fa al seu teixit d'associacions, quins punts forts i febles presenta, així com establir els principals desafiaments als quals haurà de donar solució l'Estratègia.

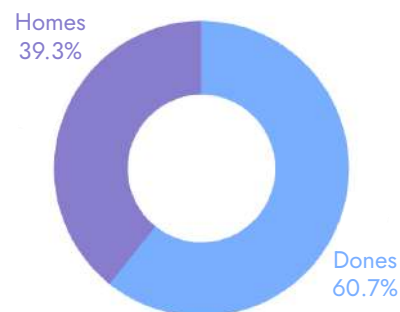
Dades de participació obtingudes:

28 participants

Per gènere

17 dones

11 homes

Per gènere

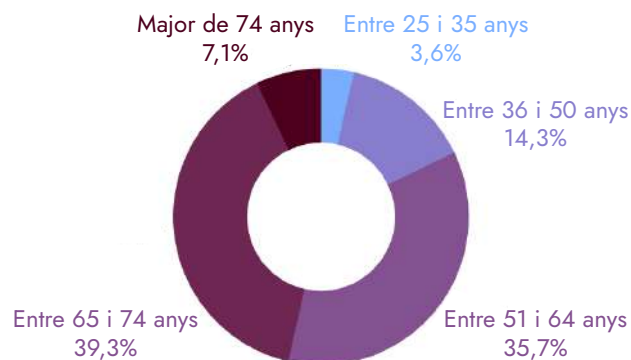
1 persona entre 25 anys i 35

4 persones entre 36 i 50 anys

10 persones entre 51 i 64 anys

11 persones entre 65 i 74 anys

2 persones majors de 74 anys

PARTICIPACIÓ

- Entre les persones assistents hi ha un lleuger desequilibri de sexe en favor de les dones, que són el col·lectiu més nombrós. Pel que fa a les edats, el grup més gran es troba entre els 51 i els 74 anys, un fet, el de la poca participació de la gent jove en les associacions del barri, que quedarà reflectit en el debat generat durant l'activitat.

- L'activitat va aconseguir reunir una representació molt fidel del teixit associatiu i cultural del barri, el que va contribuir al disseny del mapa d'agents local i a establir relacions existents entre algunes de les entitats presents. A la convocatòria van assistir representants de les següents entitats: Alcaldia, Associació de Veïns i Veïnes de Castellar-l'Oliveral, Sala l'Horta, Mestresses de Casa, Associació de Patchwork, els Clavaris de l'Oliveral, Unió Musical Santa Cecília de Castellar-Oliveral, Falla l'Oliveral, grup de Bolilleres, Comunitat Energètica Local, associació de Jubilats i Pensionistes, Unió Ciclista, Amics de la Carxofa, Club de Lectura de la Biblioteca Pública, organització de la Cavalcada de Reis Mags i AMPA del CEIP Castellar-Oliveral.

*Fonts d'informació: sexe (H/D) i edat.
Per exemple: D78 - dona de 78 anys

FETS IDENTIFICATS I GRAU DE CONSENS

- El barri compta amb un teixit cultural i associatiu molt divers i amb molta activitat. Igualment, hi ha una relació veïnal molt estreta i d'un marcat caràcter tradicional i de poble. Tot i això, hi ha molt poca implicació amb les programacions i les activitats que organitzen les altres entitats. Poc suport mutu. **H45, H26, D65.**

- Es constata la dificultat per a l'organització d'activitats, especialment per a ocupar la via pública. Hi ha la evidència que les associacions han de fer front a una excessiva burocràcia i que, tenint present que aquestes són tasques voluntàries, suposa una càrrega de feina molt gran. A més, els recursos per a l'organització d'aquestes activitats són molt limitats i les responsabilitats recauen sempre sobre les mateixes persones perquè el relleu generacional en les associacions tampoc arriba. **H69, D75, D56, H71.**

- Es fa indispensable involucrar a la gent més jove en el teixit associatiu del poble. Però per a açò, cal una reflexió profunda sobre el tipus d'activitat que s'està oferint i cal implicar la gent jove des de l'inici del disseny de les activitats perquè així tinguin una major rebuda i implicació. **D37, D71, D38.**

- Es valora molt positivament i de forma generalitzada la diversitat d'entitats i associacions que treballen al barri i que, especialment per a la gent més major, ofereix una alternativa de qualitat per a mantenir una vida saludable i activa. Algunes entitats com ara els Jubilats, les Mestresses de Casa, les Bolilleres, els Amics de la Carxofa o el Club de Lectura, manifesten públicament la seua satisfacció per poder seguir reunint-se i fent activitats, més encara després de la crisi generada per la Covid 19. **D60, H72, D79.**

Totes les persones participants coincideixen a assenyalar el canvi substancial que ha suposat per a l'associacionisme tenir disponible un lloc com La Cebera, que dona espai de qualitat a les diverses entitats i que a més propicia l'encontre.

DESAFIAMENTS I ÀMBITS PRIORITARIS D'ACTUACIÓ

L'objectiu d'aquest taller participatiu era, després de fer una anàlisi conjunta de la situació de partida, establir una sèrie de desafiaments consensuats als quals haurà de fer front el pla d'acció inclòs a l'Estratègia. Aquests reptes també contribueixen a configurar una visió de l'estat actual del teixit cultural i associatiu al barri. Els desafiaments que més consens van generar, van ser els següents:

- Crear nous canals de comunicació eficients entre les entitats per tal de difondre missatges d'interés comú i enfortir els lligams existents. En la mateixa línia, creació d'un tauler o agenda conjunta de les activitats programades i previstes.
- Articular una proposta formal per tal de sol·licitar a l'administració local la creació d'una finestra única o oficina d'atenció al públic que pugui atendre i resoldre els dubtes de les entitats i associacions que treballen al barri.
- Atendre d'una manera especial i diferenciada a totes i tots aquells joves que tinguen interès i iniciativa per iniciar una activitat associativa, oferint-los assessorament i espais adequats a les seues necessitats, tot apostant per la seua autogestió.
- Motivar, cadascú i des de la seua associació, la participació activa de la societat no organitzada en les activitats que s'ofereixen.
- Crear zones i punts per a la trobada veïnal, tant llocs físics com esdeveniments puntuals per al debat i l'intercanvi d'opinions i experiències.
- Afavorir més autonomia administrativa de l'Alcaldia de Barri davant la centralitat de l'Ajuntament de València, per tal de fer l'administració més accessible i adaptar-la a les necessitats reals.

* **Impacte de la metodologia per al futur de les dinàmiques del barri.**

El taller va tindre una bona assistència i participació, fet que va suggerir que a la fi de la sessió es parlara de mantenir més trobades i fòrums d'associacions per fer front a reptes conjunts. Esta proposta va ser llançada per l'alcalde de barri i secundada per les i els assistents.

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

El barri de Castellar-l'Oliveral presenta una estructura demogràfica on el tram de les persones de més edat està guanyant pes en les darreres dècades. A més, aquesta circumstància va unida al fet que moltes de les persones consultades destaquen que una de les principals característiques valorades d'una forma molt positiva és la tranquil·litat i el benestar que es gaudeix al poble. És per açò que es va programar una sessió de treball dirigida especialment a tractar les cures (transversalitzant a través de l'educació i de la gent gran) com un pilar fonamental al voltant del qual s'ha de dissenyar el futur del territori per dos raons: per necessitat (la seua població gran ha d'estar ben atesa i ha de gaudir d'una bona qualitat de vida en aquesta etapa vital) i per una qüestió estratègica (per a desenvolupar una de les principals potencialitats del barri). La sessió pretenia resoldre tres qüestions: determinar quins recursos endògens té el barri / ciutat, quines mancances presenta i, fent una relació entre ambdues, amb les potencialitats que tenim i les necessitats detectades, com els podem donar solució. La base metodològica partia de les aportacions que les diverses persones participants realitzaven a partir de tres panells diferenciats seguint el que s'ha dit més amunt. Durant el transcurs de la dinàmica hi havia reservats espais de temps per tal de que cadascú aprofundira en les idees presentades i per tal de generar debats i consensos. Les aportacions recollides es presenten mitjançant xifres numèriques depenent de les vegades que una idea es repetia. Així, la puntuació per a una idea pot trobar-se entre l'1 i el 10, sent l'1 una aportació només aportada per una persona, i el 10 la que més consens genera o representativitat obté.

TALLER 5- SESSIÓ DE TREBALL 'EDUCACIÓ, CURES I MAJORS'

Data: 2 de desembre de 2021

Horari: 19 hores

Lloc: Centre Cívic La Cebera

Dades de participació obtingudes:

10 participants

Per gènere

5 dones

5 homes

Per edat:

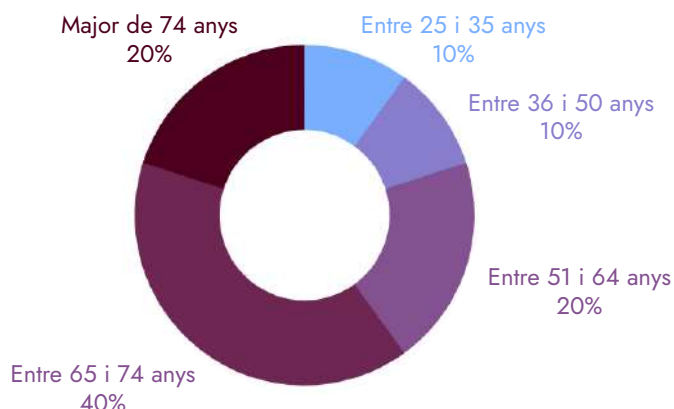
1 persona entre 25 anys i 35 anys

1 persones entre 36 i 50 anys

2 persones entre 51 i 64 anys

4 persones entre 65 i 74 anys

2 persones majors de 74 anys

PARTICIPACIÓ

- L'equilibri de participació entre dos sexes és total, havent un 50% de dones i un 50% d'homes. Amb tot, sí que es detecta que les dones tenen unes edats superiors als homes. Aquesta és una tendència que s'ha repetit en tots els tallers celebrats fins a la data: la dificultat d'arribar a les dones menors de 35 anys. És un fet al qual s'intentarà donar solució en dinàmiques posteriors.
- Les persones participants estan integrades totes elles en entitats i associacions del barri (Patchwork, Jubilats, AVV...), i moltes venen directament convocades de la sessió amb el teixit associatiu i cultural celebrada el dia anterior. Per tant, per una banda ja tenen un contacte amb l'Estratègia previ, però per altra banda certifiquem la complicació d'arribar a gent nova, amb situacions diverses i, en definitiva, a la societat no organitzada que no està integrada en cap entitat.

RESULTATS I GRAU D'ACORD

RECURSOS ENDÒGENS / POTENCIALITATS

	COINCI DÈNCIES (MÀXIM 10)
Sensació de familiaritat entre el veïnat	6
Horta, a nivell paisatgístic i ambiental	5
Biblioteca Pública Matilde Ramos	3
Tranquil·litat per a viure	3
Disponibilitat de la Universitat Popular	2
Productes de proximitat i sobirania alimentària	2
L'entorn natural: horta, marjal...	2
Sala l'Horta	2
Centre Cívic La Cebera	2
Qualitat de l'aire	1
Diversitat de centres educatius	1
Patrimoni històric singular (ceberes, Tremolar, cases tradicionals, alqueries...)	1
Club de Jubilats amb molts associats	1
Moltes oportunitats per a explorar	1
Teixit associatiu ric i divers	1
Ric patrimoni musical: dos bandes de música	1

PROBLEMES / NECESSITATS

	COINCI DÈNCIES (MÀXIM 10)
Falta de connexió de transport públic amb la resta de la ciutat	6
Problemes d'accessibilitat en les voreres	4
Falten bancs i espais per al descans	2
Centre de Salut amb serveis molt bàsics	2
Centre d'especialitats mèdiques fora del barri (Serveis Socials en Quatre Carreres)	2
Falta de coordinació entre les entitats veïnals	1
Falta d'innovació i diversitat en el teixit comercial	1
Sala l'Horta com a actiu desaprofitat	1
Joventut aïllada de les dinàmiques de la ciutat	1
Mala connexió amb l'hospital de referència	1

RECURSOS ENDÒGENS / POTENCIALITATS	GRAU D'ACORD (SOBRE 10)	EXEMPLES DE PROPOSTES
Mobilitat: Connexió barri-ciutat	10	- Millorar les connexions de transport públic: autobús i carril ciclopeatonal.
Seguretat	10	- Incrementar la seguretat augmentant els efectius de Policia Local.
Salut	6,6	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar els serveis i les instal·lacions del Centre de Salut. - Construcció d'un Centre de Dia per a majors. - Incrementar els equipaments esportius. <p style="color: green; margin: 0;">Confluència amb altres marcs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integrar l'horta en la trama urbana. - Potenciar la posició estratègica com a rebost de la ciutat.
Administració pública	6,6	<ul style="list-style-type: none"> - Dotar de majors competències i pressupost l'Alcaldia de Barri. - Agilitzar l'execució dels projectes. - Agilitzar l'aprovació del PGOU de la ciutat. <p style="color: green; margin: 0;">Confluència amb altres marcs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Incrementar la seguretat augmentant els efectius de Policia Local.
Escena urbana	6,6	<ul style="list-style-type: none"> - Reverdir els carrers i els espais públics amb arbres, bancs, fonts... - Millorar l'accessibilitat dels carrers. - Millorar la circulació dels carrers obrint-ne de nou i dissenyant nous itineraris. <p style="color: green; margin: 0;">Confluència amb altres marcs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integrar l'horta en la trama urbana.
Horta-barri-ciutat	5	<ul style="list-style-type: none"> - Integrar l'horta en la trama urbana. - Potenciar la posició estratègica com a rebost de la ciutat. <p style="color: green; margin: 0;">Confluència amb altres marcs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potenciar el mercat de proximitat.
Teixit associatiu	3,3	<ul style="list-style-type: none"> - Creació de canals de difusió entre entitats. - Aprofitar el múscul associatiu del barri i el bon funcionament d'algunes entitats (com els Jubilats) per a cobrir necessitats existents. Per exemple: persones voluntàries que tinguen cura de les entrades i eixides segures de les escoles.
Joventut	3,3	<ul style="list-style-type: none"> - Habilitar un espai autogestionat per als i les joves.
Economia urbana	5	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar el mercat de proximitat. - Dinamitzar el teixit comercial i de proximitat. <p style="color: green; margin: 0;">Confluència amb altres marcs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potenciar la posició estratègica com a rebost de la ciutat.

ALTRES APORTACIONS

Durant la sessió, tot i que no va quedar recollit documentalment en els materials treballats, es van tractar diverses qüestions d'interès per a la matèria que es treballava i que és important plasmar en aquestes línies:

- Preguntats i preguntades sobre situacions de vulnerabilitat que poden observar al seu voltant, les persones participants afirmen que al barri no hi ha bosses d'exclusió com a tal, però que sí que hi ha persones amb carències visibles. De fet, a les dues parròquies del barri hi ha Càritas i s'atén als casos que hi acudeixen. Amb tot, una persona afirma que el fet de ser un barri molt tradicional i on tots es coneixen genera que algunes persones amb necessitats no vulguen acudir a estos punts a buscar ajuda per vergonya. Des de la Cooperativa Elèctrica també hi ha un conveni amb Serveis Socials per tal d'atendre aquest tipus de problema amb els subministres bàsics. Parlant exclusivament d'inclusió, i pel que fa a les persones immigrants que arriben a viure al poble, afirmen que aquestes s'integren sense cap problema.
- Per altra banda, sí que es detecta cert conflicte social causat en moments puntuals i per persones molt concretes i identificades. Però en cap cas es tracta d'una situació estesa, que polaritze al veïnat, ni que afecte a tot el barri durant llargs períodes de temps.
- Per últim, l'aïllament del barri a nivell d'infraestructures incrementa la necessitat de dotar el territori d'infraestructures de serveis a les persones com ara un Centre de Majors. Tot i que algunes de les persones participants entenen que aquest tipus de servei s'ha de dissenyar amb cura atenent al pes poblacional per tal de no caure en un excés d'infraestructures, consideren que el fet que el barri patisca aquest aïllament contribueix a que, si la persona major ha d'anar a un altre barri a fer ús d'aquest Centre de Dia, es pugui produir un desarrelament del barri propi i incrementar aquesta distància. Per contra, si pot gaudir del servei prop de casa, el seu vincle amb el poble i amb la seua gent romandrà.

TALLER 6- MERCAT DE LES IDEES ESPECIAL GENT GRAN

(fotos recurs: 'MercatGentGran')

Data: 14 de gener de 2022

Horari: d'11 a 13 hores

Lloc: carrer de l'Escultor Federico Siurana
(mercat setmanal de carrer)

DESCRIPCIÓ DE LA DINÀMICA:

Una vegada recollits els resultats dels tallers i dinàmiques anteriors, l'equip de l'Estratègia va advertir la necessitat d'apropar-se a un perfil de veí i veïna d'una edat més avançada (superar el tram dels 70 anys), ja que el volum d'aquest grup de persones és considerable atenent a la piràmide poblacional del barri i la informació que ofereix és fonamental per tal d'elaborar un diagnòstic participat del territori. Sent així que la gent gran té un protagonisme evident en la vida de Castellar-l'Oliveral, es va celebrar una adaptació del Mercat de les Idees però especialment dirigit a aquest veïnat. En aquesta ocasió, es va aprofitar la celebració del mercat setmanal dels divendres de matí. El format del Mercat de les Idees es va adaptar per tal d'arribar d'una forma més efectiva a les persones que es pretenia involucrar. Així, el format va consistir en entrevistes de format breu, a peu de carrer, durant les quals se'ls preguntava per aquells aspectes positius de la vida al barri i aquells que s'havien de millorar atenent a les seues peculiaritats i la seua visió sobre la realitat del poble. No obstant això, algunes persones d'altres blocs d'edat també es van voler apropar al personal tècnic per mostrar la seua perspectiva.

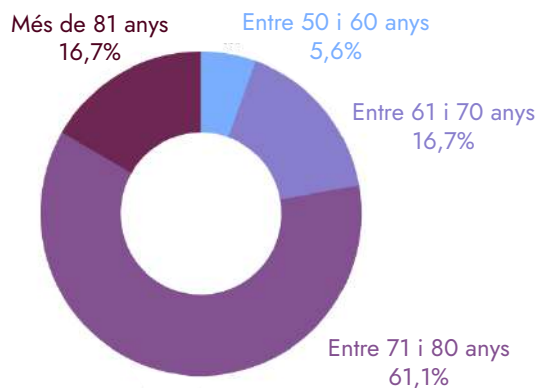
Dades de participació obtingudes:

18 participants

Sexe

11 dones - 61,1%

7 homes - 38,9%

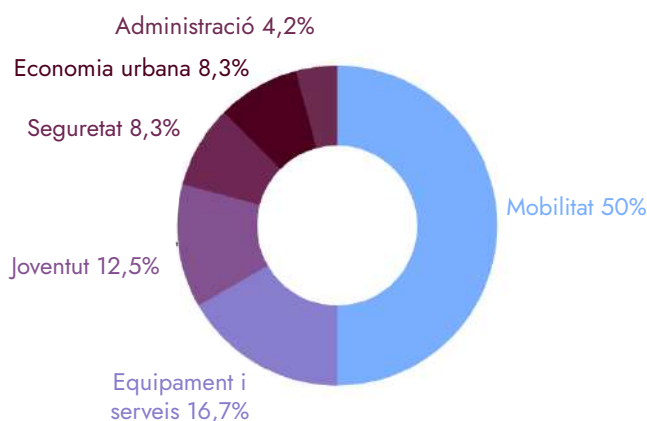
Edat

1entre 50 i 60

3entre 60 i 70

11 entre 70 i 80

3 majors de 80

PARTICIPACIÓ

Un total de 18 persones van prendre part d'aquesta activitat de carrer.

- Es va detectar cert desequilibri entre la participació de les dones, superior, i dels homes. Val a dir que és un fet que els mercats d'adquisició de productes són un lloc on les dones acudeixen amb major assiduitat que els homes.
- Es pot comprovar que l'objectiu d'arribar als estrats més elevats d'edat de la població es va aconseguir, ja que el tram amb major participació el trobem a partir dels 70 anys.

RESULTATS

Es van recollir un total de 24 aportacions entre totes les persones participants. Aquesta participació, així com l'anàlisi posterior de les dinàmiques detectades, va permetre identificar aquelles qüestions que ocupen un lloc destacat en l'agenda del barri per a la gent gran que ací hi viu.

D'entre totes les aportacions recollides, s'han pogut diferenciar fins a 6 àmbits temàtics: mobilitat, equipaments i serveis, economia urbana, seguretat, horta i administració pública.

Per àmbit temàtic, les aportacions recollides en aquesta dinàmica participativa van ser les següents:

Mobilitat:

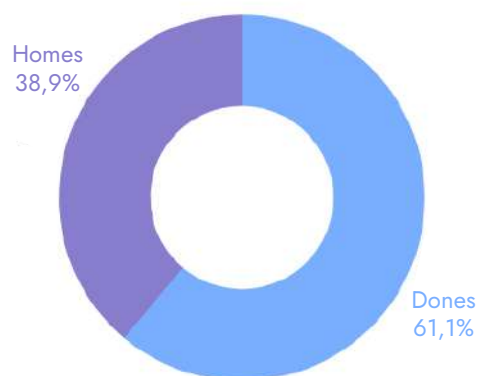
- El servei d'autobús urbà és insuficient
- Poc protagonisme del vianant en l'escena urbana
- Excessiu trànsit de vehicles pel nucli urbà
- Poques opcions per a la mobilitat alternativa
- Descontrol en l'aparcament de vehicles i incivisme ciutadà (ocupant les voreres)

Equipament i serveis:

- Hi ha pocs espais per al descans (bancs, fonts...) i la socialització en l'espai públic
- El servei del Centre de Salut és molt deficient i cal millorar-lo
- El barri no té Centre de Dia i les persones majors que el necessiten han d'anar a altre barri
- Les persones amb mobilitat reduïda tenen problemes per a circular pel barri i per a accedir a determinats llocs

Economia urbana:

- Es percep un desànim i falta d'incentius per a emprendre noves activitats econòmiques al barri
- Hi ha una falta de relleu generacional al comerç tradicional
- El comerç tradicional i de proximitat cada vegada és menys present

Seguretat:

- Hi ha una sensació d'inseguretat i de manca de presència policial
- S'han produït durant l'últim any robatoris a les llars, especialment a les ubicades a l'horta i allunyades del nucli urbà

Horta:

- Es percep una falta de vigilància i seguretat a la zona d'hortes
- Sensació de pèrdua de la cultura d'horta i desconeixement entre la població

Administració pública:

- Falta de mitjans econòmics i humans per a donar servei al centre d'activitats socioculturals de La Cebera

CONCLUSIONS

- La majoria de les qüestions que va destacar la ciutadania se centraven en assumptes vinculats amb la mobilitat. La idea més reiterada és la falta de freqüència en la línia de transport públic. Consideren que el servei de bus de l'EMT és insuficient i provoca que les persones o es queden incomunicades (sobretot els cap de setmana) o hagen de recórrer a sistemes de transport privat.
- La sensació general de les persones entrevistades és la de viure a un lloc tranquil i on els agrada estar. En especial destaca per la seua tranquil·litat i perquè romanen llaços de familiaritat i solidaritat interveïnal.
- La manca d'activitat comercial representa per a les persones majors un problema per al futur del barri. Observen com durant les darreres dècades han tancat moltes tendes de proximitat (pescateries, ferreteries, etc.).
- Les persones majors es mostren de forma global contentes amb la figura i la gestió de l'Alcaldia de barri. No obstant, veuen com la seua tasca es veu limitada per l'absència de recursos i l'escassetat de serveis oferts.
- Per a les persones entrevistades, l'horta és un gran valor endogen i intrínsec al territori. No obstant, s'observa com, sobretot després de la pandèmia, la ciutadania ha perdut la cultura de com emprar la terra per activitats d'esbarjo i remarquen la necessitat d'ensenyar les generacions més joves a gaudir de la terra des de la cura pel cultiu i la responsabilitat.

TALLER 7- TALLER PARTICIPATIU A L'IES EL RAVATXOL

Data: 26 de gener de 2022

Horari: de 9:15 a 14 hores

Lloc: IES El Ravatxol (avinguda Ruíz i Comes, 45)

DESCRIPCIÓ DE LA DINÀMICA:

Taller participatiu dirigit als i les alumnes de 1r, 2n, 3r de la ESO i 1r de Batxillerat de l'IES El Ravatxol de Castellar-l'Oliveral. Durant tot el matí es van celebrar un total de quatre tallers, un amb cadascun dels nivells citats anteriorment. Aquesta dinàmica de grup pretenia, mitjançant acords i consensos, establir una visió conjunta de barri en l'actualitat, així com una visió de futur del barri on els agradaria viure.

Després d'una breu presentació de l'equip dinamitzador, les classes es van dividir en grups de 4-5 persones per fer l'activitat més operativa. Cada grup va haver de consensuar una paraula o uns pocs conceptes per a definir el que és Castellar-l'Oliveral per a ells i elles. Tot seguit, es va lliurar a cada grup un mapa de Castellar-l'Oliveral i se'ls va assignar un àmbit temàtic concret sobre el qual havien de definir com volien que fora el barri en els pròxims anys (Zones verdes i horta - Oci i Cultura - Ciutat, escena urbana - Mobilitat - Esports). A l'acabament del temps, cada grup havia d'exposar la seua visió de futur per al barri en el seu àmbit temàtic i la resta de grups podien fer les seues aportacions per tal d'establir una visió conjunta.

Dades de participació obtingudes:

83 participants

Sexe

46 dones - 55,4 %

37 homes - 44,6 %

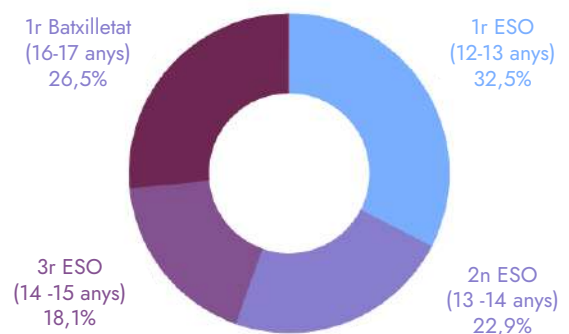
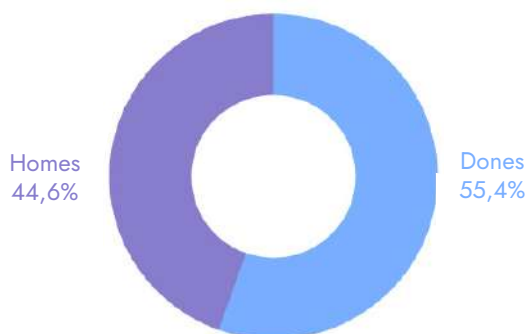
Edat

27 entre 12 i 13 anys

19 entre 13 i 14 anys

15 entre 14 i 15 anys

22 entre 16 i 17 anys

RESULTATS OBTINGUTS PER EDAT I ÀMBIT TEMÀTIC

ESPORTS

FETS

1r ESO	Absència d'infraestructures per a la pràctica esportiva o per a esports alternatius com ara el karate, la gimnàstica o el bàsquet.
2n ESO	Infraestructures esportives insuficients per a esports com el patinatge, tenis, pàdel o calistenia.
3r ESO	Poliesportiu en mal estat de manteniment (pista poliesportiva i piscina).
1r BAT	Absència d'infraestructures d'esport alternatives en altres zones del barri i al marge del poliesportiu.

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

Les instal·lacions esportives del barri resulten insuficients per a les necessitats actuals dels i les més joves. S'ofereix un model excessivament tradicional, només donant cabuda a esports com el futbol, i la joventut troba a faltar poder practicar altre tipus d'esport. A més de ser insuficients, aquestes instal·lacions esportives estan descuidades o necessiten més manteniment per tal de no degradar-se més amb el pas del temps. Com a proposta de futur, els i les joves proposen la creació de més zones per a la pràctica esportiva deslocalitzant-les de la zona actual i apostant per altre tipus d'esport que no requereisca de grans infraestructures.

OCI I CULTURA

FETS

1r ESO	Falta d'espais d'esbarjo i d'ús per als i les joves.
2n ESO	Els i les joves no tenen més alternativa que donar passejades al barri, sense cap lloc on poder estar.
3r ESO	Recentment s'ha instal·lat una casa d'apostes al barri i això, junt al fet que no hi haja cap alternativa d'oci, pot suposar un perill i la caiguda en conductes de ludopatia o alcohòliques. Es valora molt positivament la presència de la Sala l'Horta. Diuen que és tot un símbol per al barri que ha marcat la seua infantesa.
1r BAT	El barri no compta amb cap lloc d'ús exclusiu per als i les joves. Hi ha poques alternatives d'oci i culturals. Absència de festivitats en el calendari, més enllà de les Falles o el Nadal.

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

Les alternatives d'oci i culturals per als i les joves són molt escases o no compleixen amb les seues expectatives. Aquest fet, unit a que el barri no compta amb cap espai d'ús exclusiu per als joves (Casal Jove o semblant), fa que aquests no tinguen més remei que anar a altres indrets de la ciutat o que, senzillament, passejar sense rumb pels carrers i places del poble. La joventut reclama un espai on poder estar i on gaudir d'activitats que siguin estimulants. No ha resultat aliè per a elles i ells el fet que s'haja instal·lat una casa d'apostes al barri i ho perceben com una amenaça o un fet negatiu que pot tenir conseqüències.

ZONES VERDES I HORTA

FETS

1r ESO	<p>L'horta és, diuen literalment, "la forma de ser" de Castellar-l'Oliveral.</p> <p>Les zones verdes del barri s'haurien d'ampliar per a donar cabuda també a les necessitats dels i les joves.</p>
2n ESO	<p>El mobiliari urbà a les zones verdes del barri és escàs i no s'ajusta a les necessitats actuals de la joventut. Calen més bancs i espais on carregar i fer ús dels dispositius electrònics.</p> <p>L'horta és un gran valor per al barri i s'ha de seguir treballant per a posar-la en valor.</p> <p>Hi ha zones verdes com és el Tremolar on es podria aprofitar molt més per a fer esport a l'aire lliure però l'elevada presència de trànsit ho fa molt complicat. S'està desaprofitant aquesta zona amb un elevat valor ambiental.</p>
3r ESO	<p>El valor de l'horta del barri és molt elevat. S'hauria de potenciar aquesta visió realitzant més activitats divulgatives per a tots els públics.</p>
1r BAT	<p>Les zones verdes són escasses dins de la trama urbana del barri. Calen més arbres en els recorreguts urbans i, en general, més zones verdes.</p> <p>L'horta té un valor patrimonial que cal "cuidar" i amb una simbologia per al barri molt important.</p> <p>Hi ha una opinió generalitzada que considera que el futur del barri ha de passar per l'horta.</p>

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

Hi ha un convenciment molt clar entre la joventut del barri en el fet que l'horta siga un dels trets identitaris més destacats de Castellar-l'Oliveral. Però no només es percep l'horta com un element patrimonial, immòbil i del passat, sinó que es pensa l'horta també en clau de futur. Per altra banda, la joventut participant considera que les zones verdes urbanes són escasses i que aquests elements haurien de tenir més protagonisme en l'escena urbana, dotant-la al mateix temps de nous usos i noves funcionalitats adaptades a les necessitats actuals.

MOBILITAT

FETS

1r ESO	Crítica generalitzada al servei d'autobús. Diuen que els vehicles són vells, sorollosos i incòmodes. A més, resulta molt complicat fer ús del servei per la poca freqüència d'horaris.
2n ESO	Crítica al servei d'autobús.
	Es detecta la necessitat de connectar el barri amb altres indrets de la ciutat, començant pels barris i municipis veïns.
	Troben a faltar el servei de Valenbisi.
3r ESO	Crítica al servei d'autobús.
1r BAT	Troben a faltar semàfors en punts determinats del barri i un major control de la velocitat així com dels aparcaments en les voreres.
	Visió molt negativa del transport públic.
	Es detecta una absència d'alternatives per a la mobilitat, el que deriva en la desconexió del barri amb la resta de la ciutat.
	Sentiment d'aïllament durant els caps de setmana si no hi ha possibilitat d'accedir a un vehicle privat.
	S'identifica com un perill el desplaçament amb altres sistemes de mobilitat (bicicleta, patinet...).

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

La crítica al servei d'autobús que presta l'EMT és generalitzada entre tots els nivells consultats. La joventut afirma que el barri està aïllat de la resta de la ciutat i que aquesta circumstància s'agreuja pel deficient servei d'autobús. Troben a faltar altres possibilitats com ara la bicicleta, de la qual diuen no fer ús per motius de seguretat. A més, s'observa com la manca de transport públic influeix sobre les dinàmiques d'oci i socialització de la joventut.

ESCENA URBANA

FETS

1r ESO	Hi ha una visió positiva de l'estat de l'escena urbana a Castellar-l'Oliveral. La morfologia del barri s'identifica com un sinònim de tranquil·litat.
2n ESO	Es detecta la necessitat de millorar la il·luminació en diversos punts.
3r ESO	Visió positiva en general.
1r BAT	L'escena urbana es defineix com 'antiga' i és necessari modernitzar-la.

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

La joventut valora positivament la morfologia del seu barri, entenen que és un element que dona valor al territori i el singularitza. Amb tot, sí que són capaços de detectar febleses com els problemes de l'excesiu trànsit de vehicles, com s'ha vist més amunt, o la falta d'il·luminació en certs punts. A més, manifesten com els agradaria que el poble integrara elements més moderns i innovadors en la seua escena urbana.

ECONOMIA URBANA

FETS

1r ESO	Absència de comerços on poder adquirir els productes que necessiten.
2n ESO	Han d'eixir del barri per a adquirir determinades coses i els agradaria poder-ho fer al seu barri.
3r ESO	Visió positiva en general.
1r BAT	Falta vitalitat comercial i en el carrer.

CONCLUSIONS I DESAFIAMENTS

La pèrdua del comerç tradicional al barri també la certifiquen els i les més joves, els qui afirmen que no sempre troben el que necessiten i veuen com en reiterades ocasions han d'anar a altres parts de la ciutat o a municipis veïns a fer les seues compres. A banda de la diversitat comercial, també són capaços de relacionar com, aquesta debilitat del sector econòmic local, afecta també a la percepció de vitalitat de l'espai públic, com ara els carrers o les places.

TALLER 8 - TALLER PARTICIPATIU AL CEIP CASTELLAR-OLIVERAL

(fotos recurs: 'TallerCEIP')

Data: 7 de febrer de 2022

Horari: de 9 a 10:15 hores

Lloc: CEIP Castellar-Oliveral

(carrer Escultor Federico Siurana, 44))

DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA:

Taller participatiu dirigit als i les alumnes de 5é i 6é de Primària del Centre d'Educació Infantil i Primària Castellar-Oliveral. Durant el matí es van celebrar dues sessions de 50 minuts de durada, una amb cadascun dels nivells citats anteriorment. Aquesta dinàmica de grup pretenia establir una visió conjunta de barri en l'actualitat, així com una visió de futur del barri on els agradaria viure. Bàsicament l'objectiu era determinar quines coses del barri, recursos endògens, les percebien com a positives i bones per a les seues necessitats, i quines mancances eren capaços de detectar.

Les dinàmiques es van adaptar a cada nivell educatiu. Pel que fa al grup d'alumnat de 5é de primària, els i les participants van fer les aportacions de manera conjunta i individualitzada, havent de respondre a la pregunta 'Com vius al barri? Quines coses m'agraden i quines coses em falten?'. D'entre totes les aportacions recollides, totes i cadascuna de les participants havien d'atorgar una puntuació a la més representativa per tal de prioritzar-les i destriar les més destacades.

Per altra banda, els i les alumnes de 6é de Primària van formar grups d'entre 5-6 persones per a respondre de forma conjunta a dues preguntes: Què tenim i som? / Què ens falta?. A l'acabament del temps, cada grup havia d'exposar la seua visió de futur per al barri i la resta de grups podien fer les seues aportacions per tal d'establir una visió conjunta.

Dades de participació obtingudes:

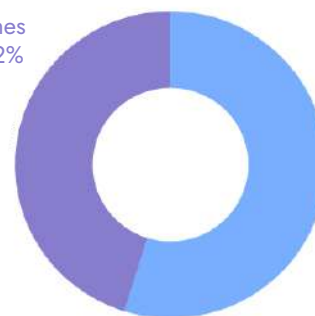
62 participants

Sexe

34 dones - 54,8 %

28 homes - 45,2 %

Homes
45,2%

Dones
54,8%

Edat

39 entre 10 i 11 anys

23 entre 11 i 12 anys

Entre 11 i 12 anys
37,1%

Entre 10 i 11 anys
62,9%

ALGUNES CONCLUSIONS

- Els i les joves participants en aquests tallers no eren aliens a experiències semblants a aquesta. De fet, algunes de les participants tenien constància o havien participat en processos participatius anteriors i van entendre la dinàmica ràpidament.
- Com ocorre amb les persones més majors, els i les xiquetes del barri tenen la mateixa concepció de 'ser poble' i entenen l'entitat del barri separada de l'entitat municipal. De fet, fins i tot reconeixen tenir certes estructures administratives com ara l'Alcaldia de Barri. A més, manifesten que, en la seua opinió, les persones del barri sí que demostren un interès manifest per tal de millorar la vida del barri i prendre part d'una forma activa d'aquests processos de canvi.
- D'entre les coses positives que té el barri, i que es posen en valor de forma significativa, una de les més destacades són els parcs i les zones verdes, especialment, i entre l'alumnat de 5é de Primària amb major insistència, el parc de la Lluna. Però també té un valor molt elevat per als xiquets i xiquetes el fet de tindre l'horta tan prop i d'una forma tan present. Els camps envoltant tot el nucli urbà i el fet de tenir una horta productiva, no només es veu com un valor positiu per al barri, sinó que també demanen que aquesta es protegisca i s'impulse. De fet, una de les pors dels xiquets i xiquetes quan es parla del futur del barri és perdre aquests terrenys d'horta en favor de més infraestructura grisa.
- Resulta significatiu comprovar com l'escala de valors dels veïns i veïnes infants de Castellar-Oliveral, o com aquelles coses que valoren d'una forma molt positiva, varia respecte dels majors. En aquest sentit, l'alumnat participant destacava algunes qüestions entre els recursos endògens com tenir al seu abast la Sala l'Horta, el Centre de Salut, la Biblioteca Matilde Ramos, el poliesportiu, les dues falles o el Centre d'Educació Especial Rosa Llàcer, entre altres de semblant natura. Aquestes aportacions evidencien com els recursos dotacionals d'un barri, ja siguen equipaments culturals, educatius, esportius o sanitaris, tenen una incidència real sobre la qualitat de vida de les persones que allí hi viuen, ja que fins i tot les més menudes són capaços d'identificar-los com a recursos positius i determinants per al seu nivell de vida i per al seu desenvolupament.

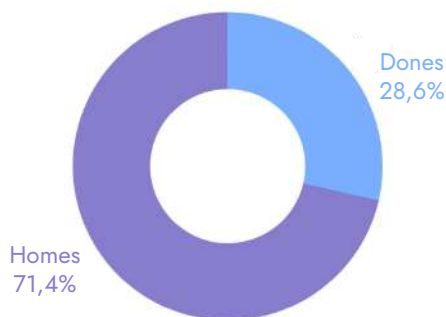
TALLER 9 - SESSIÓ DE TREBALL AMB JOVES 'FASE DIAGNÒSTIC'

(fotos recurs: 'TallerJOVES')

Data: 3 de març de 2022

Horari: 19:30 hores

Lloc: Centre Cívic La Cebera

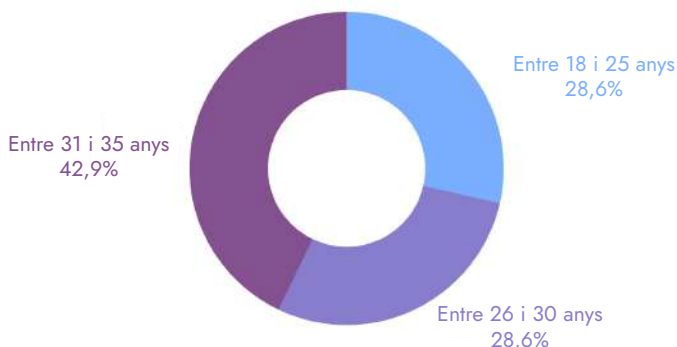

Edat

2 entre 18 i 25

2 entre 26 i 30

3 entre 31 i 35

RELACIÓ BARRI - POBLE

- Les relacions que s'estableixen entre persones del barri són positives. La sensació de familiaritat perdura i de barri tradicional perdura. És un barri tranquil i familiar on dóna confiança estar pel carrer. **D35**
- Destaca la tranquil·litat, però a l'hivern és solitari. **D28**
- Castellar-Oliveral és poble d'horta en la ciutat, ubicat enmig de moltes possibilitats. T'has de desplaçar, però hi ha moltes oportunitats. **H33**
- És un barri on la vida és molt agradable i molt ben situat a 10 minuts de València. **H28**

ESTAT DE L'OFERTA EDUCATIVA I FORMATIVA

- Els centres educatius que hi ha estan bé fins arribar a Batxiller. També destaca l'oferta d'estudis de música gràcies a les dues bandes. **H22**
- Desplaçar-se en transport públic fins a la Universitat, per exemple, és un suplici. Entre la durada del trajecte, els transbords i les esperes es pot tardar una hora i mitja. **H28**

EMANCIPACIÓ

- Gran problema d'accés a l'habitatge. L'habitatge té un preu més elevat que als pobles del voltants. A més, hi ha un volum important d'apartaments vells que han de reformar-se per a poder viure en ells. Molta gent prefereix deixar el barri per raons d'accés que haver de fer front als preus o a les reformes. **H28**
- No és viable compartir pis de lloguer, ni per l'oferta, ni pels preus. Açò genera una dependència del cotxe. Els preus de l'habitatge són semblants que als de València, amb cases més antigues i menys confortables. **D28**

PRINCIPALS NECESSITATS ACTUALS

- Necessitat d'ampliar l'oferta cultural i d'oci. **H33**
- Manca de relleu generacional en la restauració. **H22**
- La gent està anant-se fóra del Castellar-l'Oliveral per a socialitzar per la manca d'espais on anar. **H28, H22**
- Absència d'espais per l'oci nocturn. **H33**

AÏLLAMENT I MOBILITAT

- Mala qualitat dels autobusos que transiten pel barri; antics, sorollosos i incòmodes. **H22**
- Si no tens transport privat, tens una sensació d'aïllament, sobretot els caps de setmana en què l'oferta d'autobusos es redueix. **D28**
- Manca d'una connexió segura en bicicleta. Anar a València amb aquest tipus de transport és perillós, cal salvar les altures de Mercavalència. No hi ha infraestructura alternativa de mobilitat. **D35**

HORTA

- L'horta és el millor recurs que té el barri. "Preferim anar a l'horta que als parcs". **D35**
- El que fa que el barri siga idoni per a viure és l'horta. És un valor diferencial molt gran. **H22**
- L'horta "desofega" la vista, sembla un espai molt agradable que ens fa sentir-nos com a casa. **D28**

CONVIVÈNCIA

- Se sap que hi ha gent vulnerable, però no es visualitza com una cosa habitual ni sembla que hi haja cap problema estructural estretament relacionat amb el barri. **D35**
- En quant a recursos econòmics, és un barri transversal. Només hi ha problemes de convivència puntals i generats per grups concrets. **H33**
- Els bars tanquen perquè sovint assisteix gent conflictiva, són pocs però fan molt de mal. **H28**

RESULTATS OBTINGUTS

POTENCIALITATS

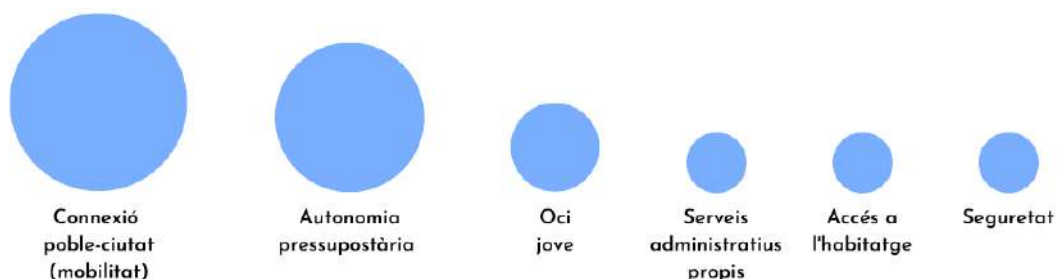

MANCANCES

URGÈNCIES

D'entre totes les aportacions, els i les participants van destacar les que creien que eren més importants per tal de catalogar-les com a 'Urgències'.

Entrevistes amb agents clau del territori

L'elaboració de l'autodiagnòstic participat de Castellar-l'Oliveral, com s'ha vist fins ara, ha combinat diverses tècniques per a la recollida de la informació. Tallers, actes de carrer o sessions de treball en grup, totes i cadascuna de les dinàmiques plantejades han respost a un objectiu concret per tal de configurar un relat del territori que done resposta al sentiment i pensament de les persones que allí hi viuen.

De forma paral·lela a totes les activitats mencionades en les pàgines anteriors, entre els mesos de juny de 2022 i març de 2023 es van realitzar un total d'11 entrevistes i 2 qüestionaris en format curt a diversos agents i representants del teixit del barri en tots els seus àmbits: associatiu, cultural, sectors productius, energia, horta... La intenció d'aquestes entrevistes era aprofundir en aspectes concrets del territori i establir lligams amb agents específics per tal de donar resposta a qüestions particulars que són complicades de tractar en profunditat durant la celebració dels tallers.

Els resultats dels tallers celebrats, així com el contingut extret d'aquestes entrevistes, juntament amb la percepció de l'equip tècnic, és el material sobre el qual s'ha elaborat el diagnòstic participat que es presentarà en les pàgines següents.

Per últim, cal assenyalar que la transcripció completa d'aquestes entrevistes es pot consultar a l'annex d'aquest mateix document. Amb tot, a continuació s'ofereix un recull de les principals conclusions recollides d'entre totes les entrevistes realitzades.

- Totes i cadascuna de les persones entrevistades destaquen el caràcter familiar del barri, així com la xarxa de suport veïnal que això suposa. Amb tot, sí que s'afirma en diverses ocasions que açò està canviant en els darrers anys i que la joventut està cada vegada més desconnectada del seu territori.

- Com en el cas anterior, el veïnat preguntat comparteix la sensació de ser un barri 'encapsulat' per les infraestructures grises, les quals, lluny de contribuir a generar una ciutat compacta, han acabat per separar Castellar-l'Oliveral fins i tot dels barri veïns. Aquesta és, sense dubte, la gran ferida que té el poble i el fet que determina un sentiment d'abandonament per part de la administració local.

- Malgrat l'abandonament i l'aïllament que es percep, els veïns i veïnes de Castellar-l'Oliveral assenyalen com un gran avanç per a la governança del barri i per a l'enfortiment de les institucions el fet de comptar amb una Alcaldia pròpia, un edifici administratiu i aglutinador com és el Centre Cívic la Cebera, i, tot i que en menor mesura per part de les persones preguntades, ser la seu de la Junta de Districte.

- Així com l'Alcaldia de Barri està guanyant protagonisme i està visibilitzant-se més durant els últims anys com l'administració pública de referència al barri, hi ha altre agent local que juga i ha jugat un paper clau en les últimes dècades: l'Associació de Veïns i Veïnes de Castellar-l'Oliveral. L'entitat veïnal té lligams amb pràcticament totes les associacions i agrupacions existents al barri, i durant molts anys ha sigut un referent aglutinador en la defensa dels interessos de veïns i veïnes i, fins i tot des d'una vessant més pràctica, en el seu disseny participatiu de les polítiques públiques. No debades, l'associació veïnal és la principal impulsora d'aquesta Estratègia Participativa de Barri. Precisament com a conseqüència de la feina de l'AVV, els processos participatius i col·laboratius no són aliens per al veïnat de Castellar-Oliveral. Aquest fet ha derivat en una ciutadania compromesa amb el seu territori que, tot i que no sempre partecipe activament en els diversos processos, sí que té una concepció clara de les amenaces i problemes als quals s'enfronten.

- Entre aquestes amenaces, hi ha una que ha sobrevolat de manera habitual aquesta recollida d'informació a través d'entrevistes: la por a convertir-se en un poble-dormitori. Moltes de les persones preguntades veuen com Castellar-Oliveral està immers dins d'un problema estructural que és la pèrdua progressiva de serveis, especialment de diversitat en el teixit comercial i, en general, d'activitat econòmica endògena. La vitalitat dels carrers, diuen, ha minvat molt en els últims anys, ja que els desplaçaments realitzats, en molts casos, són només per a entrar i eixir del barri. El tancament de xicotets negocis i la falta d'un relleu generacional en el comerç tradicional és ja una evidència front a la qual no hi ha una solució clara.

- Aquesta visió de futur com a poble-dormitori es contraposa amb altra problemàtica molt comentada en aquest procés: la falta d'habitatge disponible i l'elevat preu d'aquest, tot i el seu estat de manteniment (habitatge antic i per a reformar). Joves i majors per igual veuen com un problema greu el fet de no disposar d'habitatge disponible al barri. Aquesta circumstància deriva en el fet que les persones que volen emancipar-se troben gairebé impossible quedar-se al poble i hagen d'anar-se'n a altres indrets de la ciutat o fins i tot a altres municipis.

- Per últim, hi ha un element que totes les persones consultades assenyalen com a recurs endogen propi del territori i com a potencial dinamitzador del mateix en el futur: l'horta. Hi ha un convenciment molt evident entre les persones entrevistades que apunta que l'horta és el gran element que diferencia Castellar-l'Oliveral de la resta de la ciutat. Gairebé totes les persones tenen una relació estreta amb el treball al camp: bé per raons familiars, perquè en algun moment algun avantpassat s'hi ha dedicat exclusivament, perquè encara a dia de hui mantenen en propietat algun camp que treballen a xicoteta escala, o fins i tot perquè eixa segueix sent la seua principal activitat econòmica (els menys nombrosos). Tot i que afirmen que dedicar-s'hi a l'horta és molt complicat i presenta molts entrebancs, sí que s'observa com una opció de futur per al barri si s'adopten canvis importants i estructurals, com ara: incentius fiscals, control en els preus dels carburants, fungicides, aigua, llum i altres, etc. A més, aquesta percepció s'ha incrementat com a conseqüència de la crisi de la Covid19, quan el veïnat va evidenciar la importància d'una sobirania alimentària que Castellar-Oliveral té garantida.

RELACIÓ D'ENTREVISTES REALITZADES

DATA	PARTICIPANTS	ENTITAT / ORGANITZACIÓ	CÀRREC	EDAT	MOTIU DE L'ENTREVISTA
09/06/2021	Dona	Associació de Veïns i Veïnes de Castellar-Oliveral	Presidenta	66	Primer contacte formal amb el teixit representatiu del barri. Diagnòstic integral inicial i anàlisi d'expectatives vers l'Estratègia.
	Home		Secretari	25	
	Dona		Vicepresidenta i sòcia d'honor	78	
20/01/2022	Home	Unió Musical Santa Cecília	President	62 aprox	Anàlisi de l'àmbit associatiu des de la visió de l'educació, les arts musicals i la cultura.
	Home		Administratiu	33	
20/01/2022	Home	Falla Glòria Felicitat Tremolar (Oliveral)	President	58	Anàlisi del teixit associatiu del barri des de l'àmbit de les Falles i la cultura.
20/01/2022	Home	Falla Plaça Mare de Déu de Lepant (Castellar)	President	47	Anàlisi del teixit associatiu del barri des de l'àmbit de les Falles i la cultura.
	Home		Expresident - membre directiva	50	
	Home		Expresident - membre directiva	70	
27/01/2022	Home	Església Mare de Déu de Lepant i Càritas	Sacerdot i president de Càritas	49	Anàlisi del teixit associatiu del barri, joventut i vulnerabilitats.
27/01/2022	Home	Sala l'Horta- l'Horta Teatre	Actor professional i membre de la Sala l'Horta	58	Anàlisi del teixit associatiu del barri des de l'àmbit cultural. Entitat històrica de la ciutat de València.

DATA	PARTICIPANTS	ENTITAT / ORGANITZACIÓ	CÀRREC	EDAT	MOTIU DE L'ENTREVISTA
31/01/2022	Home	Cooperativa Elèctrica de Castellar SCV	President	72	Anàlisi del teixit associatiu del barri des de l'àmbit cooperatiu, energètic. Entitat històrica de la ciutat de València.
	Home		Secretari	62	
	Dona		Tresorera	66	
	Home		Vocal 1r	66	
	Home		Vocal 2n	68	
	Home		Administratiu	28	
31/01/2022	Dona	Ajuntament de València- Alcaldia Castellar-l'Oliveral	Tècnica auxiliar	45	Anàlisi dels instruments administratius del barri i visió integral del territori.
31/01/2022	Home	Horta del barri de Castellar-Oliveral	Treballador autònom	63	Anàlisi de l'estat de l'horta del barri com a sector econòmic emblemàtic i tradicional.
	Dona		Treballadora autònoma	30	
07/02/2022	Dona	Farmàcia Marín	Treballador	62	Anàlisi de l'economia urbana i sectors productius.
07/02/2022	Home	Forn San José	Treballadora	43	Anàlisi de l'economia urbana i sectors productius.
17/02/2022	Dona	València Activa	Orientadora a Castellar-l'Oliveral	35 (aprox)	Anàlisi de l'economia urbana, mercat de treball i vulnerabilitats.
15/03/22	Home	Horta del barri de Castellar-Oliveral	Treballador autònom	33	Anàlisi de l'estat de l'horta del barri com a sector econòmic emblemàtic i tradicional.

Resultats generals

Índex de continguts:

- Escena urbana: morfologia urbana, planificació, territori i espai públic
- Mobilitat: trànsit, zones d'aparcament, transport públic i mobilitats alternatives
- Horta
- Economia urbana: sectors productius i ocupació
- Serveis públics: educació, salut, administració i governança
- Convivència: gent gran, joventut i vulnerabilitats
- Cultura i esport
- Teixit associatiu i ciutadania organitzada

ESCENA URBANA: MORFOLOGIA URBANA, PLANIFICACIÓ, TERRITORI I ESPAI PÚBLIC

La ubicació geogràfica de **Castellar-Oliveral** respecte de la resta de la ciutat de **València** és un dels fets que ha determinat precisament la seua configuració com a poble amb trets identitaris ben definits. Si bé és cert que el seu nucli urbà està catalogat com a 'nucli històric tradicional', és innegable que aquest marcat caràcter de poble tradicional valencià s'ha traslladat també als seus habitants i ha perviscut al llarg de les últimes dècades, superant els moviments poblacionals i els canvis en la morfologia del barri.

La configuració urbanística del poble de Castellar-Oliveral, on l'horta i un entramat urbà continu comparteixen protagonisme, és un fet indisociable de les persones que ací hi viuen. És precisament aquest caràcter tranquil que imprimeix el fet d'estar envoltades d'horta i de cases baixes predominants el que defineix la percepció que les veïnes i veïns tenen, d'entrada, de la vida al barri. Una vida tranquil·la i familiar i on és fàcil trobar cares conegudes al carrer, és el que més valoren les persones que habiten Castellar-Oliveral de forma generalitzada. I no tan sols les que l'habituen, sinó que aquesta opinió també és compartida per les persones que coneixen i viuen el barri des de l'àmbit laboral, per exemple, o les nouvingudes.

Aquesta tranquil·litat es transforma en tensionament a mesura que ens apropem a les vores urbanes. I és que com ja s'ha exposat al diagnòstic tècnic, el barri de Castellar-Oliveral es troba envoltat per grans infraestructures grises que han acabat per encapsular-lo, diuen alguns, o aïllar-lo, diuen altres, tant pel que respecta a la ciutat de València, com de la resta de barris o municipis veïns. Aquest aïllament és una evidència que s'ha constatat d'una manera transversal al llarg de tot el procés, el que en alguns casos és llegit també com un abandonament institucional per no haver compensat aquestes afeccions al territori amb altres beneficis per al barri: més i millors serveis públics, més connexió amb la resta de la ciutat i amb els barris i pobles veïns.

Pel que respecta a l'escena urbana, un dels principals problemes detectats durant el procés d'elaboració del diagnòstic participat és l'actual distribució dels carrers i, molt especialment, de la circulació i el trànsit de vehicles. Aquest és un assumpte que ja s'està treballant per part de l'Alcaldia de Barri, la qual compta amb una proposta per tal de fer una implementació gradual i tranquil·la dels canvis previstos. Però el cert és que el volum de vehicles que suporten les vies principals del poble és molt elevat, generant problemes de soroll, contaminació i inseguretat. Així com els carrers més estrets, que veuen com en molts casos han d'acollir vehicles en doble direcció i, a més, llocs per a l'estacionament. La situació es complica en determinats punts on fins i tot seria complex arribar per als serveis d'emergència, com és el cas de la zona coneguda com el **barri del Dolç**.

En l'àmbit urbanístic, el barri del Dolç és una de les zones més vulnerables de Castellar-Oliveral. De fet, està catalogat com a Espai Urbà Sensible per l'Institut Valencià de l'Edificació a partir de diversos indicadors residencials, socioeconòmics i sociodemogràfics. Aquesta és una circumstància coneguda per la població general, la qual també és capaç de detectar-la i assenyalar-la com a prioritària per a l'actuació. El cas del barri del Dolç és paradigmàtic per a Castellar-Oliveral, ja que sintetitza els principals problemes que té el barri en l'àmbit de l'escena urbana. Per una banda es tracta d'una de les vores urbanes de la zona nord est, ubicada tot just a l'encreuament de la V31 per l'oest i la V30 pel nord. Açò evidencia les tensions a les quals està sotmès el territori com més ens apropem a les infraestructures grises (soroll, contaminació...). Aquests espais generen estructures inacabades, carrers que no tenen eixida, voreres sense acabar d'urbanitzar, solars abandonats i, en definitiva, símptomes d'una periferia abandonada i degradada. I per altra banda, la importància d'allò que s'anomenen espais de transició entre horta i ciutat.

Els espais de transició a Castellar-Oliveral són una constant, posat que l'horta envolta completament la trama urbana contínua. Com ocorre en el cas del Dolç, també a altres indrets aquests punts presenten i signifiquen mancances importants: urbanització inacabada, carrers sense eixida a les avingudes principals, falta d'enllumenat, abandonament de solars i sensació d'inseguretat... Tot un seguit de circumstàncies que trenquen la continuïtat de la ciutat i l'harmonia de l'horta. Aquest és un dels principals reptes als quals s'enfronta el barri per tal de compactar la zona urbanitzada i fer una transició tranquil·la fins a l'horta. De fet, que l'horta impregne la ciutat i agafe el protagonisme d'eixes vores urbanes és la intenció de la ciutadania consultada.

A més d'actuar i millorar eixes vores urbanes, l'entramat de carrers del poble també presenta mancances importants que s'haurien de resoldre en els pròxims anys. Els i les participants en els tallers han manifestat en diverses ocasions que calen actuacions de millora com ara: plantar més arbres i generar corredors d'ombra, instal·lar més bancs i zones de descans, més fonts públiques, així com més zones verdes destinades a la socialització, el joc i la realització d'activitats a l'aire lliure. Aquests canvis, diuen, a banda de millorar la qualitat de vida de les persones que ací hi viuen i millorar la resiliència del barri front el canvi climàtic, també tindrien efectes beneficiosos fins i tot en l'activitat comercial de la zona en revitalitzar els itineraris a peu de la població i en la regeneració de l'escena urbana. Els joves, per la seua banda, troben a faltar més "innovació" en l'urbanisme, amb elements urbans més moderns, elements propis de la 'smart city' o jocs adaptats a les diverses edats als parcs públics.

Projectes com la remodelació de la **plaça Figuereta** per a acollir el mercat agroecològic dins d'un espai multifuncional, o el nou parc públic de més de 8.000 m² dissenyat al **carrer Ador**, són mostres que exemplifiquen la tipologia de actuacions que necessita i demanda la ciutadania per al barri per tal de revitalitzar la ciutat existent i dotar-la de nous usos per a les persones. Amb accions com aquesta pretenen donar resposta als nous usos de l'espai urbà, fins ara concebut només com un espai productiu. Aquests ambiciosos projectes comporten uns temps d'execució i administratius que, per a algunes persones, són excessius. És per això que en reiterades ocasions s'ha manifestat la necessitat d'agilitzar els procediments administratius i correspondre així a una ciutadania organitzada i activa que s'implica també en el disseny dels projectes, com va ser el cas de la plaça Figuereta, resultat d'un procés participatiu encapçalat per l'Associació de Veïns i Veïnes de Castellar-Oliveral.

Parlant d'urbanisme no es pot tampoc obviar l'important moment en què es troba l'Ajuntament de València: el procés de revisió del seu Pla General d'Ordenació Urbana. Conscients d'açò, des del barri entenen aquest moment com crucial per a planificar el futur del barri i garantir-ne la seua conservació, sense amenaçar l'horta, i apostant pel reverdiment urbà com a fórmula per a paliar o minimitzar els efectes de les infraestructures dures i grises.

MOBILITAT: TRÀNSIT, ZONES D'APARCAMENT, TRANSPORT PÚBLIC I MOBILITATS ALTERNATIVES

A totes les activitats realitzades en matèria d'autodiagnòstic, la mobilitat i les connexions amb la resta de **València** i els municipis de l'entorn han estat una constant. La proposta més reiterada ha sigut la relativa a la millora del transport públic, en concret l'**autobús urbà** de l'Empresa Municipal de Transport (EMT). Cal remarcar que durant l'execució del procés participatiu es va viure un intens debat i una mobilització veïnal contrària a les modificacions proposades inicialment per l'EMT per a l'únic autobús urbà que té parada al barri i que suposa l'única connexió amb transport públic amb el nucli urbà principal de València. A l'inici d'aquest procés, al **Castellar-l'Oliveral** hi transitava només la línia 14 de l'autobús urbà. Les veïnes i veïns han mostrat durant tot el procés una sèrie de demandes pel que fa a les freqüències, actualment de 20 minuts, i l'estat dels autobusos, que a judicis de la ciutadania, són antics i estan desgastats. Aquesta proposta s'ha efectuat des de diversos sectors, alguns d'ells són usuaris actius i altres, tot i ser usuaris esporàdics o no emprar el bus, consideren que aquest servei de transport públic és estratègic per al barri. Aquesta demanda presenta una transversalitat intergeneracional i s'accentua sobretot davant la necessitat d'acudir a altres indrets de València per tal de fer ús de serveis públics com l'Hospital General, LABORA o els serveis administratius del consistori oferits a Quatre Carreres.

Les crítiques a aquest servei es produeixen davant diverses situacions. En primer lloc, el cap de setmana les freqüències són més dilatades, el que dificulta la connexió. A més, fins a l'anunci produït el mes de maig de 2022 (amb el qual s'amplia a dues les línies així com l'horari), no existia cap bus en horari nocturn. Com déiem, amb la nova reforma dels horaris, el Castellar-l'Oliveral serà lloc de pas també per a la línia 23 de bus nocturn, que connectarà els pobles del sud amb el nucli urbà de la localitat.

Tot i que la proposta del bus urbà és la més reiterada, la població del Castellar-l'Oliveral posa el focus igualment en la millora de la **connexió ciclo-peatonal** amb la ciutat de València. El nou llit de riu Túria suposà per als pobles del sud una nova barrera que s'ha d'afegir a la infraestructura grisa de carreteres que envolten el barri. Entre les necessitats detectades destaca la creació d'una via de connexió ciclo-peatonal que recupere la possibilitat d'anar a peu a altres indrets de la ciutat, com es podia abans de la construcció de Mercavalència i de la creació del nou llit del Túria. Aquesta proposta, validada per molts veïns i veïnes, ha despertat una especial atenció per part de l'AVV que exigeix aquesta mena d'infraestructures per al barri com a "compensació" pels efectes que ha patit Castellar-Oliveral durant els últims 70 amb el desenvolupament urbanístic de la ciutat.

Per altra banda, també es destaquen problemes de trànsit. En concret la ciutadania ha remarcat problemes en la zona d'accés al CEIP (final del carrer de l'Escultor Frederic Siurana) i els problemes de civisme amb aparcaments puntuals per damunt de la vorera, sobretot als Carrers Principal i Vicent Puchol, l'artèria principal del barri. També hi ha crítiques pel que fa a la distribució de les direccions, que sovint resulten confuses, i es requereix reordenar el trànsit per evitar embussos. També s'ha posat de manifest la necessitat de millorar el gaudi i la seguretat per part de les persones vianants, fent una trama urbana

més pensada en els vianants que en el trànsit de vehicles. Fins i tot, els grups d'adolescents han detectat com a perillós el fet de desplaçar-se amb patinet o bicicleta per dintre del nucli urbà. En darrer lloc en aquest apartat, també es detecta una sèrie de demandes pel que fa a l'aparcament de cotxes. Aquesta problemàtica s'accentua amb una visió de futur a causa de l'edificació de la **plaça la Figuereta** que en l'actualitat és un descampat que funciona com a pàrquing.

En resum, la necessitat de millorar el transport públic -en concret el servei d'autobús-, la connexió ciclo-peatonal amb la resta de la ciutat, la necessitat de pacificar el trànsit i repensar l'ús per als vianants de l'escena urbana o la insuficiència en les places d'aparcament de vehicles, centren les demandes del veïnat.

HORTA

Si hi ha un component que aglutina tota la realitat, tota la identitat i tots els elements simbòlics que s'atribueixen a Castellar-Oliveral, aquest és l'**horta**. "L'horta i el capital humà són els dos trets que defineixen el poble i també els més importants". Amb aquestes paraules dites per una representant de l'Associació de Veïns i Veïnes del barri s'entén la importància cabdal que té l'horta en aquesta Estratègia Participativa i que ha tingut per a totes les persones involucrades en el procés.

Actualment l'horta ocupa 244,27 hectàrees de terreny d'entre les 299 en total que pertanyen al barri. La resta, 54,73 ha., es corresponen amb la zona urbanitzada residencial, el que entenem que és la trama urbana. Pel que fa a la zona rural protegida, en aquest espai conviuen les hortes pròpiament i les edificacions característiques d'aquest àmbit com ara les alqueries, cases de camp, casetes d'estris... i altres infraestructures relacionades com camins, séquies, fonts o motors de reg. Amb tot, es detecten dos punts crítics que trenquen aquesta continuïtat de l'horta i que són objecte de crítiques per part d'algunes veïnes i veïns. Per una banda, el camp de futbol del Castellar-Oliveral CF, situat al nord est del barri, ocupant poc més de 8.000 m² i pròxim a la Pista de Silla. I per altra banda, una antiga zona d'estacionament de vehicles de gran volum de 7,42 ha de superfície i que ara ha quedat completament abandonada.

Com s'apuntava a l'inici, la relació del barri de Castellar-Oliveral amb l'horta és molt estreta i ocupa un lloc eminent encara hui en dia. L'horta envolta tot el barri, és el primer que veuen moltes i molts veïnes només eixir al carrer i d'aquesta manera s'imbrica en la trama urbana i amortigua de manera considerable la càrrega i tensió de les conegudes com a infraestructures grises (grans carreteres i vies que encapsulen el barri). "Et descongestiona la vista", deia un dels joves participant als tallers. Majors i més joves identifiquen l'horta com el recurs més valorat del barri, i manifesten la seua preocupació pel seu manteniment, la pervivència de l'horta productiva i la necessitat d'una conservació i protecció contundent davant d'amenaques urbanístiques que a altres indrets de la ciutat han suposat la desaparició progressiva d'aquest recurs.

El veïnat de Castellar-Oliveral no és aliè a termes com 'sobinaria alimentària' o alimentació de Km0, i relaciona directament la seua qualitat de vida amb el fet de viure envoltats d'horta productiva i de terrenys de marjal. Se saben i se senten el rebost de la ciutat de València i recorden com en els mesos més complicats de la Covid19, si hi havia una cosa segura, era l'alimentació de proximitat per a la població.

La millora en la qualitat de l'aire, la capacitat de fer de contrapés al canvi climàtic o el fet de disposar d'un entorn natural per a la pràctica esportiva i per a mantenir una vida activa, són alguns dels beneficis directes que la ciutadania identifica i atribueix a aquestes més de 240 ha. d'horta ubicada a Castellar-Oliveral. De fet, els més joves afirmen en alguns casos que prefereixen passar el seu temps lliure i traslladar els seus jocs a l'horta abans que als parcs urbans. Per aquest motiu giren la mirada a l'horta quan es tracta de millorar el futur del barri, i s'aposta en molts casos per actuar sobre les vores urbanes i intentar que la trama d'horta i urbana guanyen continuïtat, estenent les virtuts i les dinàmiques de la primera sobre la segona.

Aquest marcat caràcter d'horta del veïnat de Castellar-Oliveral també es trasllada a altres àmbits de la vida del barri, com per exemple a les falles. Les dues comissions consultades no dubten a assenyalar que el fet de viure envoltats de camps productius té efectes directes sobre el seu funcionament, principalment a l'hora d'organitzar els esdeveniments en que la cuina té un paper central. Dinars i sopars que es preparen amb aliments de l'horta del barri i amb productes de proximitat que tenen el protagonisme a les taules.

Aquesta visió i aquesta valoració positiva unànime de la població vers l'horta, no lleva una preocupació latent pel futur de la mateixa. Especialment entre els més majors hi ha una ansietat i un mantra que es repeteix: la necessitat d'inculcar als i les més joves els valors del treball a l'horta, de mantenir una horta viva i productiva i que coneguen aquestes feines amb detall per tal de poder-ne aplicar els nous avanços tecnològics i d'innovació en els sistemes de treball. I aquesta preocupació està ben fonamentada. Per una banda, des del servei que València Activa ofereix al barri s'afirma que en més d'un any que l'actual orientadora està oferint assessorament no s'ha rebut cap consulta referent a l'inici d'activitats professionals en l'horta. I per altra banda, hi ha els testimonis dels treballadors i treballadores actuals al camp del barri, els qui afirmen que en l'actualitat és cada vegada més complicat mantenir una activitat econòmica rendible per les elevades despeses a les quals han de fer

front (electricitat, combustible...). De fet, en el transcurs d'elaboració d'aquesta Estratègia Participativa, una de les persones entrevistades (dona i d'uns 30 anys d'edat) va deixar la seua feina a l'horta familiar per anar a buscar una millor alternativa en altre sector no relacionat.

Actualment al barri de Castellar-Oliveral hi ha unes 6 empreses dedicades a l'explotació de l'horta productiva. A més, és molt habitual tenir terrenys familiars i treballar-los per a l'autoconsum o per a fer-ne una distribució informal i reduïda. Fonts consultades comptabilitzen que només entre 3 de les 6 empreses dedicades treballen el 80% dels terrenys. I del total, només dues es dediquen exclusivament a l'agroecologia i a la producció mitjançant tècniques sostenibles i de temporada. La destinació de la producció de Castellar-Oliveral és diversa, des de la tira de comptar de Mercavalència, fins als mercats municipals, menjadors escolars, restauració, consumidor final o per a les exportacions.

Diversos són els entrebancs que troben els llauradors i llauradores per a desenvolupar la seua activitat. Per una banda hi ha l'encariment de les despeses fixes, com s'apuntava més amunt. El preu de l'electricitat dels motors de reg o del combustible per a la maquinària i els vehicles agrícoles són els principals llastos. Però en el cas de Castellar-Oliveral també hi ha una despesa significativa més, i aquesta és el preu de l'aigua la qual, afirmen diverses veus consultades, és més cara que a altres indrets de la ciutat de València perquè queda al marge del que rega el Tribunal de les Aigües i per tant no es poden acollir als seus avantatges. Els i les llauradores afirmen que l'Ajuntament de València hauria de buscar fórmules per tal d'esmoreir els increments en les despeses bàsiques i que aquestes no repercutiren directament sobre els productors, el que fa encara més complicat la rendibilitat del negoci i la seua pervivència.

Entre d'altres dels problemes detectats està la conservació de les infraestructures d'horta, com ara les séquies i els motors. Sí que hi ha consens en destacar la gran feina feta els últims anys pel Cicle Integral de l'Aigua i les canalitzacions per acabar amb els abocaments d'aigües residuals. Però deixant aquesta qüestió de banda, el sector reclama més atenció per part de l'administració i més celeritat i implicació per resoldre urgències concretes a les quals, finalment, acaben fent front per necessitat i per evitar pitjors conseqüències.

Tot i que gran part dels terrenys rurals de Castellar-Oliveral són horta productiva, també hi ha un volum variable d'hortes abandonats, els anomenats 'perduts'. Aquests terrenys són proclius a la concentració de plagues i brutícia, el que perjudica a les hortes confrontants obligant als i les llauradores a iniciar llargs procediments administratius per tal que s'actue i s'obligue als propietaris a donar-ne una solució.

Per a alguns, després d'uns anys en què la situació a l'horta de València s'ha estabilitzat, ordenat i millorat considerablement, és moment d'emprendre un important procés d'educació a tres bandes: sector agrícola, ciutadania i administració. La convivència entre els tres estaments s'ha de garantir per tal de dissenyar un futur per a totes les parts. Per una banda, la ciutadania ha de ser capaç de girar la mirada a l'horta, respectar-la, cuidar-la d'una forma activa i entendre que no és només un lloc on relaxar-se o passar el temps lliure, sinó que d'ella depén la sobirania alimentària de la ciutat en primera instància, la resistència al canvi climàtic o la preservació dels entorns naturals després i, per últim, l'economia de les famílies que hi viuen d'ella. Pel que respecta a l'administració, i com apuntava altra de les veus consultades, ha d'atendre les principals urgències i necessitats del sector, parant atenció i parlant directament amb les implicades per tal de ser més eficient en el disseny de les seues polítiques públiques. I per últim, els i les treballadores del camp han de millorar els processos de producció per a ser més sostenibles, causar un menor impacte i millorar la qualitat del producte final.

Per últim, cal fer menció a un fet del qual també s'ha tingut constància arran del procés d'elaboració d'aquest document i de les consultes realitzades. La configuració actual del barri, amb una trama urbana compacta i amb una trama d'horta amb edificacions i habitatges dispersos, ha contribuït a generar altres problemes que s'han d'atendre i tenir en consideració: per una banda, la dispersió dels habitatges i la falta de vigilància ha generat situacions de inseguretat, patint robatoris en les cases i en els horts; i per altra banda, com s'apunta des de l'Alcaldia de Barri, l'horta contribueix també d'alguna manera a incrementar la sensació de soledat de les persones, especialment de les més majors, que viuen en aquestes zones.

ECONOMIA URBANA: SECTORS PRODUCTIUS I OCUPACIÓ

Durant l'elaboració de l'Estratègia, la principal demanda en l'àmbit de l'economia urbana se centra en la manca d'oferta comercial i laboral en el Castellar-l'Oliveral. L'estat comercial del barri en els darrers anys és percebut pel veïnat com a decadent. La manca de relleu generacional ha provocat que els negocis tradicionals del municipi tanquen sense possibilitat de traspàs. A excepció dels forns i les farmàcies, durant les últimes dècades, i a judici de la ciutadania, han tancat molts comerços. Aquesta situació els genera un problema que sovint es resol anant-se'n fora del municipi a adquirir productes quan abans la majoria dels productes de consum diari es poden obtenir de forma ràpida. Seguint aquesta línia també es presenta una crítica a la manca d'oferta en el territori, tan sols hi ha una cadena de supermercats, si es busca alguna major varietat s'han de desplaçar als recintes comercials de les localitats veïnes.

En l'àmbit del comerç cal destacar que a Castellar-l'Oliveral es detecta una especial sensibilitat amb els productes agrícoles de KM⁰. Aquest fet provoca que iniciatives com el mercat 'Tasta la Nostra Terra', un mercat de proximitat amb productes sostenibles i de l'entorn, tinga un alt nivell d'acceptació entre una ciutadania que reivindica noves fórmules de consum. No obstant això, hi ha una percepció generalitzada sobre la manca d'incentius per a poder emprendre un negoci en el Castellar-l'Oliveral. Part del veïnat conclou que hi ha un elevat risc per obrir un negoci en el barri. En concret es reitera la mancança de seguretat durant alguns moments del dia i una tendència a ser una "ciutat dormitori" que provoca entre el mateix veïnat una mancança d'interés per tal de fer les seues activitats de consum en el mateix barri. Per altra banda, cal remarcar que el teixit comercial, que ara es presenta desarticulat, ha mostrat durant l'execució del procés una clara voluntat per associar-se i emprendre projectes per a revitalitzar el comerç i la resta de pràctiques productives que puguen desplegar-se en el barri. Les persones vinculades a l'economia marquen com a necessitat fer actuacions en l'escena urbana que facen que els carrers esdevinguen llocs més agradables i segurs per a estar. En especial, es detecta un problema en la il·luminació del carrer que, als ulls d'un sector de comerciants, descoratja a la ciutadania per tal de fer les seues compres al barri.

En darrer lloc, pel que fa al mercat laboral i a qüestions com l'atur i accés a l'ocupació, cal destacar que aquestes no han tingut un espai rellevant durant les diverses activitats d'autodiagnòstic celebrades. La creació d'ocupació es vincula directament amb una necessitat de consum o d'una falta de dinamisme en el barri, però la ciutadana no ha mostrat durant el procés una especial preocupació per una necessitat de generar llocs de treball per tal de reduir les xifres de desocupació. En síntesis, la ciutadania percep que s'està acabant amb una forma de comerç tradicional que dotava de serveis al barri i açò es vincula amb una crisi de relleu generacional de difícil solució. Amb tot, les persones més vinculades al món del comerç de proximitat observen una possibilitat de millora si l'escena urbana es transforma en un espai més atractiu per als i les vianants.

SERVEIS PÚBLICS: EDUCACIÓ, SALUT, ADMINISTRACIÓ I GOVERNANÇA

La inauguració de l'edifici del Centre Cívic La Cebera l'any 2013 va suposar un important avanç per al barri de Castellar-Oliveral. La dotació del poble amb aquesta nova infraestructura polivalent, on moltes entitats i associacions van trobar cabuda, com ara el Club de Jubilats o les Mestresses de Casa, així com altres serveis públics com la Universitat Popular o la Biblioteca Municipal 'Matilde Ramos', va aprofitar per a articular la part administrativa entorn de l'Alcaldia, fer-la més visible i apropar-la a la ciutadania. En aquest sentit es pronuncien els veïns i veïnes de Castellar-Oliveral, qui valoren molt positivament el fet de comptar amb aquestes instal·lacions i, d'una forma més contundent, comptar amb un mecanisme de relació administrativa amb l'Ajuntament de València com és l'Alcaldia de Barri.

Principalment les persones més majors fan un ús encara presencial d'aquest servei administratiu, i és ací on primer acudeixen a resoldre dubtes o fer algun tràmit. Amb tot, és cert que el catàleg de serveis d'aquesta finestra municipal al barri és encara reduït, i és imprescindible acudir a altres punts centrals d'atenció per a completar algunes tramitacions. Aquesta circumstància, unida a un servei de transport públic catalogat com a insuficient pels veïns i veïnes, fa que la ciutadania perceba que hi ha poca descentralització dins de l'administració local, la qual es vista com "un mur", i en moltes ocasions afirmen sentir-se "abandonats" per part de l'Ajuntament i "aïllats". És per això que en diverses ocasions durant les dinàmiques celebrades s'ha posat damunt la taula la necessitat de repensar i redissenyar l'administració pública municipal, iniciant un procés de descentralització que derive més competències a les alcaldies de barri i els permeta fer front als problemes i necessitats del territori d'una forma més directa i contundent. Dotar l'Alcaldia de Barri d'un pressupost autònom és una de les propostes més escoltades entre el veïnat i un objectiu reiterat en aquesta Estratègia, així com establir al barri una finestra única com una manera d'ampliar els serveis municipals i apropar l'administració a la ciutadania envers d'allunyar-la.

El Centre Cívic La Cebera, com s'apuntava a l'inici, és el punt neuràlgic de la vida administrativa i associativa de Castellar-Oliveral i el veïnat valora molt positivament comptar amb un espai d'aquestes característiques al barri. Amb tot, i a banda dels serveis que ofereix, s'assenyalen algunes deficiències a l'espai com ara no comptar amb cap persona que es faça càrrec de l'edifici, atenga el punt d'informació i tinga cura de l'espai, especialment en l'horari d'obertura i tancament del mateix. Açò ha suposat que l'Alcaldia de Barri assumisca en primera persona algunes d'aquestes funcions, sovint amb la complicitat de l'Associació de Veïnes i Veïns del barri.

L'Alcaldia de Barri desenvolupa una important tasca de difusió de les activitats que es celebren al poble, tant organitzades des de la mateixa administració, com per altres entitats. A banda de comptar amb diversos canals digitals (xarxes socials o missatgeria mòbil) i punts físics (tauler d'anuncis), també disposa d'un sistema de megafonia central que, mitjançant diversos altaveus repartits pel poble, emet avisos i realitza anuncis que arriben a molts punts del poble (tot i que no arriba a tothom).

Pel que respecta a altres serveis públics com l'atenció a la salut o l'educació, trobem grans diferències entre uns i altres. Mentre que la dotació de centres educatius és adient i correcta per a la ciutadania, qualificant aquest com un recurs positiu i endògen del territori, no passa el mateix amb els serveis sanitaris amb els quals compta el barri. Actualment, les instal·lacions del Centre de Salut, així com el servei que s'ofereix en elles, és una de les principals preocupacions del veïnat de Castellar-

Oliveral. Ubicat a una planta baixa en l'avinguda principal, atén les consultes de medicina familiar, infermeria, pediatria, comare i treball social. Amb tot, el veïnat troba a faltar serveis importants per a l'atenció especial de les persones com ara els Serveis Socials, ubicats a Quatre Carreres.

Per últim, durant el procés de consulta s'ha generat debat en diverses ocasions al voltant de dotar el barri amb serveis i equipaments específics com ara un Centre de Dia per a persones majors. Tot i que són majoritàries les veus que afirmen que aquest servei és una necessitat acuciant que s'incrementarà en els pròxims anys (per l'envelliment poblacional), també trobem veus que tenen reserves i dubtes sobre la sobredotació i atomització d'alguns serveis públics, apostant per un estudi en detall de les necessitats del barri abans de decidir la seua implementació.

CONVIVÈNCIA: GENT GRAN, JOVENTUT I VULNERABILITATS

Un dels fets més rellevants que ha definit el procés d'elaboració de l'Estratègia ha estat comprovar la "familiaritat" que es viu al barri com a conseqüència de mantenir un "ambient de poble" tradicional. Aquesta visió sobre el barri provoca que per a moltes veïnes i veïns, tot i tenir aspectes que cal millorar, el Castellar-l'Oliveral siga un bon lloc per a viure, sobretot durant la infantesa i la tercera edat primerenca.

Amb tot, la ciutadania troba una sèrie de mancances que tenen incidència sobre la convivència. En primer lloc, les persones que treballen l'horta observen com d'uns anys a ara (en especial després de la pandèmia) s'han incrementat els petits robatoris en els camps, així com les deposicions canines que les persones propietàries dels animals no recullen. Aquests fets fan reflexionar el veïnat sobre l'existència d'una desconexió entre el tractament, el respecte i l'educació que tradicionalment ha tingut la ciutadania vers l'horta i el treball al camp.

Pel que fa a la seguretat, la ciutadania ha reiterat una sèrie de qüestions com ara la percepció d'una mancança de control policial que provoca que la gent que actua de forma incívica (sobretot en qüestions vinculades al trànsit) se senta impune i cometa habitualment les mateixes faltes. Pel que fa a aquesta situació, la ciutadania afirma que hi ha hagut un gradual abandonament per part de les administracions i que la presència policial, tant local com nacional o Guàrdia Civil, s'ha reduït de forma significativa. En segon lloc, es mostra una preocupació creixent respecte del tràfic d'estupefaents que afecta especialment la joventut del barri i que provoca que hi haja espais perifèrics on proliferen aquestes pràctiques. En darrer lloc, les persones participants assenyalen que en els darrers anys hi ha un creixent malestar entre la ciutadania que viu en les cases ubicades en la zona d'horta per l'encadenament de robatoris.

Un dels blocs generacionals que majors desafiaments presenta en el barri és l'adolescència i la joventut. Les persones entre 14 i 31 anys detecten una absència d'oportunitats per poder dur a terme les seues activitats. L'absència d'un centre juvenil municipal ubicat al barri provoca que la joventut aspire a passar els seus moments d'oci i esbarjo en altres indrets de la ciutat. D'altra banda, per a la joventut en edat d'emancipació es presenta com una greu dificultat l'accés l'habitatge. Les cases en Castellar-l'Oliveral tenen uns preus elevats i una antiguitat considerable, pel que resulta més rendible adquirir o llogar un habitatge en els pobles del voltant.

Per altra banda, les persones majors o dependents troben a faltar una major oferta assistencial al barri, tant de personal de la sanitat pública, com dotacional. És per aquesta raó que en reiterades ocasions s'ha assenyalat la necessitat de dotar el barri amb un centre de dia (o semblant), així com d'incrementar el personal sanitari i el servei que es presta a l'ambulatori.

CULTURA I ESPORT

La diversitat del teixit associatiu de Castellar-Oliveral també troba el seu reflex en el teixit cultural i esportiu del poble. Com mostra el sociograma d'agents del barri, les entitats culturals tenen un pes destacat en la dinàmica del territori, teixint relacions consolidades i continuades entre elles i fent possible que Castellar-Oliveral tinga gran part del seu veïnat integrat en algunes de les associacions amb més pes de tota València.

Aquesta diversitat en l'àmbit cultural demostra, per a algunes veus consultades durant el procés, el caràcter "emprenedor" del barri. Per a altres, açò no és més que el reflex de la necessitat d'articular alternatives des de la seua peculiaritat com a poble amb una identitat al marge respecte de la resta de la ciutat.

És precisament en el capítol d'equipaments i dotacions culturals i esportives on hi ha consens entre el veïnat a assenyalar mancances importants que determinen tant la pràctica esportiva com l'agenda cultural del poble. Durant les diverses dinàmiques participatives celebrades s'ha reiterat la necessitat d'ampliar la dotació d'equipament esportiu al barri. Es detecta una demanda ciutadana ingent i un descontent amb l'oferta actual que, diuen, és del tot insuficient i no atén la diversitat del territori. De fet, persones consultades afirmen que especialment la gent més jove es veu forçada a moure's a altres barris

o municipis per tal d'anar al gimnàs o a practicar altres disciplines. La zona esportiva actual adoleix igualment de falta de vigilància i d'estar massa allunyada del nucli urbà, el que genera que siga un lloc procliu a la concentració de persones joves per a fer botellot i altres actituds que generen inseguretat.

Aquesta ampliació d'equipament esportiu que es sol·licita des de diversos àmbits hauria d'atendre disciplines esportives menys tradicionals (esports urbans o d'altres més minoritàries), el que suposaria un foment de l'activitat física i d'un estil de vida saludable entre la població i obriria la possibilitat d'acollir esdeveniments o proves esportives de major magnitud (com curses ciclistes, per exemple).

Respecte de les infraestructures culturals, la Sala l'Horta és l'espai de referència del barri. I val a dir que no tan sols del barri, ja que la Sala l'Horta ostenta un lloc destacat en el teixit cultural valencià en ser una de les sales teatrals pioneres a nivell de país. Es tracta d'un dels pols d'atracció de Castellar-Oliveral, i fins ací arriben persones de tota la ciutat i també de les localitats veïnes.

Tot i disposar d'un espai teatral de referència, allò cert és que el barri no compta amb cap espai més susceptible d'acollir activitats culturals amb un mínim d'infraestructura escènica. És per això que hi ha certa expectativa en el projecte d'urbanització de la plaça Figuereta, que s'ha presentat com un espai multifuncional i polivalent que podria, fins i tot, acollir activitats com concerts i altres exhibicions d'arts en viu.

TEIXIT ASSOCIATIU I CIUTADANIA ORGANITZADA

El teixit associatiu en el Castellar-l'Oliveral presenta una gran diversitat. A conseqüència de l'associacionisme veïnal al barri es desenvolupen una sèrie d'activitats que dinamitzen el territori des de diverses dimensions: acció cívica, educació, esports, festes, cultura, gastronomia, etc. Per a la ciutadania, aquest és un dels elements més valuosos que té el barri i el vincula directament amb la permanència de lligams que mantenen l'essència de poble.

Les persones representants de les entitats veïnals han exposat les seues principals dificultats per tal de dur a terme les activitats. En primer lloc es critica l'excessiva càrrega burocràtica que s'hi ha de realitzar per tal de poder accedir a subvencions o permisos. A banda, s'observa una dificultat per tal d'arribar a determinada informació d'importància així com una càrrega de "paper" excessiva en tractar-se d'una activitat en la majoria dels casos altruïsta. A més, es detecta una gran manca d'interès en la gent jove per associar-se a alguna de les entitats existents o per crear-ne de noves. La desconexió majoritària del jovent del barri amb aquestes organitzacions suposa un dels principals desafiaments de futur.

Per altra banda, tot i existir un complet ecosistema associatiu en el Castellar-l'Oliveral, es detecta per part de les mateixes entitats com hi ha una sèrie de problemes per a comunicar-se o per a coordinar-se. No obstant això, són partidaris de crear sinergies per millorar l'estat del barri. Tot i ressaltar les problemàtiques detectades, també diagnostiquen una millora pel que fa a la capacitat de poder dur a terme activitats. Des de la inauguració en 2013 del Centre Social de la Cebera, la realització de les activitats s'ha facilitat i, a més, aquest s'ha erigit en un espai nuclear per a l'associacionisme del barri.

En resum, les opinions de la ciutadania evidencien l'existència d'una ampla base associativa i uns recursos que, units a la identitat del barri, poden ser les bases d'una realitat de ciutadania organitzada. La ciutadania, més enllà del teixit associatiu, té present en la memòria diverses experiències de protestes ciutadanes organitzades, com ara en contra del PGOU o per millorar el servei d'autobús. En definitiva, per reivindicar millores per al barri.

Annex

TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES PER ORDRE CRONOLÒGIC

Representants de l'Associació de Veïnes i Veïns de Castellar-Oliveral

Dona- 65 anys (R1)

Home- 26 anys (R2)

Dona- 78 anys (R3)

Pregunta: Abans de començar, expliqueu-nos breument quina és l'organització actual de l'AVV, el seu grau de mobilització... Quina és la situació de l'entitat?

R2. L'AVV té una junta directiva renovada l'any 2015 i que fins al moment ha seguit la línia que hi havia establerta amb anterioritat. Fem reunions setmanals i bàsicament tenim diverses línies de treball:

- treball amb l'administració, per reclamar millores per al poble
- treball amb el teixit associatiu, col·laborar amb altres entitats, com ara Per l'Horta
- treball administratiu, per a sol·licitar subvencions i treure endavant projectes
- i altres activitats, com ara la revista que editem des de l'AVV cada tres o quatre mesos

La pandèmia ens ha desactivat una mica, però hem intentat adaptar-nos com hem fet en altres àrees de les nostres vides.

R1. També estem molt involucrades amb la feina de l'Alcaldia de Barri i anem de la mà en molts projectes. La intenció de la nostra feina és participar al veïnat en tot el que es pugui, fer-ho tot molt participat.

R2. Hi ha molt de dinamisme amb les altres entitats del barri també, no només amb l'Alcaldia. Per exemple, amb la Universitat Popular, les escoles, en les entitats que tenen presència al Centre Cívic...

R1. Intentem dinamitzar i socialitzar molt, perquè no és un costum que es tingueren en aquest poble, tot i tenir una AVV des de fa molts anys i havent aconseguit molts avanços per al barri. No hem de deixar de banda el fet som un barri més de València, tot i que de vegades se'ns diu pedania, això no és cert, no som una pedania. Som un barri, però som també la perifèria, i com a perifèria hem estat sempre coixos de tot. Al Sud, un fet característic que podem assenyalar és que va arribar un moment que es va decidir sacrificar el sud en benefici del nord, i mostra d'açò és tot el conflicte recent amb l'ampliació del Port en la qual estem molt implicades. Ací ens condiciona tot, ens condiciona el riu, les vies del ferrocarril, MercaValència... totes aquelles infraestructures que són necessàries per al funcionament de la ciutat ens les han posades ací, però mai han tingut unes polítiques de compensació.

Castellar-l'Oliveral ens hem quedat al mig, sense la connexió amb altres pobles rics administrativament com la que tenen la Torre i Forn d'Alcedo, i sense la connexió i l'accés a la mar com és el cas de Pinedo, el Palmar, el Perellonet... amb la riquesa que això suposa. Estem ací al mig i últimament estem patint una certa tendència a l'aïllament.

R3. També ens ha influenciat molt, i d'una forma certament negativa, el fet de ser el poble del sud més gran poblacionalment.

Açò ha generat una mena de rebuig per part dels altres pobles, els quals en algunes ocasions han mostrat la seua oposició al nostre creixement.

P. Com vos definiu? Parlem de barri, de poble... Què en penseu?

R1. Poble. I la gent més mobilitzada es considera poble, és contundent amb açò. A més és que hi ha vida de poble, amb uns valors que s'han de cuidar moltíssim, valors de cures i atencions que és cert que van perdent-se, però que encara romanen. És habitual això de tenir les claus de la casa del veí, de tenir cura de les persones grans si se sap que hi viuen a soles... coses d'aquest tipus d'un valor extraordinari que s'han de seguir cuidant i potenciant.

És cert que les males costums avancen i ho fan molt ràpidament. Per exemple, vam fer un treball de Ciutat Cuidadora, Col·lecamins, amb les Ampes i les escoles..., perquè vam veure que s'estava perdent allò de portar als xiquets i xiquetes passejant a l'escola i que en canvi s'està utilitzant cada vegada més el vehicle privat. Considerem que fer eixe camí de casa a l'escola a peu és un element socialitzador fonamental en eixes edats.

P. Quines experiències prèvies en participació teniu com a associació veïnals i quins projectes teniu en marxa en aquests moments?

R1. Enguany tenim menys projectes que fa uns anys. Reconec que hem baixat el ritme en aquest temps de pandèmia perquè, tot i que intentem sempre raonar amb l'administració per tal que entenguen que la situació és excepcional, després sempre ens ofeguem amb els terminis. Ara en tenim una pendent d'executar. Una de Participació, al voltant d'un projecte tan important com l'Estratègia que és el Mercat de Proximitat. Per què un Mercat de Proximitat? Perquè nosaltres, Castellar-l'Oliveral, tenim molt clar que som dos coses: som territori, territori d'horta que cal defensar, potenciar i cuidar; i som capital humà, no tenim altra cosa. No tenim empreses ni un sector industrial desenvolupat, així és que amb el que tenim, doncs treballem. Tenim llauradors joves que han agafat el relleu i estan portant avant projectes agroecològics amb èxit, i vam pensar que el Mercat de Proximitat era un projecte mitjançant el qual donar-los suport, eixida al seu sector, i al mateix temps proveir el barri d'aquest servei, ja que el barri no té mercat de productes.

El Mercat de Proximitat es farà a la plaça Figuereta, on ara mateixa aparquen cotxes, però que és un espai dotacional que mai s'ha executat. Per a definir els seus usos vam fer un procés participatiu de la mà de David Estal. Va ser un procés participatiu a peu de carrer que va ser molt innovador. La gent no està acostumada a aquestes coses però pensem que és la manera de fer. I com aquest Mercat, la nostra voluntat com a entitat impulsora i defensora d'aquesta Estratègia és treure-la al carrer i fer participar a tothom. No ens arroguem el dret de ser nosaltres les qui l'hem de portar avant.

Tornant al Mercat de Proximitat, es va fer un procés molt complet on es va convidar a participar al veïnat, a la Falla de Castellar (que fa ús de la plaça)... Després vam dissenyar una maqueta i es va presentar públicament. Tot açò ha anat tirant endavant, hi ha un projecte fet i hi ha pressupost. Però si es va retardant, la nostra idea és que comencem a fer el Mercat una vegada al mes, tot i que no siga en eixa ubicació. El retard de l'administració és un fet que ens costa molt d'entendre. Que en cinc anys, els hages fet la feina, els ho presentes i que no s'executen coses tan importants com aquesta... és complicat d'entendre. Per a nosaltres és un projecte vital, i pensem que per a ells, també.

A més, nosaltres també organitzem la Setmana Cultural a la tardor, que enguany la tornarem a fer en el format habitual. L'any passat la férem amb moltes restriccions, però teníem processos oberts que havíem de resoldre (perquè hi havia lligada una sèrie de subvencions). Enguany la tornarem a fer i el que plantegem és la celebració d'un mercat anual però que en aquesta ocasió hem volgut començar a consolidar amb la tramitació municipal pertinent (ordenances i demés qüestions legals...). En aquesta ocasió amb algun entrebanc inesperat perquè l'oposició municipal s'ha posicionat en contra de 4 nous mercats municipals per considerar-los una competència deslleial. Un fet que ací no té cap sentit perquè no tenim cap altre mercat ni

cap altre servei que ens oferisca açò, però en fi... Ja no tan sols que no hi ha mercat, sinó que no hi ha cap tenda que ens oferisca este producte. A més, estem en un moment crític en què estan tancant comerços tradicionals perquè no hi ha relleu tradicional. Els comerciants es jubilen i no hi ha ningú que agafe el relleu. Precisament l'any passat vam convocar nosaltres mateixos als comerciants del barri i vam tenir un encontre molt profitós, on vam extreure una sèrie de conclusions, i semblava que estaven convençuts a iniciar alguna conjunta a nivell de comerciants locals. Però és cert que després d'este temps, i com està tot amb la pandèmia, no s'ha tornat a reprendre aquest tema i tampoc se sap massa bé cap on encarar-lo. Així i tot, per Nadal i juntament amb l'Alcaldia, vam dissenyar unes bosses de tela promocionant el comerç local. Malgrat no poder fer massa, alguna cosa hem intentat mantenir viva.

Altra qüestió interessant és tot el que afecta a la joventut. En el barri, llevat de les Falles i les bandes de música, no hi ha hagut costum o seguiment d'un associacionisme juvenil. Pensem que aquesta és una pota que dificulta que després puga haver una continuïtat. I per açò vam celebrar uns tallers dins de l'institut, tenim moltes ganes de fer més coses, però és cert que al barri no tenim cap infraestructura juvenil, cap Consell de la Joventut, i es fa complicat que els i les joves puguen ser els protagonistes i siguen ells i elles les qui dinamitzen. Estem en açò, però tornem al mateix punt, enguany ha sigut molt complicat tenir un seguiment dels projectes.

R2. Parlant de Participació, altra cosa que podem destacar com una tendència positiva és que des de la primera edició dels Pressupostos Participatius de l'Ajuntament de València ens hem estat presentant. En la primera edició vam treure avant un projecte de 160.000 euros per a re-edificar el parc de l'Oliveral, i a partir d'ahí ens hem anat presentant tots els anys i s'ha creat una tendència molt positiva i fins i tot la ciutadania lliurement ha fet les seues propostes. En el poble s'ha creat una dinàmica i té seguiment.

R1. Cert és que falta formació i cultura participativa, entre nosaltres i entre l'administració, perquè de vegades veus projectes que no tenen cabuda en la convocatòria. Però és un fet que en els últims anys els projectes més importants per al barri han arribat des dels Pressupostos Participatius. Llevat de les inversions del Cicle Integral de l'Aigua, que per primera vegada han fet una aposta econòmica decidida i seriosa (amb vora 4 milions d'euros d'inversió), han fet un canvi de rumb i han estudiat altres projectes i per primera vegada s'ha fet una obra dissenyada tenint present les característiques del territori. Es tracta d'instal·lar uns col·lectors menuts, no són unes macroobres, sinó uns col·lectors menuts que permeten que s'enganxen totes les cases d'horta que fins a ara no tenien clavegueram i que abocaven tots els residus a les sèquies, i de les sèquies a l'Albufera. Açò és d'una importància vital i d'una valentia importantíssima. Perquè a més, açò per a molta gent no serà important, però és bàsic si vols cuidar el territori. Esta és la inversió més gran que s'ha fet en molts anys. L'altra gran inversió gran que s'ha fet en el barri per part de l'Ajuntament va ser este mateix edifici (La Cebera), inaugurat en el 2013. Va ser una jugada fosca, però tampoc hem volgut rascar més. Va ser durant molts anys un contenidor sense contingut, però ara és quan ja té contingut.

Altra fita molt important va ser la Biblioteca Pública amb les condicions que la tenim, amb material, personal, programació d'activitats... Això també ha sigut molt important. En l'edifici hi ha molta vida, està la Universitat Popular, els Jubilats... i altra cosa molt important, la Junta de Districte.

La Junta de Districte va ser un dels primers grans guanys amb el canvi de Govern. Castellar-l'Oliveral pertanyia a la Junta de Districte de Russafa, i en les nostres reflexions vam tindre clar que s'havia de descentralitzar l'administració i apropar-la al màxim a la realitat del territori. Quan es va construir la Junta de Districte de Russafa, després del canvi de signe polític a l'Ajuntament de València, nosaltres vam anar amb un dossier i els vam argumentar i documentar la necessitat de dotar els Pobles del Sud d'una Junta de Districte pròpia. I ho vàrem aconseguir, juntament amb la del Nord i la de l'Oest. Aquesta va ser la primera gran conquesta. La Junta de Districte de Pobles del Sud està ubicada ací, perquè és el poble més gran. Hem arribat a superar els 7.000 habitants en algun moment, però ara estem una mica per davall perquè és molt complicat viure ací. Hi ha poc habitatge i el que hi ha és molt car. Els nostres fills i filles difícilment poden quedar-se ací a viure.

En aquest procés de constitució de la Junta de Districte de Pobles del Sud ens hem adonat que alguns dels pobles no tenien una associació veïnal tan dinamitzada com la nostra. Nosaltres vam intentar treballar per primera vegada de forma conjunta amb els pobles veïns. Però hem vist que açò és molt complicat, quasi impossible. I en aquest moment, per a fer front a projectes ambiciosos, és molt important juntar esforços. Ens hem trobat amb una realitat: primerament, ens veuen com una amenaça per ser el poble més gran; i després, hi ha una mirada molt curta.

Vist això, nosaltres seguim buscant les fórmules més participatives per a articular la nostra proposta o el nostre projecte per al poble, com puga ser esta Estratègia, amb una mirada ampla, de sentit de futur... Estem deixant una base de treball perquè el que vinga darrere puga seguir.

P. Quanta gent està vinculada a l'AVV?

R1. Ara mateixa, com a persones associades, en serem vora 400. És una xifra que va baixant i pujant, però més o menys ens trobem en eixe llindar. No podem dir que l'activitat de les associades siga estable ni massa estreta en alguns casos, però sí que tenim un contacte freqüent i les tenir localitzades.

P. Quins mecanismes comunicatius acostumeu a emprar per a fer córrer les vostres informacions, convocatòries, avisos...?

R2. Pel que fa a la comunicació dirigida a la població general, el canal més emprat són les xarxes socials, concretament el Facebook. I com que tenim una estreta col·laboració amb l'Alcaldia, també fer difusió a través del seu canal de Whatsapp que funciona molt bé en aquests moments, és la forma més directa.

També tenim la megafonia, un sistema d'altaveus repartits pel poble, amb un punt centralitzat a la Cebera des d'on es llancen els avisos. Aquesta va ser també una reivindicació de l'AVV que després d'uns anys, ho vam aconseguir.

R1. És cert que cap dels canals assoleix la eficàcia, sempre tens gent que et diu que no s'han assabentat. Però bé, ahí també hi ha altre component que és que la gent no s'assabenta perquè realment no vol. S'ha de fer un exercici per a estar atenta i al corrent. I quan tenim coses importants, el que fem és anar directament a buscar a les persones més implicades.

Pel que respecta a la megafonia, personalment pense que encara no s'ha aconseguit gestionar del tot bé.

R3. La megafonia s'hauria d'ampliar amb alguns punts més repartits per altres punts del barri perquè hi ha llocs on no arriba.

P. Com s'ho feu per a integrar a grups més complicats de localitzar, com ara les persones nouvingudes, els joves que ja no estan en període acadèmic...?

R1. Pel que respecta a la joventut, estem en els inicis de treballar i encetar una línia específica respecte d'aquest grup de població. Però és cert que fins a ara encara no ho hem pogut consolidar. Ací hi ha dos grans bandes musicals, on solen anar els joves, i després estan les dos falles, que també aglutinen i determinen. També tenim al futbol, però els últims anys més residual.

R3. Després sí que veiem grups de joves 'abandonats', que no saps ben bé què fan. Cert és que durant molts anys no hi ha hagut res per als joves i si alguns s'han anat ubicant, altres s'han perdut i van de 'banc a banc'.

R1. També hi ha grups parroquials juvenils, però no un moviment massa organitzat.

R2. El panorama en aquests moments, pel que fa a joventut, és pobre. Però és cert que estem molt prop de poblacions com Sedaví o Alfafar, i també prop del centre de València, i això fa que els joves pegen a fugir.

R1. Costarà trencar inèrcies d'aquest tipus. Tenim altre recurs molt destacat com és la Sala l'Horta però tampoc ha aconseguit aglutinar i oferir un projecte de llarg recorregut. A aquest respecte, i açò és una opinió personal, tinc un problema detectat que és que des de que estem esta executiva en l'AVV, Castellar-l'Oliveral té un nucli de gent que històricament ha sigut benestant, que històricament han tingut una posició privilegiada i això els fa sentir importants, però que al remat no fan res pel poble. Qui ha pogut, no ha fet mai res pel poble. Però sí que els molesta i contraresten quan hi ha entitats que posen en marxa iniciatives. Segurament, senten que se'ls pot llevar l'estatus o el poder que tenen, però jo crec que això existeix i dificulten el progrés.

Les Falles, per exemple, sempre estan un poc com a la defensiva. A més, ací tenim dues falles molt nombroses. La Falla de l'Oliveral és la més nombrosa de tota València. I el que passa és que se'ns diu que som polítics, que òbviament ho som, però també som els més apartidistes. I som els que fem un vertader exercici d'equanimitat. Estem en disposició mental i personal, i de responsabilitat, per a no portar-nos les nostres tesi personals a l'AVV. Tenim la maduresa suficient per fer este exercici. I els que ens acusen d'això són, precisament, els que no poden fer el mateix i els qui després són capaços de posar entrebancs i inconvenients als projectes i al procés. Però al mateix temps, ells no fan res.

I açò s'ha vist molt clarament, tornant a l'inici, en la Sala l'Horta. Vam ser pioners en el teatre valencià i ja des del principi se'ns ha acusat de "catalanistes". Això és el que ha passat ací, un marcatge ideològic per invalidar. I els responsables de la gestió de la sala s'han anat allunyant del poble i de la seua realitat. Però ara, estos últims anys, hem anant reprenent el contacte, els hem donat espai de representació i reconeixement, i pensen que comencen a implicar-se una mica més.

P. Com valoreu la situació actual del poble i quines fites importants vos marqueu en un futur pròxim?

R1. Castellar-l'Oliveral en les últimes dècades, en quasi tots els aspectes, ha anat a menys... Ací teníem dos cinemes, amb programació constant, una emissora de ràdio molt important (97.7 FM), molts oficis, tallers de fusteria... Tot això s'ha anat perdent, eixa vitalitat, hem anat a menys i sobrevivint.

Què tenim ara important? A banda de l'Estratègia, que per a nosaltres és molt important per a seguir fent un bon treball, també tenim la revisió pormenoritzada del Pla General. I hem insistit moltíssim a les regidories corresponents (Participació i Urbanisme) perquè aquests siguen dos processos que han d'anar retroalimentant-se i de la mà.

A banda, no podem deixar de recordar que en aquests moments, amb l'ampliació del Port prevista, els Pobles del Sud estem amenaçats de mort. No tindran objeccions en què l'Albufera, o el Parc Natural, tinga 25-30 anys de vida més. És molt fort. I amb açò tornem de nou al que parlàvem abans de la complicació que ha suposat treballar conjuntament tots els Pobles del Sud en objectius comuns, quan estem igualment amenaçats. La falta de cultura participativa en aquesta ciutat és alarmant, i la veiem en qüestions així. Hem fet front a barbaritats urbanístiques molt importants, algunes d'elles paralitzades exitosament com fou la lluita del Saler, el Cabanyal... Però hi ha ferides, com la CV 500, totalment anormals. En les grans investides el port sempre està darrere. Si no paralitzem esta ampliació del Port, totes les polítiques que s'estan portant a terme de ciutat verda, innovadora, pionera... quedaran en res, no és un model compatible.

President i administratiu de la Unió Musical Santa Cecília de Castellar-Oliveral

Home- 62 anys (aprox.)- (R1) *Viu en el barri des de fa 40 anys. Abans vivia a Pinedo, a casa dels avis, però els seus pares es van traslladar al Castellar.

Home- 33 anys (R2) *Viu i treballa al barri des de tota la seua vida.

Pregunta. Com definiries el barri?

Resposta. Tranquil. És un barri dormitori. Abans sí que havia molt més activitat (tendes, etc.).

P. Digues tres coses positives del barri.

R1. Coneixes a quasi totes les persones, ja hagen nascut ací o vingut després. És molt important i pots saludar a tot el poble si vols. L'altra cosa positiva és que està prop de l'horta i de la platja de Pinedo i el Saler, pots fer excursions i oxigenar-te de l'urbà. I per últim que està molt prop de València.

P. Com valores la teua vida ací?

R1. Molt tranquil·la.

P. Com creus que ha canviat el barri des que vas vindre?

R1. Com el barri no ha pogut ampliar l'habitatge disponible, la gent en casar-se se n'ha hagut d'anar a altres indrets, com ara Alfafar, Benetússer, Picassent. Allí la vivenda és més barata i ací el poc que hi ha és car. Parle de l'època dels 70, quan les famílies tenien dos o tres fills. Ací no hi havia oferta per a tanta demanda. La gent ha buscat alternatives.

P. Quin paper desenvolupa la UM dins del teixit del barri?

R1. Tenim l'escola de música, que és la llavor dels músics del barri. Des dels 4 anys tenim alumnat. És una escola subvencionada per la GVA i per l'Ajuntament. La GVA subvenciona els mestres. La seu és propietat de la banda.

P. Quants alumnes teniu en edat infantil?

R2. Entre 100 i 105 alumnes en l'escola. En la banda no arribem a 70 persones.

P. Quan anys porta la UM en el poble?

R1. Des de fa més de 25 anys.

P. D'on venen els alumnes i membres?

R1. La majoria dels pobles del sud.

P. Quina relació teniu amb la resta del barri?

R2. Nosaltres tenim dins de la societat dues entitats: l'Escola i la Banda. La banda fa tota mena d'actuacions. A part, qui vol ens contracta, des d'una boda al que siga. Amb l'associació de veïns fem concerts, com el de nadal. Amb les dues falles estem contractats i fem tots els actes fallers de les dues falles. Fins fa dos anys només anaven a la falla de l'Oliveral. Ara la del Castellar i la de Pinedo també, més molts actes puntuals en altres falles.

P. Quan feu concerts en el barri, on els feu?

R2. És complex. En el tema de la Cultura als Barris (programa cultural municipal) es fa un sorteig i anem on es toca. Ara estem un poc farts perquè mai toquem a Castellar per aquests concerts. Sí que toquem en actes de l'Escola: anem al pati del col·legi o altre lloc. Quan venen les bandes de Cultura als Barris, els concerts es fan a la plaça (Mare de Déu de Lepant). No tenim un auditori propi i el teatre és molt estret. Al teatre anem amb poca gent, amb formacions menudes. Fem concerts en la Sala Canal i la gent del barri es desplaça per vore'ns.

P. Què aporta l'entitat al barri?

R2. Alegria. La gent vol música. I a nosaltres donar alegria ens motiva.

P. En quines dificultats vos trobeu normalment quan desenvolupeu la vostra activitat?

R1. Controlar als músics és el més complicat. Açò no és una empresa, estem per voluntat pròpia i cal molta vocació. No pots exigir massa a la gent.

R2. Respecte de portes enfora, allò important és la falta d'espais al barri. No hi ha un auditori o un teatre en condicions per a la música de banda. Si te'n vas a altre poble, veus el que és tenir este infraestructures. Nosaltres quan hem anat al Palau de la Música hem disfrutat molt.

P. Considereu que el barri influeix en l'activitat de la Unió?

R1. Sí, tenim molts companys que se n'han anat fora. Alguns han seguit venint però altres no, i això influeix en l'activitat nostra. Tot i això sí que hi ha gent que col·labora, sobretot gent que vivia abans ací i que continua ajudant i venint als concerts especials com els de Santa Cecília.

P. Gent que era d'ací i se n'ha anat a viure fora, porta els seus fills ací a la Unió?

R1. No. La porten a la dels seus pobles. És un pena

P. Què podeu aportar per millorar la vida del barri?

R2. Més concerts i més activitats, però necessitem un lloc concret.

P. I des d'una forma més "reflexiva"?

R1. La motivació per als joves. És una forma d'educació.

P. Com s'ho feu per arribar als joves?

R2. Normalment venen de l'escola. I el boca-orella fa que vinguen a provar si els agrada.

P. Aneu als col·legis a fer una crida?

R1. Sí. I també tenim mestres de l'Escola que treballen en col·legis i intenten inculcar-ho directament des d'allà.

R2. Ací fem jornades de portes obertes. Enguany amb el problema sanitari és més difícil. Sí que fem activitats en els patis de l'IES i del col·legi. La gent està molt lligada a la societat del poble.

P. Indica tres propostes per a millorar la vida del barri?

R1. Ací tenen projectat un mercat a la Figuereta. Ens van citar i l'esperança és poder fer actuacions allí. Serà un espai polivalent per a la Falla, concerts, etc. Pense que pot ser interessant, més si fan la coberta que volen fer. Si això es duu a terme, farà falta molt de pàrquing. Llevaran 50-60 places. Cal una zona de pàrquing públic.

P. Heu treballat amb la Comunitat Energètica?

R1. En el punt on estem ubicats no pot arribar la Comunitat Energètica. A nivell particular sí que estic involucrat, però la banda no. Si finalment va avant, podem replicar el model i instal·lar-ho en el terrat de la seu de la banda.

President de la Falla Glòria Felicitat Tremolar (Oliveral)

Home- 58 anys * Viu en el barri des de sempre. Fa 5 anys que presideix la falla i 46 anys que en forma part.

Pregunta. Com definiríes el Castellar-l'Oliveral?

Resposta. És un nucli en el qual es viu molt bé, però ens estem quedant sense tendes i altres, només hi ha bars. El comerç s'ha jubilat i no hi ha relleu

P. A quins motius creus que es deu això?

R. És un lloc tranquil, tenim l'horta i altres elements que es donen eixa tranquil·litat. A més la gent encara ens coneixem, hi ha una relació de poble.

P. Tres coses positives?

R. La tranquil·litat. És un lloc on tens bars i natura, horta. A més és un lloc que està prop del centre, tot i que és cert que necessitem transport públic.

P. Com et mous per anar al centre?

R. Amb cotxe. Per a tornar de la feina amb el bus seria molt difícil.

P. Com valores la teua vida ací?

R. Molt tranquil·la i plaent. Mai m'he plantejat no viure ací. Quan em vaig casar, la meua dona va vindre del centre ací.

P. Quins canvis has vist en els últims anys?

R. En l'àmbit de coses públiques: tenim dos parcs que no havíem tingut mai. Des que tenim a Ribó i ací a Alejandro i Merxe (alcaldes de barri), es nota la millora. Abans els carrers d'ací estaven amb llambordins, era bonic, però era complicat. Els canvi en els carrers i en els parcs han sigut molts.

P. Quines coses que s'han perdut?

R. El xicotet comerç. Ara has d'anar-te'n a les grans superfícies. Nosaltres anem a Carrefour o Mercadona en Alfafar. Has de desplaçar-te necessàriament.

P. Parlem de la Falla, quin paper desenvolupa en el barri (activitats, etc.)?

R. Les falles estan molt arrelades al barri. En certa manera es nota la separació natural del riu i fa que estes coses les visquem més intensament. Podem dir que la de l'Oliveral la mantenen els fallers i falleres pero també el mateix veïnat.

P. Quan es va fundar?

R. 1946

P. Quanta gent formeu part de la falla?

R. 755 majors. Som la més gran de tota València. D'entre ells 263 xiquets de 0 a 14 anys.

P. Quina edat predomina?

R. De 25 a 50 anys. Ací eres faller de tota la vida. És cert que en l'adolescència hi ha uns anys que els joves es perden, no venen tant, però després tornen.

Abans teníem la fallera major i la cort. Abans la fallera major només podia eixir d'aquestes 13 de la Cort. Abans en elles les requeia tota la festa, se'ls regalava el vestit i tot. Una volta s'ha deixat de fer això, fa cinc anys, es perd un poc en aquestes edats. Ara ja pot ser fallera major qualsevol.

P. Tots els de la falla viviu al barri?

R. Tenim gent del centre i dels pobles del voltant, fins i tot ve gent d'Alcoi.

P. Com qualificaries la relació de la falla amb el barri?

R. Per exemple, intentem ajudar al comerç. Quan hem de comprar carn o les flors, ho fem ací. Ens fan bon preu: ni per a perdre ells, ni guanyar nosaltres. Som una falla oberta, no soles poden vindre els fallers. El primer dia es fan unes paelles on la gent del barri que vol participa. La gent sap que les paelles son per a tot el poble, i els esmorzars també.

P. Quin valor té això?

R. La idea és donar alguna cosa al poble que et manté. El poble et compra la loteria, el llibret (que et donen un donatiu), la rifa, etc. Tot això s'ha de correspondre.

P. Teniu relació amb altres entitats del barri?

R. Enguany tenim en l'Associació de la Carxofa una col·laboració, ja que tindrem una part del monument faller dedicat a la carxofa. També tenim relació en les bandes de música com la Unió de Santa Cecília. Però també amb altres agents com Velarte i en el Forn de San José, per exemple.

P. Què aporta la falla al barri?

R. Activitats per als xiquets i per a les persones majors una estona de festa. Una volta al mes solem fer una festa oberta per tothom.

P. Amb quines dificultats vos trobeu per a desenvolupar les vostres activitats?

R. Temes de permisos. Per als dies de falles no hi ha cap problema, però per a altres activitats és més difícil i ho ha de demanar l'alcalde pedani. Si fas una festa més gran, com una concentració motera que vam fer, ja és més difícil. Els temes burocràtics sempre són complicats d'gestionar.

P. Com vos ha afectat la COVID?

R. Ara ve menys gent a la falla, però no s'han donat molts de baixa. En la primera onada va ser difícil, vam tindre 120 baixes per temes d'ERTO i altres. Aquesta gent s'està tornant a recuperar ara.

P. Com van influir les falles de setembre?

R. Sincerament pensàvem que anava a ser més desastre, però vam muntar moltes taules i la gent va complir. No va haver-hi cap problema. Vam fer el que vam poder. Però molt bé i la gent contenta.

P. Creus que la falla té una funció educativa?

R. Pot ser, sí.

P. Tres propostes per a millorar la vida del barri.

R. L'ampliació, que sembla que es farà prompte, del poliesportiu. En segon lloc, la millora del transport públic. I, en darrer lloc, que hi haguera un centre per a la joventut, un centre cívic o alguna cosa semblant.

President de la Falla Plaça Mare de Déu de Lepant i altres membres de la directiva (Castellar)

Home- 47 anys (R1) *Va nàixer al barri, on encara hi viu actualment. No treballa al barri. Home- 70 anys (R2)

*Viu al barri des de fa 42 anys, quan es va casar. Jubilat, abans era treballador de l'Ajuntament (xofer de la corporació municipal)

Home- 50 anys (R3) *Viu al barri des de fa 25 anys, quan es va casar. No treballa al barri.

Pregunta. Com definiries el Castellar-l'Oliveral?

Resposta 3. Molt tranquil, però no et pots fer una cervesa, en el carrer veus poca gent. Hi ha gent que diu que és un poble fantasma. Està molt abandonat per part de l'Ajuntament, no fan iniciatives perquè la gent pugui fer coses.

Resposta 1. Bona qualitat per a viure, però amb mancances. No hi ha seguretat, no hi ha instal·lacions esportives... ens falten molts serveis que pertanyent a València no haurien de faltar. Últimament s'han arreglat coses (camí, horta, etc.), però el barri porta 50-40-30 anys abandonats. Abans hi havia dos policies fixos, ara hi ha un en segona activitat que es puja a la tercera planta del Centre Social i que no vol veure a la gent.

P. Tres coses positives?

R1. Poble, tranquil·litat i el veïnat, que dona seguretat.

R3. Familiaritat. Pel que fa a l'oferta escolar també està molt bé, tot i que el nivell ja és altra cosa.

R2. Cases de l'horta. L'horta és molt positiva.

P. Si haguéreu d'aconsellar a algú a vindre el barri, què li diríeu?

R1. Que el lloguer està caríssim.

P. Coneixeu casos de gent que se n'ha anat del barri pel tema de l'habitatge?

Tots. Sí.

R2. Està molt car, alguna cosa decent costa de trobar i és molt cara. R3. Tens finques de 50 anys d'antiguitat en un 4t sense ascensor.

P. Quins canvis heu vist en els últims anys?

R1. Hi ha molts canvis. Hi ha un tipus d'immigració nova, que això no és un problema. Va haver-hi una època en què es detectaven molts robatoris, però ara sembla que menys.

R3. Ara ja no hi ha tanta delinqüència, abans sí... R1. Hi ha hagut problemes amb el tema de la droga.

R2. Fa uns 15 anys que vam començar a percebre moviments migratoris, amb el boom la construcció.

R3. Que no estan relacionats amb els problemes, de fet molts d'ells s'han integrat. Però que sí que hi ha hagut algun grup més problemàtic.

R1. També tenim delinqüència autòctona.

P. Des de quan percebeu el problema de les drogues?

R2. De sempre. En el 78 ja hi ha havia problemes d'este tipus.

R1. Des de fa molts anys, ací hi ha hagut de tot.

R3. S'observa i se sap. Hi ha hagut detencions i actuacions policials. La policia ho sap.

P. Coses positives que tenia el barri i ha perdut?

R3. Seguretat, ja no se'n veu de policia al barri.

R1. Hi ha establiments que ja no obrin per les vesprades perquè se'ls omplia de gent problemàtica i ja no volen això.

R3. S'ha perdut molt xicotet comerç: pescateria, ultramarins...

R2. A mesura que la gent es jubila ja no es tornen a obrir eixos negocis.

R1. El trànsit també ha empitjorat, i les zones d'aparcament també. Quan facen la nova plaça Figuereta tindrem un gran problema perquè vora 70 vehicles es quedaran sense plaça d'aparcament.

R2. Hi ha pocs garatges privats.

R3. Hi ha previstos canvis en este sentit, però no sé si això és pacificar el trànsit.

P. On compreu vosaltres?

R2. Al una gran superfície, a Alfafar.

R3. Hi ha gent major que encara se'n va al Mercat de Russafa amb l'autobús.

P. I el material per a la falla?

R1. Això fora, ací no tenim tendes d'alimentació per a una falla de 300 persones. R3. Ací potser és millor, però més car.

P. Parlem de la falla, quin paper desenvolupa en el barri (activitats, etc.)?

R3. Es fan sopars, coses per a xiquets, teatre, etc. Tots els divendres hi ha sopar (excepte durant la pandèmia, clar).

R1. La falla té un paper social, tradicional i de folklore. Fem activitats sovint i estes estan obertes a tot el món.

P. Aprofundim en el paper social, conteu-nos més?

R1. Cal tenir en compte que som una falla amb 600 persones. Moltes famílies del poble estan en la falla o tenen una vinculació estreta. És una de les organitzacions que més moviment social té.

R2. Els més menuts, per exemple, fan moltes amistats a la falla.

R1. Hi ha unes edats complicades, entre els 15 i els 20 aproximadament, durant les quals s'esborren, però després tornen.

R3. És cert que nosaltres també hem de fer autocrítica perquè encara no hem trobat la fórmula per a enganxar eixes edats i evitar que se'n vagen.

P. Quan xiquets i xiquetes formen part de la falla?

R3. Actualment som 250 dones, 170 homes, 150 xiquets i xiquetes i 20-25 cadets (entre 14 i 18 anys).

R1. Com heu vist, la majoria són dones.

R2. Abans les dones no podien ser falleres. No les deixaven, només podien ser-ho si estaven casades. Havies de dir un vers per a poder ser i no tenies dret a vot.

P. Quan va començar a canviar açò?

R1. A partir dels anys 80 va començar a canviar açò. En els 90 ja estava totalment normalitzada la presència i participació de les dones.

R3. Era una cosa molt retrògrada.

P. Com qualifiqueu la relació de la falla amb el barri?

R1. Hi ha una relació molt estreta, excepte amb alguns... Hem tingut alguns problemes amb el local que vam perdre perquè algunes persones del veïnat van anar contra la falla. En la finca on teníem el local no hi havia fallers i el vam perdre.

R3. El projecte va ser aprovat per l'ajuntament, canviaren de garatge a local, però el Suprem va dir que no era un local. Ara tenim 12 places de garatge que ens van donar a canvi. Les utilitzem de magatzem i no tenim local propi.

R1. Quan fem festes som respectuosos i complim amb les normes. Però sempre hi ha qui es queixa.

P. Teniu relació amb altres entitats del barri?

R1. Molts dels nostres fallers, sobretot joves, són membres de les dues bandes. També tenim molta relació amb l'església, ajudem a Càritas i col·laborem amb altres festes (les del Rosari, del Crist...).

P. La relació amb l'alcaldia, com és?

R1. Bona. Ací hi ha una màxima que respectem molt, i és que més enllà de les diferències polítiques la relació és i ha de ser bona.

R3. Has de dur-te bé.

P. Què aporta la falla la barri?

R1. És una falla amb 90 anys d'història, aporta cultura, folklore, socialització... pensem que aporta moltes coses.

P. En quines dificultats us trobeu per desenvolupar les vostres activitats?

R3. Permisos de l'Ajuntament.

R1. Fa 15 anys era tot més fàcil, però ara et demanen de tot: plans, declaracions responsables...

P. Vos agradaria creixer o tindre més socis?

R1. Ací cadascú té la seua opinió.

R2. Ara estem bé, si som molts, és molt difícil R1. El problema de ser molts és d'infraestructura.

P. Com vos ha afectat la pandèmia?

R1. Si ens comparem amb altres falles no ens podem queixar. Hem passat molts mesos sense cap activitat.

P. Hi ha gent que s'ha esborrat i no ha tornat?

R2. Poquets.

P. El barri influeix en el caràcter de la falla?

R1. Segur que sí. La forma de ser de la falla ve determinada pel barri.

P. Poseu un exemple.

R3. Per exemple, la falla és també molt familiar.

R1. L'horta també es trasllada a la falla, des de l'arròs que fem servir fins a la verdura. El caràcter del barri s'imprimix en la falla. Ser un poble es nota, sabem qui som tots, on vivim, d'on venim... El 99% dels components de la falla som d'ací. Potser per això en som tants.

P. Què pot fer la falla per millorar el barri?

R1. El projecte que tenim ara és arreglar el local. De cara al barri, podem fer encara un esforç per a organitzar més activitats i fer participar més a la gent del barri, però és complicat.

R2. Però també és cert que per a organitzar qualsevol cosa t'has de mentalitzar perquè amb el tema dels permisos se te tiren damunt.

R1. Fem de tot, esport, teatre... però podríem fer més.

P. Teniu punt violeta?

R1. No, no en tenim, però és cert que no hem tingut cap activitat durant un any i mig. Participem en activitats organitzades per la Diputació en l'àmbit de la igualtat, reciclatge de residus...

P. Com van anar les falles al setembre?

R2. Molt bé, millor del que esperàvem. Però bé, tot i així les preferim en els seues dates habituals.

P. Per acabar, digueu-nos tres propostes per a millorar la vida del barri en termes generals.

R2. Millorar el transport públic, més i millors zones verdes i jardins i millorar les zones d'aparcament.

R3. Millorar el transport públic, sobretot per a poder anar al centre de la ciutat de forma àgil i no haver d'anar amb els cotxes.

A més, una zona esportiva com toca. Actualment per a fer esport se n'hem d'anar fora: Pinedo, Massanassa, Sedaví... Tenim a tots els xiquets escampats fent esport. I més aparcament.

R1. Seguretat, transport públic i una zona esportiva. També m'agradaria que l'Ajuntament de València promoguera més activitats per a tot el món. Sé que es fan coses, però no me n'assabente.

Sacerdot de l'església de la Mare de Déu de Lepant i president de Càritas parroquial

Home- 49 anys *Retor de la parròquia des de l'any 2017.Va nèixer a València.

Pregunta. Com definiries el Castellar-l'Oliveral?

Resposta. Un barri amb una estructura de poble amb l'avantatge de ser un barri de la capital.

P. Pots indicar tres coses positives?

R. La familiaritat de la gent, la proximitat i pertinença a la capital. I no sabria dir-te més.

P. Com valores la vida en el barri?

R. Es viu molt a gust i amb molt bona gent.

P. Quins elements consideres que es troben a faltar?

R. Allò relacionat amb els serveis. Falta un interlocutor directe amb l'administració. Per a qualsevol assumpte, encara que positiu, s'ha d'anar a l'ajuntament de la capital i açò suposa un "mur" que endarrereix les iniciatives. Cal potenciar la capacitat d'accessibilitat a l'administració. A més hi ha mancances de transport públic. Cal millorar l'autobús.

P. Quin paper que desenvolupa l'Església?

R. Tenim un paper tradicional i el paper de servei del poble. Per això, col·laborem amb la resta d'entitats per tal de servir al poble. Tractem temes com la fe, evangelització, alternatives d'oci per a la joventut (que no té res). Fem un servei per a la

solidaritat i la caritat.

P. Quina relació té l'Església amb entitats del barri?

R. Bona i de col·laboració per tal de millorar la vida de barri. Vivim en una societat multicultural que motiva que col·laborem i treballem tots junts. Col·laborem amb l'alcaldia, AVV, bandes de música, falles, amb els col·legis, etc. El barri té la virtut de ser solidari i col·laborador. És un poble amb una identitat política forta, però encara així són bona gent.

P. Amb quines dificultats vos trobeu per a dur a terme les vostres activitats?

R. La pandèmia ens ha limitat a tots. En l'àmbit general només tenim les mateixes dificultats que altres entitats: falta de gent que treballe i que s'implique. La gent té resistències al tema religiós, però passa en tots els llocs.

P. Com consideres que influeix l'entorn amb la vida del barri?

R. Abans de vindre a Castellar-Oliveral vaig estar uns anys a Bocairent, últim poble de la província de València que està entre muntanyes i allunyat. Allà, eixa ubicació els crea una identitat peculiar derivada d'estar, precisament, aïllats. Ací tenim una realitat de gent que viu "encapsulada" a un poble s'està convertint en una ciutat dormitori (això es nota als bars, per exemple). Ací hi ha gent que ha treballat la terra i el peix. Hi ha i encara perviuen vincles forts amb Russafa: de compra i venda, de negoci. La mentalitat és la d'una gent prou oberta, però és una mentalitat de l'horta concreta: caràcter difícil de definir però distint a la ciutat.

Ara es nota més aquest encapsulament per les infraestructures i el parc natural: açò és un caixó. En algunes zones de la perifèria (polígons) hi ha delinqüència, prostitució, etc. que ha de tindre incidència sobre el barri, precis. Hi ha droga i pisos patera dins del barri. Molta gent no vol veure-ho, però existeix i influeix en la vida del barri. Fa un temps la Guàrdia Civil feia batudes a sovint, han entrat a robar l'església, etc.

P. Es detecta inseguretat?

R. No és un barri conflictiu, hi ha qualitat de vida. Però té els seus problemes, que son símptomes d'alguna cosa (perquè no hi ha bars oberts?). Ací començava la "ruta del Bakalao", i encara hi ha droga. També es cremen contenidors a les nits. És un barri bo, però té símptomes de que alguna cosa no funciona, com que la gent major ara té por.

R. Tenen situat l'origen dels problemes?

P. Molta gent del barri diu que els problemes els porta la gent de fora. Però no, no és la causa. Ací a la parròquia hem fet unencontre d'alcohòlics anònims, no va vindre ningú, però en posar el cartell la gent venia li feia una foto, per guardar-se la informació, i se n'anava. El problema no el veus, però el símptoma sí.

P. Què pot fer l'església per a millorar la vida del barri?

R. Nosaltres per a ajudar el primer que fem és "crear comunitat". Conscienciar a la gent que el barri és millor si estem junts i si donem importància a allò que uneix. Com a projectes concrets no tenim per falta de mitjans: però fem el que podem, com la iniciativa d'alcohòlics anònims o la prevenció de les addiccions. La importància de Càritas és cabdal. A més, com a iniciatives pel barri destaca que hem intentat fer enguany una aula de repàs, ací als locals de la parròquia, per facilitar l'estudi.

P. Podries indicar tres propostes per a millorar la vida del barri?

R. Sí, en primer lloc, millorar l'accessibilitat a la ciutat (administració). L'alcaldesa ho fa bé, però no arriba a tot. En segon lloc, millorar l'autobús, que és vital sobretot per a la gent major. A més, al barri li cal una assistenta social, no sanitària que ja hi ha, però que resolguen problemes com la soledat, vulnerabilitat... Hi ha gent que viu en la misèria absoluta (ni aigua,

ni llum) i no tenim qui puga gestionar aquests problemes ací, has d'anar a Quatre Carreres.

P. Com és la situació que es trobeu des de Càritas?

R. Estem a un barri de classe mitjana i mitjana-baixa. Hi ha aturats, jubilats i molts immigrants. També hi ha persones que no tenen mitjans. Molta gent immigrant està a l'espera dels papers i no sap com resoldre la seua vida. La parròquia ix al pas d'aquestes persones. També hi ha jubilats que sustenten a tota la família. Gent amb malalties que necessita comprar un llit mecànic, per exemple. A més, no hi ha ningú que vaja a sa casa a veure com van. Nosaltres intentem arribar a les realitats on no arriba l'ajuntament.

P. Quants usuaris assisteixen a Càritas?

R. Al voltant de 30 o 40 famílies, fa uns anys van arribar a ser-ne fins a 90. La pandèmia ha influït. La primera setmana de confinament va afectar molt a la gent que treballa en negre, ens vam adonar que era moltíssima gent. L'alcaldesa ens va ajudar a arribar a aquesta gent. Ara es nota que ha pujat tot, menys els ingressos, clar. En el moment que ve la gent a Càritas els demanem unes dades bàsiques per saber com els podem ajudar. També els demanem que es personen als serveis socials de Quatre Carreres perquè l'administració conega la situació i que sol·liciten la Renta Valenciana d'Inclusió. En general, els ajudem a relacionar-se amb l'administració: subvencions, cursos, etc.

P. Es detecten problemes amb l'habitatge?

R. Sí, hi ha famílies que viuen en una habitació. Ací hem tingut casos de pisos patera. Hi ha pocs pisos per llogar i els que hi ha són cars. Es tracta d'un problema que està en altres barris de València també, és cert, però ací és molt important.

P. Com veus l'Estat de la joventut al barri?

R. Els joves tenen ganes de viure i divertir-se. Però es nota que hi ha poques oportunitats. A banda és una generació molt d'esperar que altres els resolguen els problemes. Ens hem acostumat al fet que el "pare Estat" ens traga les castanyes del foc. Hi ha joves que treballen o que estan a l'atur. A l'església tenim un "moviment juvenil" amb gent de 9 a 17 anys.

P. Alguns apunts més sobre l'estat del barri a remarcar?

R. Hi ha una sèrie de problemes greus. Per exemple, la droga. L'entorn ho condiciona: polígon, perifèri, autovia, poca presència policial, moltes vies d'entrada, etc. Si eres un jove, ací no tens res a fer amb 13-15 anys, habitualment no vols estar en casa i vols fer el que fan els majors sense cap control. Ací només pots anar a la carretera de l'institut o a la zona esportiva. En la porta de l'institut sempre hi ha gent que ofereix droga. Ací no hi ha un poliesportiu on poder estar i fer coses. Sempre hi ha algú que et para i t'ofereix droga i a més tens la tranquil·litat de no estar davant de tota la gent a un lloc visible. També hem de destacar la presència de la casa de jocs. No s'obri una casa de jocs si no hi ha demanda, i el fet és que està plena tot el dia. Fa uns anys vam fer una sessió amb la Guàrdia Civil sobre la Internet profunda. Vam fer una sessió per a pares i mares, però a la gent li costa accedir, de 90 xavals apuntats, van vindre només els assistents "fixes". Molta gent no se sent al·ludida perquè no detecten el problema.

P. Has observat algun canvi des de 2017, quan vas arribar al destí, fins ara?

R. De 2017 fins a ara han anat tancat molts negocis. Molta gent no treballa ací i això es nota en els bars i al comerç. No hi ha tampoc una demanda, perquè molta gent se'n va fora a fer la seua compra.

Actor professional i membre directiu de la Sala l'Horta i de la companyia l'Horta Teatre

Home- 58 anys *Va nèixer, viu i treballa al barri.

Pregunta. Ens pots explicar breument la història i el paper del Teatre l'Horta?

Resposta. Naix l'any 1974 i creix com una associació cultural en el postfranquisme. En aquell moment s'ajunten una colla d'amics que fan espectacles al voltant de temes socials. Aquesta associació va anar creixent en el temps, i acaben fent espectacles de renom. De ser un teatre amateur, passa a anar professionalitzant-se. Als inicis es treballava a uns cinemes, després a uns baixos, i més tard es necessitava una nau. Vam veure un terreny i vam acabar fent un teatre en l'any 92, amb suport de la Diputació, la Generalitat i els nostres socis. Vam obrir la sala en 1997.

Uns anys abans d'obrir la sala va aparèixer una secció més professionalitzada, que l'any 2007 es constitueix en una SL, que gestiona la companyia i l'espai. La Sala, que és la que més implicació té en el barri, s'ha obert a la ciutadania del Castellar-Oliveral, facilitant l'accés, etc. En aquests moments col·laborem amb les bandes, amb la Cooperativa, amb "respostes veïnals" com el PAI. Hem estat oberts a les associacions del barri: des de danses a concerts.

P. Quantes persones formen part de l'associació cultural?

R. Entre 30 i 40 actualment.

P. Com definiries el Castellar-l'Oliveral?

R. Comença a ser un barri dormitori i perdre la identitat de poble.

P. Pots indicar tres coses positives?

R. L'essència de poble, el fet de tindre un contacte en l'horta i la natura (marjal i Saler propers) i que, en aquests moments, ho té tot a l'abast. Tot i que estan tancant molts comerços i això es nota.

P. Com valores la vida en el barri?

R. Fantàstica. Sempre he tingut clar que volia viure ací i cap altre lloc pot millorar allò que tinc ací amb les meues condicions. És una avantatge estar tan prop del centre.

P. Com et desplaçes habitualment?

R. Amb cotxe. Utilitze l'autobús a vegades, però és la gran mancança. Només l'utilitze quan dispose de temps. I quan ho faig, solen vindre a recollir-me per a tornar. No hem tingut mai una bona comunicació.

P. Respecte a fa uns anys, quins canvis consideres que hi ha hagut al barri?

R. La comunicació en cotxe. Ara pots arribar per més vies i les mateixes comunicacions que hi havia abans ara són més fàcil. Cada vegada hi ha menys serveis locals, sobretot en comerç, tot i que no és exclusiu del barri.

P. Quin paper que desenvolupa la Sala dins del teixit associatiu?

R. És una relació ambivalent. Aquesta és una zona molt de dreta. Quan vam nèixer, les qüestions identitàries estaven a flor de pell. Nosaltres érem els rars. Sempre ens hem dut bé, però sempre hi ha hagut un sector que ens ha vist amb recel. Llavors quan tu fas quelcom ací, que és més econòmic i més a l'abast, hi ha gent que no ve per l'estigma.

Hi ha gent que ací no entra, mai, tenim més gent de fora que públic del barri. La gent d'ací no assisteix mb normalitat.

P. Quina relació té la Sala amb altres entitats del barri?

R. Ací hi ha associacions de tot tipus. Hi ha moltes amb les quals no tens cap relació, però amb altres sí. En les falles, la Cooperativa (que a vegades patrocina activitats), les bandes, etc. Quan ho han necessitat, hem estat oberts a totes elles. Amb l'alcaldia últimament bé. En altres legislatures hi havia una distància fosca que no enteníem. Nosaltres volem que l'Ajuntament aprofite espais com aquest, que hi ha només tres a València: la Rambleta, el Cabanyal i ací. Ara la relació amb l'alcaldesa és excel·lent, la millor que mai, tenim una relació fluida.

P. Quina relació teniu amb l'Ajuntament de València "central"?

R. Cap. Només participem per sol·licitar les subvencions.

P. Que creus que aporta la Sala al barri?

R. A mi m'agradaria pensar que aporta un valor afegit que ja volgueren molts llocs tindre. Però crec que no es percep així.

P. Amb quines dificultats vos trobeu per a dur a terme les vostres activitats?

R. Respecte al barri, l'escàs feeling. Dona igual que els faces ofertes, no venen. Com a societat, supose, som molt tancats i la cosa no flueix.

P. Com consideres que influeix l'entorn amb la vida del barri?

R. És molt còmode poder vindre i aparcar a la porta del teatre. Tenim molta gent fixa de fora del poble, gent que ens segueix i a la que li resulta molt agradable vindre.

P. Què pot fer la Sala per millorar la vida de barri?

R. Seguir estant oberts a tots els que ens necessiten.

P. Podries indicar-ne tres propostes per millorar la vida del barri?

R. Una cosa és el que t'agrada i altra és la realitat que s'imposa. Calen millores en el transport públic i més serveis (tendes, etc.).

P. Què saps de la joventut del barri, com la veus?

R. Una de les coses que m'agrada del barri és que té una escola pública i un institut. És una zona tranquil·la per a ser jove i en un entorn que no és el de la ciutat. Per contra, com a poble, es xarra, es diu, es comenta, etc. I això als joves no els agrada.

Membres de la directiva de la Cooperativa Elèctrica de Castellar SCV

Home- 66 anys (R1) *Actualment jubilat, viu al barri.

Home- 72 anys (R2) *Actualment jubilat. Ha viscut al barri durant 40 anys, ara viu a El Saler. Home- 62 anys (R3) *Viu i treballa al barri.

Dona- 68 anys (R4) *Actualment jubilada, viu al barri.

Home- 28 anys (R5) *Viu i treballa al barri

Home- 68 anys (R6) *Actualment jubilat, viu al barri.

Pregunta. Com definiries el Castellar-l'Oliveral?

R1. El barri és una entitat com a poble, es viu tranquil però amb deficiències greus com el transport públic.

R2. Barri de dretes, fins i tot ací tancaven campanya Rita i Zaplana. És un barri deixat de la mà de déu fins a fa un moment.

R3. Som ciutat, però molt lluny de València. Som la perifèria màxima. Ens ha costat molt tindre serveis com el Centre de Salut, per exemple.

R4. Favorable. Amb molta vida cultural, amb teatre, música, etc. Vivim com a poble, però amb uns serveis públics deficitaris. No obstant, estic molt feliç de viure ací.

R5. Un barri administrativament desubicat. No tenim una administració fàcil i directa. Som València, però ningú se'n recorda que existim, només que per pagar impostos.

R6. Estic d'acord amb tot el que s'ha dit, és un lloc molt tranquil però amb mancances estructurals que van incrementant-se amb els anys.

P. Podeu indicar tres coses positives?

R1. Tenim una horta, que no té quasi ningú, la tranquil·litat i la Cooperativa.

R2. El tema de l'horta és molt bo. Vivim en un lloc bucòlic. No et molesta ningú, ni en falles. A més, tenim un institut, una escola i un centre d'educació especial.

R3. A més, tenim un Centre de Salut i un centre cívic.

R4. Estem envoltat d'horta, amb una sala de teatre de renom per al públic infantil, bandes de música i un centre cívic, que és molt bo per a la gent major.

R5. Ambient i relació de proximitat. Tranquil·litat, sense massificació de gent o trànsit. Urbanisme aclarit i suau. Tot et dóna més qualitat de vida.

R4. També vull dir que la ubicació en cotxe és bona. Estàs a 5 minuts del Saler i a 15 de l'aeroport.

P. Com valoreu la vida en el barri?

Tots: Positiva. Mai et sents soles.

P. Penseu que hi ha problemes de solitud no desitjada?

Tots: Sí és possible, clar, però ací el problema serà més mínim que a altres zones de València.

P. Quins elements consideres que es troben a faltar respecte de fa uns anys?

R4. Hem anat avançant. Estic contenta del que s'ha aconseguit. Trobe a faltar alternatives per als joves, això sí.

R3. Hem perdut dos cines.

P. Quin paper que desenvolupa la Cooperativa Elèctrica al barri?

R2. Fins ara la Cooperativa era el centre de referència social. Teníem la primera biblioteca del poble.

R3. Fem exposicions i activitats de la gent del barri. Hem assumit durant molt de temps el fet d'aglutinar activitats veïnals i socials.

R5. Donem ajudes a entitats, esdeveniments, escriptors. R1. Ho seguim fent tot, tot i estar la Cebera.

P. Penseu que la gent del barri us coneix?

R4. Sí, jo pense que sí.

R5. Tenim molta solera en el poble i si algú busca col·laboradors, el primer lloc on acudeixen és ací.

P. Quina relació té la Cooperativa amb entitats del barri?

Tots: Positiva.

R2. Tot i la pandèmia encara tenim demanda per fer exposicions i altres activitats. R3. Amb el futbol tenim una col·laboració molt estreta, per exemple.

R5. Futbol, runners, carxofa, AVV i Teatre l'horta, amb estes anteriors especialment.

P. Com valoreu la relació amb l'administració?

R5. A la Cooperativa no li faciliten res. Tot depèn de l'Ajuntament. Volem instal·lar un punt de recàrrega de vehicles elèctrics per als nostres socis en un terreny nostre i no ens deixen. Ens ho rebutgen i ho tomben. A Sedaví, amb el mateix projecte, ho podem tirar endavant. Allà l'Ajuntament col·labora al màxim.

R4. Ací els tràmits burocràtics són molt llargs. Som un barri, no som ni pedania.

R3. No obstant, s'han fet moltes actuacions de millora de les infraestructures: asfalt, cobertura de séquies, etc.

P. Què creieu que aporta la Cooperativa al barri?

R3. La distribució de la llum fonamentalment.

R5. Revisem les tarifes sovint perquè el principal benefici del soci és pagar el mínim. En la crisi energètica que hi ha la

Cooperativa ha pujat poc els preus, els actualitzem mensualment.

P. Quants membres teniu del barri?

R5. Uns 2.570 socis, parlant de memòria.

P. Amb quines dificultats vos trobeu per a dur a terme les vostres activitats?

R5. Bàsicament burocràtiques, tot és molt lent.

R3. Hem patit moltes pressions com a Cooperativa. Les grans oligarquies volen matar aquestes coses que els molesten.

Malgrat tot ens hem mantingut perquè tenim una força.

R1. Fa 40 anys a una reunió en el vell cinema del Castellar es va celebrar una reunió amb Iberdrola per a fer-se en la Cooperativa, però no van poder. Al principi no ens volia ningú, però ara en créixer tot el món vol fer-se amb la Cooperativa.

P. Com consideres que influeix l'entorn en la vida del barri?

R3. Jo recorde problemes polítics entre "blaveros" i "catalanistes" que han marcat i han frustrat moltes iniciatives com les festes de barri que es feien a principis del 80. Fins i tot van boicotejar la primera associació de veïns.

R4. Hem estat lluitadors. Continuem endavant, com vam fer al Sala l'Horta, del que jo també sóc fundadora. Ara la cosa ja està més equiparada.

R2. Ens va ajudar molt l'alcaldeessa Clementina Ródenas per a iniciatives com la Sala l'Horta.

P. Què pot fer la Cooperativa en un futur per a millorar la vida del barri?

R2. Iniciatives, si ens deixen, com la del punt de recàrrega de vehicles.

R3. Tenim projectes importants com un hort solar.

R5. Treballem per fer un hort solar, que milloren el preu de la llum i així la gent produiria part de la seua energia. Són iniciatives que faciliten un servei a la gent i milloren la vida en el poble. Volem millorar preus i la situació de tots els veïns i veïnes.

R3. Molta gent hem participat en la creació de la Comunitat Energètica del Barri. Ells ens han tingut molt de respecte i consideració. De fet no només ajudem sinó que tenim una participació.

P. Podeu indicar propostes per millorar la vida del barri?

R2. Com a barri, ens calen més aules d'educació infantil.

R3. Un poliesportiu en condicions. Que ara és un lloc perillós. La piscina només s'obri en estiu i a l'hivern es desaprofita.

R4. Necessitem un centre de dia per a la gent major. Hi ha gent que no es pot permetre tindre una persona cuidadora i un centre de dia serà una bona solució.

R2. Coses per a la joventut, els xiquets i els majors.

R5. El gran problema d'aquest poble és l'habitatge: és molt car i no es pot fer obra nova. La gent jove s'està anant fora perquè ací no té opció.

Tècnica auxiliar de l'Ajuntament de València encarregada de l'Alcaldia de Castellar-Oliveral

Dona- 45 anys *Viu a la Ribera Alta, treballa al barri des de novembre de 2020. Es desplaça tots els dies al poble amb el seu vehicle particular. És la primera tècnica que treballa en aquest lloc de feina durant 5 dies a la setmana, abans assistia una persona entre 2 i 3 dies a la setmana.

Pregunta. Quins tràmits feu a l'Alcaldia de Barri?

Resposta. La nostra principal tasca és la d'acompanyar a l'alcaldeessa. Ajudem al veïnat a solucionar els seus problemes i que tinguen un lloc on poden acudir. Estic molt de cara al públic, intente orientar un poc a la gent sobre com resoldre el seu problema. A la Junta de Districte fan altre tipus de tràmits. Note que la gent es preocupa molt pel seu barri. Sobretot ve gent major.

P. Quanta gent i quin perfil sol acudir?

R. Sobretot gent major que no té molt d'accés a la informació per altres fonts. Venen i, sobretot, telefonen. Ací per telèfon atenc moltes consultes

P. Quin tipus de consulta?

R. De tota classe, davant el dubte criden a l'alcaldia.

P. Com definiries el Castellar-l'Oliveral?

R. Gent molt participativa i molt preocupada pel seu barri. La gent em coneix i em saluda, malgrat estar ací només des de novembre de 2020, a vegades vaig a visitar llocs per tal de poder informar bé del problema i la gent sempre posa molt d'interés a explicar les coses.

P. Pots indicar tres coses positives del barri?

R. Gent molt amable i implicada. A més, és un entorn molt bonic. Per a mi, és agradable treballar ací. A banda, és molt accessible.

P. Com veus que és la relació entre l'administració i els veïns?

R. No puc comparar, però percep que la gent està contenta de tindre un lloc on dirigir-se. Però és cert que estem molt limitats. A voltes em pregunten quina és la meua funció. Jo no tinc accés a moltes dades i he de remetre-ho a l'ajuntament i a diversos departaments. No tenim totes les ferramentes que voldríem en l'alcaldia

P. Quina és la relació amb les associacions?

R. La relació que tinc amb elles es produeix perquè ens demanen locals, espais públics per poder utilitzar-los, que és la nostra funció. També si demanen tancar un carrer, per exemple.

P. Amb quines dificultats et trobes?

R. En la feina estem una mica oblidades. No tenim un subaltern, per exemple. No ho dic per mi precisament, ho dic per la gent. Quan les persones arriben ací no saben on dirigir-se ni a qui preguntar. Per altres zones estan per l'estil. Nosaltres si tenim un dubte, hem de fer una pregunta a un departament que està molt lluny.

A banda, hem tingut problemes de vandalisme a l'edifici. Han entrat alguna vegada a l'edifici i ha votat l'alarma. Hi ha dies que a les 2 del matí han cridat a l'alcaldeessa perquè salta l'alarma.

P. Com caracteritzaries sociològicament a la població?

R. Classe mitjana i mitjana-baixa. L'accés i les ferramentes que tenen són escasses.

P. Veus situació de gent major que està soles?

R. El problema que veig d'ací és que hi ha moltes cases a l'horta i molt disperses. Això els genera problemes que venen derivats ací. També hi ha molta gent major que no té a ningú per a fer un tràmit, quan els dic que han d'anar a València se'ls fa un món. Aquest perfil de gent major que necessita fer tràmits es veu molt sovint.

P. Has tingut contacte amb gent jove?

R. No, la gent jove no ve. S'informa per altres vies, alguns potser telefonen però no arriben fins ací.

P. Com creus que percep la gent del barri tindre una alcaldia pròpia?

R. L'alcaldesa és molt accessible i atén a tothom. Això la gent ho valora molt positivament. Per a qualsevol tràmit, abans d'anar a València la gent passa per l'alcaldia.

Treballador i treballadora de l'horta de Castellar-Oliveral

Home- 63 anys (R1) *Ha viscut i treballat al barri tota la vida.

Dona- 30 anys (R2) *Treballa al barri en el negoci familiar però no hi viu en ell.

Pregunta. Quant de temps porteu vinculats a l'horta?

R1. Tota la vida. Mon pare ja era llaurador i el seu pare també.

R2. Tota la vida. Ara jo estic en temes d'oficina i documentació. Faig de tot, però les dones d'abans feien altres feines d'horta.

Ara jo faig fitosanitaris, envasos, fem, etc. No em sent segura en el tractor i no tinc costum, i per això no estic tant al camp, però carros i furgonetes sí que les domine.

P. Quanta gent hi treballeu actualment?

R2. Tres treballadors i tres autònoms.

P. Els camps que treballeu, són vostres?

R1. No, els lloguem.

P. Quant de terreny treballeu?

R1. Això és molt variable, no podem concretar una xifra exacta. L'agricultura està arribant a un punt que un veí del poble em va enviar un whatsapp per cedir-me un terreny només per mantenir-lo net, imagina't.

R2. El camp no el treballa la gent jove, perquè duu molts gastos. Els segurs no arreglen res en el camp. Si ve una excursió i embruten, ningú t'ho neteja. La terra genera molts gastos associats que no es tenen presents. Ací la majoria són minifundis, molts partits. Amb els excrements dels gossos tenim molts problemes.

R1. El problema més gran que tenim ací és l'aigua. El Tribunal de les Aigües arranca del Túria i rega tot menys el Castellar-Oliveral, que pertany a la marjal. Nosaltres fitem amb tots i l'aigua ens costa molts diners. La depuradora, en canvi, tira molta aigua a la mar, que això se sap.

R2. Tenim 4 motors que reguen l'aigua que ens costa un mínim de set euros l'hora. És una barbaritat que ens facen pagar tan cara l'aigua i la tiren.

R1. Açò li ho hem de dir a algú.

R2. Hi ha un motor en terme d'Alfagar, però que rega el Castellar. Abans teníem un cap llogat a aquesta zona. Van entrar a robar al motor i ara estem obligats a deixar de treballar aquesta terra perquè ja no es pot. El passat Nadal teníem una plantació de coliflor. Estaven totes plantades juntes. Quan arribem allà el dia sis de gener, perquè el set obren els mercats, ens ho havien furtat tot.

R1. Aplegarà un moment que no es plantarà res. Nosaltres tenim molts impostos. El més important és com reeduquem a la gent. Els polítics, la població i els veïns hem de conviure. Ens he de reeducar els tres i edificar el futur amb un fonament concret i compartit.

R2. A voltes els veïns no ens deixen treballar.

R1. Açò és inviable, acabarem mal. El problema està en la base. Això dels robatoris és tremend. Furten un poc i es pensen que no passa res.

R2. Si furten tens dues opcions. La primera és telefonar a la policia, que si has robat menys de 400 euros no passa res. L'altra és enfrontar-se amb ells.

R1. Per això és important la reeducació.

R2. No puc tampoc barrar i tancar una cosa que no és nostra. Ni val la pena ni podem fer-ho. Si no estigués mon pare jo estaria buscant altre ofici. Ací no et permeten créixer, si no és una cosa és altra. Els gastos fixes per estar en marxa són enormes. Ara ens han pujat els autònoms, el que faltava...

P. Quanta gent en el Castellar es dedica a açò?

R2. Nosaltres, els Velarte, Caballero, Jordi i Maria i Bruno i Laura.

R1. En una mà els comptes tots. Després en pots sumar algun més a molt xicoteta escala, però com a molt, set. Els tres més grans treballem sobre el 80% dels terrenys.

P. Hi ha molta horta abandonada?

R1. Molta. I açò també genera molta problemes, que estiguen abandonant terra comporta plagues, ronya, etc.

R2. Deixar-ho abandonat perjudica tots. Tens l'obligació de mantenir-la. Si ho comuniquem als funcionaris, tarden una setmana a vindre, i més en prendre la decisió. Després han de notificar a l'amo. Tardes un mes fins que s'adona i l'home encara després té un termini per a posar solució. I en aquest moment és una feina molt pesada.

P. Quines virtuts té el barri?

R2. La localització. En bones connexions a la ciutat i a les zones d'horta. En res estàs en la marjal i en res en la zona dels fruiters de Picassent. I, per altra banda, l'ambient de poble.

Tindre confiança amb la gent, etc. Això només t'ho permet un poble. Mon pare coneix a alguna persona de totes les famílies.
R1. I fins i tot això està perdent-se.

P. Que li aporta l'horta al barri?

R1. Li porta al barri el que no té cap capital d'Europa. Dins de la mateixa capital. El bonic que és que tu tingues un fill i vages per l'horta passejant.

R2. El més important, el Km0. Ara com estem en post pandèmia es nota encara més. En les fases de desescalada hi havia molta gent per l'horta. La gent venia a l'horta, passava ací el seu temps. Ara ja menys, passa gent a peu, gent que ve a fer esport... La localització que tenim és el millor.

R1. Però a aquesta horta li falta tindre unes rutes per a passejar. Tenim sendes sense trànsit, ara van grupets de dues o tres persones. Haurien de fer una ruta des del parc de la Lluna i creuant tota l'horta fins al Brosquil. Aquestes rutes haurien d'estar vives. La gent les desconeix.

P. Quin pes té l'horta respecte a l'horta de tota València?

R2. Poc de pes.

R1. Abans en tenia més.

R2. Ara la gent prefereix exportar. No tenim en compte el Km0, la gent vol tomaques tot l'any. Ara la gent ho vol tot pelat, ben net i en safates. Un dels millors clients nostres està a Madrid. I ací porten aliments que fem ací, però els duen d'Almeria, etc.

R1. Hi ha hagut un problema d'abandonament per falta de voluntat política. Fa 40 anys va començar el mal i ningú li ha posat solució.

P. Teniu relació amb altres entitats del barri?

R1. Amb tots: els ciclistes, les falles, el futbol..

R2. Ma mare ha sigut de l'AMPA tota la vida. Hem col·laborat molt amb Alejandro (regidor d'horta) per a programes de la televisió, per exemple.

P. Com us agradaria veure el barri d'ací a deu anys?

R1. Viu.

R2. Amb gent jove.

R1. Com es fa viu? Tinc companys de professió catalans, jo he anat a sa casa i ells ací. Quan han vingut ací no comprenen com les institucions han deixat una cosa com açò abandonada. Ells tenen aigua de sobra i ací li tirem al mar.

R2. Nosaltres els excedents se'ls mengen nosaltres i els nostres amics. Ara fan un "rebuig" visual, no és rebuig, però com no és bonic ningú ho vol comprar.

Treballadors del comerç local (formulari en establiment, format breu)

Home- 62 anys *Viu i treballa al barri. És treballador del mateix negoci des dels 16 anys.

Pregunta. Quina és la teua visió del barri?

Resposta. Que no hi ha res. Ni comerç, ni res. S'està convertint en una ciutat dormitori

P. I la teua visió com a treballador d'un comerç?

R. Que, més enllà dels forns, no sobreviu res més.

P. Pots indicar coses positives?

R. Es viu tranquil.

P. I coses positives per al negoci?

R. Clientela fixa.

P. Quins són els problemes que té el barri que habitualment heu de resoldre des de la farmàcia?

R. El Centre de Salut no dona servei a tot el món i venen a la farmàcia, i nosaltres metges no som.

P. Podries indicar les necessitats del barri?

R. Transport, comunicar-nos és importantíssim. A més, ací no hi ha habitatge disponible.

Treballadors del comerç local (formulari en establiment, format breu)

Dona- 42 anys *Viu i treballa al barri. És la propietària del negoci.

P. Quina és la teua visió del barri?

R. La gent ací no donem suport al que hi ha. Estem prop de tot i ens n'anem fora. No hi ha res, però al que hi ha tampoc se li dona suport i es valora.

P. I la teua visió com a treballadora d'un comerç?

R. La gent ací és com si forem d'un poble. La clientela és fonamentalment d'ací. Tot i que últimament venen clientes de fora buscant un tipus de negoci que s'està perdent a altres indrets de la ciutat.

P. Pots indicar coses positives?

R. Es viu a gust i tranquil·la. A més, estem molt prop de tot, tot i que això potser que als negocis ens perjudique. Estem a un punt cèntric.

P. Podries indicar propostes per millorar el barri?

R. El que es fa, com el mercat o el nou carril ciclopeatonal, està molt bé. Sobretot, valorar l'horta i no destruir-la, això és importantíssim.

Orientadora Laboral de València Activa

Dona- 35 anys (aproximadament) *Treballa al barri des de febrer de 2021 però viu a altre indret de la ciutat de València.

València Activa ofereix un servei d'orientació laboral durant un matí cada dues setmanes a l'edifici de La Cebera.

Pregunta. Quina és la vostra funció en el barri?

R. Resposta. Portem tot allò relatiu a la formació i orientació laboral. És una atenció a qualsevol tipus de demanda de la població.

P. Quant de temps fa que es presta aquest servei?

R. Des de 2017. Jo personalment fa un any que estic ací.

P. Abans hi havia alguna cosa?

R. Sí, abans estava el Pacte i el Servei d'Ocupació. Ara són la mateixa marca. Jo abans treballava en altra oficina (en avinguda de la Plata) i ara estic ací, a Benimàmet i a la Torre.

P. Quina aflluència té l'oficina de Castellar-l'Oliveral?

R. Menys que la resta. No sé si per la tipologia del barri o perquè només obrim cada 15 dies. Estem parlant d'unes 20-25 persones al llarg de tot l'any. Aquest any, en dos mesos, ja en portem 7. Principalment venen persones migrants, amb o sense permís. Aquest perfil necessita una major orientació.

També m'he adonat compte que ací ve la gent en família, per acompanyar i perquè tenen la mateixa situació. Les xarxes per a recomanar el servei és per persones que han vingut abans. No es coneix molt el servei, però la gent que ha vingut sí que el recomana i porta a gent després.

P. Com definiries el barri?

R. Jo no isc molt de l'oficina. Però per la gent que ve puc veure situacions molt complicades. Famílies senceres amb desocupació, etc. tenen situacions difícils.

P. On resideixes i com et desplaces fins ací?

R. Per la zona de Blasco. Vinc en cotxe, d'altra forma seria complicat. M'agradaria vindre en bici, però no es pot. A La Torre i Benimàmet tampoc, per cert. A més, porte l'ordinador i el telèfon a cada lloc on vaig, així és que és més complicat.

P. Quanta gent ve?

R. Nosaltres funcionem amb cita prèvia. Hui, per exemple, venen 4 persones, que és molt. Jo només vinc els dijous a cada dues setmanes. Una vegada que fem l'orientació presencial, després ja es manté un contacte telefònic: accedeixen al servei per telèfon de forma continuada, no només cda dues setmanes.

P. Quin és el perfil dels usuaris?

R. Poques persones joves. Només un xic jove tinc. Dones entre 30-55 que tenen problemes de conciliació o que han perdut la feina. I el major percentatge de persones d'ambdós sexes és el de majors de 55 anys.

P. Quin tipus de consultes et fan?

R. La majoria temes de treball. Són persones que busquen feina. Molts no estan inscrits en el LABORA. Ací també em pregunten molt pels plans d'ocupació de l'Ajuntament.

P. Amb quins recursos compta el barri en matèria d'ocupació, formació i emprenedoria?

R. Amb molt pocs. Ací està la Universitat Popular, però la gent per a accedir a cursos i altres s'ha de desplaçar a València, fins i tot per anar al LABORA.

P. Teniu relació amb aquests recursos?

R. Poca, però tant la Junta de Districte com la Universitat Popular i altres ens deriven gent.

P. Quina relació teniu amb altres entitats del barri (alcaldia, associacions, etc.)?

R. Directa, poca. En l'àmbit institucional la coordinadora té relació amb l'alcaldia.

P. Creus que l'entorn o ubicació condiciona el barri?

R. La gent busca feina prop d'ací. El tema del desplaçament ho veuen com una cosa costosa. M'ho han manifestat en diverses ocasions. Les persones a les quals he atès tenen carnet de conduir, però intenten per feina en llocs que estiguen propers. El fet que tinguen l'Espai Labora lluny, per exemple, ho tenen assumit i no manifesten que el vulguen ací.

P. Què pots dir de la joventut del barri?

R. Ací "ninis" no en tinc. Els pocs que venen, tenen com a mínim el graduat i fins i tot més formació. Ve un perfil amb possibilitat d'inserir-se laboralment. També veig que en el barri hi ha ganes d'emprendre. La gent que vol emprendre la derive al servei Co-create de València Activa.

P. Quin tipus d'emprenedoria?

R. Entre els joves, molt del món digital. Les dones estan més interessades en temes d'artesania i en principi més des d'un àmbit informal. Després ja comencen a interessar-se per temes sobre com fer-se autònomes i iniciar una activitat.

P. Observes situacions d'exclusió social o vulnerabilitat?

R. De les persones que venen ací, sí. Casos com dones separades, i que només troben feines incompatibles amb la criança, per exemple. Aquests són casos comuns. Entre els majors de 55 veig que estan farts que els envien a fer cursos de formació, el que volen és treballar. En canvi, la majoria de persones que venen sí que tenen subsidis.

P. Has tractat alguna consulta relacionada amb el tema de l'horta?

R. Res. Ni com a consulta. En cap dels col·lectius que atenem s'ha presentat aquesta situació.

P. Entre el perfil de persones immigrants que acudeixen a l'oficina, detectes alguna tendència?

R. La majoria provenen d'Amèrica Llatina, de Veneçuela molts. I també de Romania. El que sí que és curiós és que acostumen a vindre en grups de famílies.

P. Consideres que el servei que s'està donant és suficient?

R. Pense que sí, el fet és que no hi ha tanta demanda actualment.

P. Quina àrea es podria reforçar?

R. L'ocupació és el que més demanda té. L'emprenedoria i la formació estan en un segon pla, com a resposta a la recerca d'ocupació.

P. Què opines de les instal·lacions?

R. Funciona tot correctament. Sí que és cert que la gent sap on està la Cebera, però els costa accedir al lloc on estem dins de l'edifici perquè som poc visibles. Sí que estaria bé tenir més visibilitat presencial, estar a peu de carrer per exemple.

Treballador de l'horta de Castellar-Oliveral

Home- 33 anys *Viu al barri des dels 28 anys però la seua família ja estava arrelada ací abans.

Pregunta. Vius ací al barri des de sempre?

Resposta. Visc al barri des dels 28 anys. Al poble van viure els meus avis i pares. Jo vaig viure a Russafa i em vaig traslladar a viure ací per motius laborals, per fer-me càrrec de l'horta familiar.

P. Quants anys portes dedicat a l'horta? Es dedica tota la família?

R. Des dels 23 anys estic treballant a l'horta. Vaig començar treballant per a altres i a la parcel·la de la família. Actualment treballam la meua parella, ma mare i dues persones més. Jo soc treballador autònom i les altres persones són contractades.

P. Quanta gent treballa amb vosaltres?

R. En total 5 persones.

P. Quant de terreny treballeu? Són vostres els camps?

R. Treballem 6 hectàrees actualment. Són tots camps llogats menys el que era del meu avi. Tenim 800 metres quadrats en propietat.

P. Quin tipus de producte cultiveu? Quina eixida li doneu?

R. Tot el que porten és ecològic i de temporada. Aliments de temporada tipus (al mes de març) carxofa, espinac, creïlla, coliflor, bleda, lletuga, bròcoli, faves, alls, cebes, porro.

Estem fent venda directa en una parada que tenim al mercat de Russafa (parada), però també venem online, portem productes a menjadors escolars, restaurants i a altres productors per a completar les seues comandes.

A més tenim 400 clients donats d'alta en el sistema de venda directa mitjançant comandes. D'eixes 400, unes 200 persones estan actives actualment i fan una mitjana d'unes 60-70 caixes setmanals.

P. Com qualifiques actualment l'estat de l'horta del barri?

R. Un poc productiva per la part dels llauradors, hi ha bastant activitat, o almenys més que fa alguns anys. Però per altra banda s'han de fer moltes millores. S'ha arreglat el tema de les sèquies, per exemple, però encara hi ha moltes coses per a millorar.

El motor de Castellar s'ha d'arreglar, ha pujat l'electricitat i ha pujat la fitxa de reg. Actualment està a 15 euros. S'hauria d'efer l'esforç i buscar alternatives perquè l'augment del cost de l'energia no repercutira directament al llaurador. Es podria mirar més per estos temes, no només com a patrimonial.

Després, quan hi ha problemes com trencaments d'infraestructures, no es fan càrrec quan. Ens agradaria que l'ajuntament parlara amb nosaltres directament per a solucionar els problemes, que vinguen al camp i pregunten. Estem disposats a fer costat, però això no es produeix.

La Sèquia de Montcada o la d'Alboraia paga molt menys, de fet l'aigua és debades i els motors també són molt més barats. Em fa la sensació que ningú ens pregunta mai, ningú vol parlar amb nosaltres.

P. Respecte de fa 10 anys, o quan vas començar, està millor o pitjor?

R. Està pareguda, no ha canviat massa. La millora del reg és l'única que he vist. Cada any està pitjor perquè els preus sí que pugen.

P. Què aporta l'horta al barri i a la ciutat?

R. A Castellar-l'Oliveral el fa diferent, és un poble que va aguantant amb l'horta sense anar tocant-la molt. Altres pobles l'han tocada i han perdut identitat. Ací hem mantingut eixa essència, eixe saber, tenim una consciència de l'horta, del que significa i dels que ens aporta a tots els nivells.

Castellar-l'Oliveral pot dir tranquil·lament que té sobirania alimentària. En la pandèmia més estricta, nosaltres repartíem directament a les llars o la gent venia a comprar-nos ací. En aquell moment la gent de València va girar la mirada a l'horta. L'abastiment als supermercats va abaixar i nosaltres vam pujar. La gent estava més a les cases, es consumia més i tenien més temps per a cuinar.

És un poble bonic i divers, amb horta treballada. S'està perdent perquè la gent jove no la vol treballar, perquè és dur i cada vegada més car (petroli). Però ací tot el món té el seu trosset d'hort i això és molt bonic.

P. Quines són les principals carències o les dificultats a les que heu de fer front?

R. En ecològic, per exemple, és cert que està més ben pagat que en convencional, però la mà d'obra és més exigent, no tirem herbicides i necessitem més mans. Com s'hauria de vendre, el preu es queda curt. Però si pugues el preu, la gent ja ho veu car. El preu real, seria inassumible. O baixem els impostos al llaurador (productes), o ens ofeguen. Al final, les grans empreses que tenen diners poden assumir això, anar-se'n fora i portar el producte.

Els preus de tot s'han disparat (abono, aigua, electricitat, petroli...). Nosaltres podríem abaratir els productes si les nostres despeses foren més assumibles.

Per altra banda, sí que és cert que s'ha agafat molta més consciència per part de la ciutadania respecte de la nostra forma d'alimentar-nos. Nosaltres estem treballant en les escoles, mercats als barris, documentals, visibilitat... Però tot açò és suficient. Totes les empreses han de ser solvents, però en el cas de l'horta és més complicat, tenim poques cobertures.

A més, val a dir que els preus de MercaValència són ridículs...

P. Com veus l'horta d'ací a 10 anys? Com t'agradaria que estiguera?

R. M'agradaria que fora més productiva. Hi ha camps que es van perdent. M'agradaria que hi haguera relleu, però açò va de la mà de que hi hagen polítiques que ens ajuden. S'haurien d'articular subvencions per a este sector, no tan sols directament per al llaurador, sino d'altra manera mitjançant infraestructures, tecnologia del reg...

Per exemple, el sistema de les fitxes per al motor de reg, una possibilitat per a millorar-ho seria informatitzar-ho i mitjançant un sistema de targetes poder funcionar. És només una idea de futur.

En definitiva, en situacions d'emergència València pot ser autosuficient. Només per açò ja s'ha de mantenir l'horta, cuidar-la i salvaguardar-la.

Castellar l'Oliveral

AUTODIAGNÒSTIC PARTICIPAT